

SOTAVETERAANI KRIGSVETERANEN

N:o 3/2018 ■ Tarkastettu levikki 46 239 ■ Kesäkuun 20. päivänä 2018

Jukka Paarma valtuuston puheenjohtajaksi

sivu 12

Kaikki liittopäivistä

sivut 12-17

Uutta tietoa
suomalaisista
sotavangeista, sivu 26

SA-Kuva

Mitä tietosuoja-asetus tarkoittaa yhdistyksille?

sivu 9

"Suomi on ihanin maa" Te kysytte, veteraani vastaa

sivu 19

Ovelta ovelle -kauppaisiin ei voi aina luottaa

sivu 21

Eeli Petäjämäen muistoja korsuelämästä

sivu 27

Vilho Koskela, reservinupseeri.
Totta vai tarua? sivu 24

AJANKOHTAISTA

Pääkirjoitus

Ledare

Helsingissä 20. kesäkuuta 2018

Liittokokous onnistui hyvin

Lämmin kiitos Etelä-Pohjanmaan piirin johdolle, vapaaehtoisille ja tukijoille. Eri-tyiskiitoksen ansaitsee piirin naistoimikunta. Heidän työpanoksensa oli mittava.

Puheenjohtajat valittiin yksimielisesti. Emeritus arkkipiispa Jukka Paarma valittiin liiton valtuuston puheenjohtajaksi ja minut liiton puheenjohtajaksi vuosiksi 2018 - 20. Kunnioittavat onnitelut Jukalle!

Minulle on suuri kunnia tulla valituksi Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtajaksi.

Tärkeä työmme sotaveteraanien, puolisojen ja leskien parhaaksi jatkuu aktiivisena järjestöme kaikilla tasoilla. Leskien tukeminen otetaan tärkeimmäksi painopisteeksi heti, kun veteraanien kotipalvelut on saatu kunnolliselle tasolle.

Edessämme on työntäyteisiä vuosia. Meidän jokaisen - veteraanien, jäsenten ja tukijoiden - työpanosta tarvitaan. Vaadimme, että veteraanit säilytetään erityisryhmänä myös tulevan sotien aikana. Veteraanien tukiasioita ei saa sisällyttää muun vanhusväestön etuihin, joita säädetään vanhuspalvelulailalla.

Veteraanien korkea ikä muuttaa tulevaisuutena vuosina järjestöme toimintaa. Tukityön rinnalla teemme perinnetyötä yhdessä Tammenlehvän Perinneliiton ja sen jäsenyhteisöjen kanssa. Perinnetyö on tärkeä työsaika erityisesti kannattajajäsenillemme.

Liikun jatkossakin mielelläni piireissä ja yhdistyksissä keskustelemassa ja tapaamassa teitä. Liittomme työtä arvostetaan laajasti. Toimintamme arvot ja tavoitteet ovat selkeät sekä taloutemme vakaalla pohjalla.

Muutimme liiton sääntöjä siten, että voimme jatkossa hyväksyä jäseniksemme myös perinneyhdistyksiä. Tämä on merkittävä päätös ja varmistaa järjestöme toiminnan jatkumisen myös tulevaisuudessa.

Toimintalinjauksiimme lisäsimme kohdan, jolla laajennetaan perinnetyön käsitettä koskemaan koko veteraanisukupolvea.

"Sotaveteraaniliitto ja sen jäsenyhteisöjen tuki- ja perinnetyöllä vahvistetaan sodan kokeneen veteraanisukupolven arvostusta, kansalaisten maanpuolustustahtoa ja tietoisuutta sotiemme merkityksestä."

Sota koski koko kansaa ja kaikkia kansalaisia.

Liiton kunniajäseniksi kutsuttiin sotaveteraanit Markus Aaltonen, Antti Henttonen ja Kalevi Raatikainen. Kunnioittavat onnitelut!

Erkki Heikkinen

Förbundsåret var vällyckat

Ett varmt tack till distriktsledningen för Södra Österbotten, de frivilliga och stödjande personerna. Ett speciellt tack förtjänar distriktets damkommitté. Deras arbetsinsats var stor.

Ordförandena valdes enhälligt. Emeritus ärkebiskop Jukka Paarma valdes till ordförande för förbundets fullmäktige och jag valdes till ordförande för förbundet för åren 2018-20. Vördsamma gratulationer till Jukka!

Det är för mig en stor ära att bli vald till ordförande för Finlands Krigsveteranförbund.

Vårt viktiga arbete till förmån för krigsveteranerna, makorna/makarna och änkor/änklingarna fortsätter aktivt på alla nivåer i vår organisation. Att stöda änkor anammats som den viktigaste tyngdpunkten genast, när hemservice för veteranerna har fått på en hygglig nivå.

Vi har arbetsfyllda år framför oss. Allas vår - veteranernas, medlemmarnas och stödjande personernas - arbetsinsats behövs. Vi kräver, att veteranerna förblir en specialgrupp under den kommande "sote" tiden. Veteranernas stödjande ärenden får inte inkluderas i den övriga åldrande befolkningens förmåner, vilka stadfästes i lagen för service åt åldringar.

Veteranernas höga ålder förändrar under kommande år vår organisations verksamhet. Jämsides med det stödjande arbetet utför vi traditionsarbete i sam-

bete med Eklövs Traditionsförbund och dess medlemssamfund. Traditionsarbetet är en viktig arbetsuppgift speciellt för våra stödjande medlemmar.

Jag rör mig även i fortsättningen gärna i distrikten och föreningarna och diskuterar med och träffar er. Det arbete vårt förbund utför uppskattas vidsträckt. Vår verksamhets värden och målsättning är klara samt vår ekonomi står på en stadig grund.

Vi ändrade förbundets stadgar så, att vi i fortsättningen kan godkänna också traditionsföreningar som våra medlemmar. Detta är ett betydelsefullt beslut och garanterar att vår organisations verksamhet fortsätter också i framtiden.

Till vår verksamhets målsättning adderade vi en punkt, genom vilken begreppet traditionsarbete utvidgas att också innefatta hela veterangenerationen.

"Genom Krigsveteranförbundets och dess medlemssamfunds stöd- och traditionsarbete förstärks aktningen för veterangenerationen, som upplevt kriget, medborgarnas landsförsvarsvilja och vetenskapen om betydelsen av våra krig."

Kriget angick hela folket och alla medborgare.

Till hedersmedlemmar utnämndes krigsveteranerna Markus Aaltonen, Antti Henttonen och Kalevi Raatikainen. Respektfulla gratulationer!

Erkki Heikkinen

Svensk översättning: Anders Knip

Suomen Tallinnan suurlähetystölle liiton korkein huomionosoitus

Suurlähettiläs Kirsti Narinen ottaa vastaan huomionosoituksen

Suomen Tallinnan suurlähetystölle luovutettiin Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6. Sotaveteraaniliiton pienoislippu Vapaudenristin tunnuksin kiitoksena pitkäaikaisesta Suomen-poikien hyväksi tehdystä työstä.

Suomen-poikia eli Suomen sodissa taistelleista virolaisvapaaehtoisia on Virossa vielä 30.

Huomionosoituksen luovuttivat varapuheenjohtaja **Pertti Suominen** ja toiminnanjohtaja **Markku Seppä**. Pienoislipun otti vastaan suurlähettiläs Kirsti Narinen.

Pienoislippu Vapaudenristin tunnuksin on liiton korkein myöntämä tunnustus.

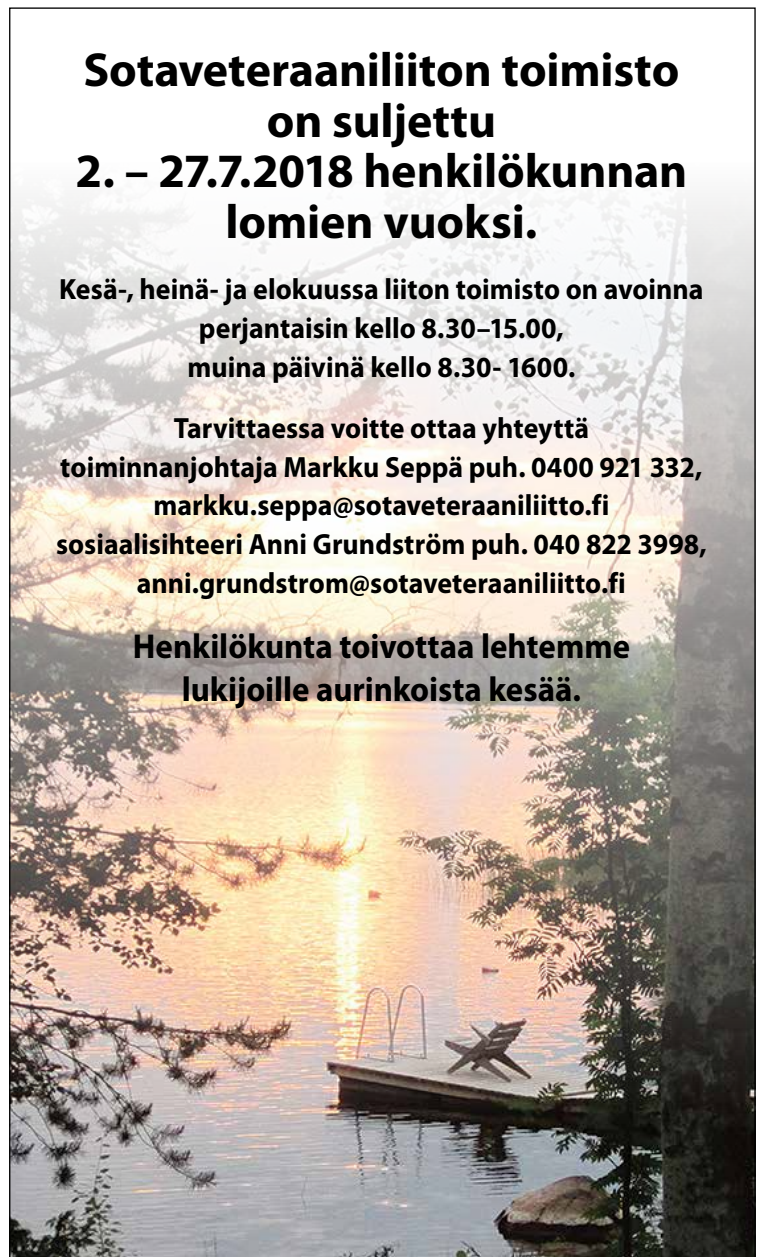
Teksti: Pertti Suominen
Kuva: Ari Harjula

Sotaveteraaniliiton toimisto on suljettu 2. – 27.7.2018 henkilökunnan lomien vuoksi.

Kesä-, heinä- ja elokuussa liiton toimisto on avoinna
perjantaisin kello 8.30–15.00,
muina päivinä kello 8.30–16.00.

Tarvittaessa voitte ottaa yhteyttä
toiminnanjohtaja Markku Seppä puh. 0400 921 332,
markku.seppa@sotaveteraaniliitto.fi
sosiaalisihiteeri Anni Grundström puh. 040 822 3998,
anni.grundstrom@sotaveteraaniliitto.fi

Henkilökunta toivottaa lehtemme
lukijoille aurinkoista kesää.

Kolumni

Sodan varjot

Eräänä päivänä aloin miettiä, kuinka monta sotaa maailmassa on käyty elinaikanani?

Olen syntynyt vuonna 1964, joten veikkasin itseseni kymmenkuntaa: Vietnamin sota, Bosnia, Persianlahti, Iran-Irak, Afganistan, Syyria, Somalia...

Oikea vastaus oli pieni järkytys: 130. Siis vuosien 1964-2018 välillä. En ole koskaan kuullutkaan Liberian ensimmäisestä sisällisodasta tai Kargilin konfliktista puhumattakaan Länsi-Saharan vapaussodasta tai toisesta tuaregikapinasta, mutta nekin on kuulemma käyty.

Ensimmäinen muistamani sota käytiin vuonna 1990 Persianlahdella, kun Irak miehitti Kuwaitin. Sitä katsottiin televisioista kuin mitä tahansa muuta ohjelmaa ja se tuntui vääraltä: sodasta tehtiin viihdettä. Yhdysvaltalainen kenraali Norman Schwarzkopf piti mahtipontisia tiedotustilaisuuksia (joista en ymmärtänyt mitään) ja Yhdysvaltain ulkoministeri James Baker uhkasi, että Irak tullaan pommittamaan takaisin kivikauteen. Näin myös tapahtui, ja kaiken lisäksi vielä kameroiden edessä:

CNN onnistui neuvottelemaan itselleen yksinoikeuden suoriin tv-lähetyksiin Bagdadista.

Muistan vieläkin, kuinka klinisen kuvan sodasta sai. Täsmäpommituksia sotilaskohteisiin. Sitä ei näytetty, että ilmaiskujen takia sähköt olivat poikki, ruoasta, juomavedestä ja polttoaineesta oli jatkuva pula, ja siviilien asunnot kärsivät pahoin. Eräänä päivänä Yhdysvallat pudotti kaksi pommia suojaan, jossa kuoli arviolta neljäsataa siviiliä. Monet kuolivat vesisäiliön veden kiehuessa ja kastellessa ihmiset, suurin osa uhreista oli naisia ja lapsia. Kesti neljä tuntia ennen kuin palomiehet pystyivät raivaamaan tien auki bunkkeriin.

Eri järjestöt määrittelevät konfliktit eri tavoin, mutta mm. Upsalan yliopiston konfliktiohjelman mukaan maailmassa on tälläkin hetkellä meneillään 40 eri sotaa. Niistä eniten tekee uhreja kuusi vuotta sitten alkanut Syyrian sisällisota, vuonna 2016 kuolleita oli edelleen 49 742.

Edelleen käynnissä olevista sodista eniten uhreja ovat tähän mennessä tuottaneet

Somalian sisällisota (500 000), edellä mainittu Syyrian sisällisota (430 000), Kolumbian sisällisota (420 000) ja Darfurin konflikti (300 000).

Maailman sodista tappavin on ollut toinen maailmansota, jonka kokonaisuhrimäärän arvioidaan olevan 62 miljoonaa ihmistä. Ja sitähan me emme vielä tiedä, onko käynnissä jo kolmas maailmasota. Sota terrorismia vastaan.

Tätä kirjoittaessani 13-vuotias poikani ahertaa kulmat kurtussa läksyjen parissa tämän saman pöydän ääressä. Vuonna 2005 syntyneen pojan elinaikana maailmalla on käyty 27 sodaksi laskettua konfliktia, joista osa jatkuu edelleen. Hän itse arveli kymmenkuntaa.

En pysty muuttamaan maailmaa enkä takaamaan, etteikö viisikymppiseksi ehdittyään poikani sai laskettavakseen samoja lukuja kuin minä. Olen vain yksi ihminen maailman 7,6 miljardista ihmisestä. Mutta ehkä pystyn vaikuttamaan yhden lapsen ymmärrystä sovun ja rauhan merkityksestä.

Toimittaja,
kirjailija
Eve Hietamies
toimii Sotaveteraani-lehden
kolumnistina.

Kuva: Otava/Jouni Harala

Poika näet hiljensi tällaisen asian edessä:

Viime kesänä Ilmajoella sai ensi-iltansa äitini kanssa yhdessä kirjoitettu ooppera Mannerheimistä. Sodan ja sotaorpuuden kokenut äitini kirjoitti oopperaan kohtausten, jossa Mannerheimiä ihaileva nuori Kalle-poika kertoo silmät säihkyen haluavansa tulla samanlaiseksi suureksi kenraaliksi ja sotasankariksi kuin Mannerheim.

Sotakokemusten painama ylipäällikkö katsoo poikaa surullisesti, päättään puistellen ja sanoo: ”Muista, että kun lähtee sotaan, on kaivettava aina kaksi hautaa”.

Eve Hietamies

Valtuuston kokouksessa muistettiin edesmennyttä puheenjohtajaa

Usko Puustinen, Juha Korhonen, Juhani Penttilä ja Arto Mikkonen seuraavat valtuuston kokouksen kulkua.

Sotaveteraaniliiton valtuusto kunnioitti kokouksensa alussa hetken hiljaisuudella valtuuston edesmenneen puheenjohtajan **Sakari Sippolan** muistoa. Helmikuussa menehtynyt Sippola ehti toimia tehtävässä vuodesta 2012.

Kokous jakautui kahteen osaan, aamupäivän keskusteluun ja iltapäivän varsinaiseen kokoukseen. Kanadan, Ruotsin ja Lapin edustajia lukuun ottamatta kaikkien piirien kokousedustajat olivat paikalla ja keskusteluosuus muodostuikin vilkkaaksi. Tulevat liittopäivät, henkilövalinnat ja tulevaisuussuunnitelmat saivat edustajat pohtimaan asioita monesta näkökulmasta.

Varsinainen kokous eteni perinteisen valtuuston kevätkokouksen asialistan mukaisesti. Liiton puheenjohtaja **Erkki Heikkinen** loi katsauksen vuoden 2017 toimintaan ja **Markku Seppä** esitteli pääkohdittain talouteen liittyvät asiat. Valtuusto hyväksyi hallituksen toimintakertomuksen ja tilinpäätös vahvistettiin.

Kokouksen puheenjohtajana toimi valtuuston varapuheenjohtaja **Esko Petäjä**.

Teksti: Anni Grundström

Vanhuspalvelujen tulevaisuus huolettaa neuvottelukuntaa

Sotaveteraaniliiton neuvottelukunta kokoontui Helsingissä toukokuussa. Kokouksessa käsiteltiin sotien ja maakuntaudistuksen merkitystä veteraanien näkökulmasta.

Keskusteluissa nousi esiin huoli yleisesti vanhustenhuollon tilanteesta sekä palvelujen saatavuudesta tulevaisuudessa. Neuvottelukunnan jäsenet pitivät tärkeänä sitä, että veteraanit säilyvät mahdollisessa muutoksessa erityisryhmänä ja heidän oikeutensa palveluihin säilyy myös haja-asutusalueilla.

Erkki Heikkinen kertoi liittopäiväjärjestelyistä sekä Sotaveteraaniliiton ja Rintamaveteraaniliiton yhteistyön tiivistämisestä, joka on otettu myönteisesti vastaan rahoittajien ja tukijoiden piirissä.

- Edunvalvontamme tärkein tavoite on saada laki, joka turvaa veteraaneille samat kotipalvelut kuin so-
tainvalideille jo nyt korvataan. Laki ratkaisisi veteraanien tukitarpeet tasavertaisella ja pysyvällä tavalla, Heikkinen muistutti.

- Seuraava tärkeä päätösajankoh-
ta on hallituksen elokuun budjetti-
riihi.

Neuvottelukunta totesi, että veteraanityöhön on yhdistettävä monitahoinen asiantuntijuus ja yhteistyö, jotta veteraaniasiat saadaan hoidettua kunniakkaasti.

Teksti: Anni Grundström

Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi kenraaliluutnantti evp. Ilkka Aspara, vieressä neuvottelukunnan jäsen Heikki Järvinen

AJANKOHTAISTA

Toiminnanjohtajalta

Verksamhetsledaren har ordet

Helsingissä 20. kesäkuuta 2018

Vuosi kierron tärkeät ajat käsillä

Tätä kirjoitettaessa kahden suuremman hallituspuolueen puoluekokoukset ovat parhailaan käynnissä. Ainakin Kokoomus otti myönteisen kannan lakiesityksen puolesta, jonka mukaisesti kaikki sotien 1939-1945 veteraanit saataisiin palveluiden suhteen tasa-arvoiseen asemaan.

Huhtikuussa ilmestyneen Sotaveteraani-lehden kirjoituksessa käsittelemäni lakiesitys ei ole saanut myönteistä ratkaisua. Laki turvaisi samanlaiset kunnalliset avopalvelut kaikille sotien 1939-1945 veteraaneille, jotka sotainvalideille korvataan sotilasvammalain nojalla.

Tämän vuoden lisämäärärahojen anomisaika päättyi toukokuun lopussa. Kunnilta saamiemme tietojen perusteella kunnat anoivat viimevuotista lisämäärärahaa merkittävästi enemmän määrärahaa.

Sotaveteraanipiirien edustajat yhdesä Rintamaveteraaniliiton piirien edustajien sekä jäsenyhdistysten edustajien kanssa ovat tavanneet suuren osan veteraanien

palveluita ja kuntoutusta järjestävien kuntien ja kuntayhtymien vastuuhenkilöistä. Tapaamisissa on keskusteltu veteraanien tilanteesta ja palveluita järjestävien kuntien toimintatavoista. Onko palvelutarpeen arvioinnit tehty veteraaneille, toteutetaanko niitä ja anotaanko lisämäärärahaa?

Kiitän liittojen puolesta kenttäverkoston aktiivisia henkilöitä. Uskon, että varminkin näissä kunnissa veteraanit saavat paremmat ja kattavammat palvelut kuin niissä, joissa näitä keskusteluja ei ole käyty.

Valitettavasti on todettava, että muutamilla paikkakunnilla kunnan toimihenkilöt ja myös meidän luottamushenkilömme ovat olleet tyytymättömiä perinteiseen toimintamalliin eivätkä ole esittäneet lisämäärärahaesitystä Valtiokonttorille. Karsijoina ovat alueen veteraanit. He jäävät ilman laajempia palveluita.

Näiden kuntien toimihenkilöitä ja veteraanijärjestöjen luottamushenkilöitä kannustan palaamaan keskustelemaan veteraanien palveluiden laajentamisesta lisämäärärahoja anoneiden kuntien kokemusten pohjalta.

Tästä jatkamme kohti syksyä *Veteraania ei jätetä* -hengessä.

Markku Seppä

Årscykelns viktiga tidpunkter är för handen

När detta skrivs pågår just nu de två större regeringspartiernas partikongresser. Under sina möten har de fattat ett positivt beslut angående det lagförslag, enligt vilket alla veteraner från krigen 1939-1945 i avseende å service skulle fås på en jämlik nivå.

Tidsfristen för anhållan om tilläggsanslag för detta år utgick i slutet av maj. På basen av de uppgifter vi erhållit från kommunerna anhöll kommunerna om betydligt högre tilläggsanslag än senaste år.

Representanter för krigsveterandistrikten har tillsammans med representanter för Frontveteranförbundet samt representanter för medlemsföreningarna sammanträffat med en stor del av de ansvarspersoner som i kommunerna och kommunförbunden handhar servicen och rehabiliteringen för veteranerna. Under sammanträffandena har man diskuterat situationen för veteranerna och tillvägagångssättet hos de kommuner som erbjuder denna service. Har uppskattningen av servicebehovet gjorts för veteranerna, förverkligas det samma och anhåller man om tilläggsanslag.

Jag tackar å förbundens vägnar de aktiva personerna inom nätverket på fältet. Jag tror, att säkrast erhåller veteranerna i

dess kommuner bättre och mera täckande tjänster än i de, där dessa diskussioner inte har genomförts.

Tyvärr måste man konstatera, att på en del orter har kommunens tjänstemän och även våra förtroendevalda varit nöjda med det traditionella tillvägagångssättet och inte har framställt förslag angående tilläggsanslag till Statskontoret. Områdets veteraner har varit lidande härav. De erhåller ingen utvidgad service.

Jag uppmanar tjänstemän i dessa kommuner och veteranorganisationernas förtroendevalda att på nytt uppta diskussionerna angående en utvidgad service på basen av erfarenheterna från de kommuner som anhållit om tilläggsanslag.

I den Krigsveteranen-tidning som utkom i april har det lagförslag som jag behandlade inte rönt ett positivt beslut. Lagen skulle säkerställa liknande kommunala öppna tjänster för alla veteraner från våra krig 1939-1945, vilka ersätts åt krigsinvaliderna på basen av krigsskadelagen.

Vi fortsätter härifrån mot hösten i en anda av *Veteranen överges ej*.

Markku Seppä

Svensk översättning Anders Knip

Puolustusvoimain lippujuhlan paraati Seinäjoella

Puolustusvoimain lippujuhlan päivän valtakunnallista paraattia isännöi tänä vuonna Seinäjoki. Seinäjoen jalkapallstadionilla nähdyn katselumuksen jälkeen vuorossa oli ohimarssi Kirkkokadulla. Ohimarssin ottivat vastaan Puolustusvoimain komentaja kenraali Jarmo Lindberg seurassaan sotaveteraani Unto Nyystilä ja Seinäjoen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Kimmo Heinonen.

Kuva: Puolustusvoimat

Maksuton pneumokokkrokote veteraaneille

Pneumokokkibakteeri on merkittävä taudinaiheuttaja, joka voi pahimmillaan aiheuttaa keuhkokuumeen, aivokalvotulehduksen tai muun vakavan sairaalahoitoa vaativan sairauden. Korkea ikä myös lisää riskiä sairastua pneumokokkitauteihin, sillä ikä vaikuttaa vastustuskykyyn heikentävästi.

Kaikki Suomessa asuvat rintamaveteraanitunnuksen omaavat henkilöt ovat lääketieteellisten perusteiden täyttyessä oikeutettuja saamaan maksuttoman pneumokokkrokotuksen vakavia pneumokokkitauteja vastaan vuoden 2018 aikana. Aloitteen sotaveteraaneille osoitetusta maksuttomasta rokotuksesta teki yksittäinen kansalainen ja Sosiaali-

ja terveystieteiden ministeriö on esittänyt asiaan myönteisen kannan. Pfizer on osaltaan valmis edistämään asiaa ja osallistumaan lahjoitukseen vastuullisten viranomaisten, terveydenhuollon ammattilaisten ja veteraanien edunvalvojien ohjeistuksen mukaisesti.

Toimi näin, jos haluat saada maksuttoman pneumokokkrokotteen:

(Tämä ohjeistus tulee määritellä kuntakohtaisesti)

- Ota ensin yhteyttä omaan terveysasemaasi tai keskustellaksesi rokotustarpeestasi.
- Maksuton rokote annetaan veteraanitunnusta vastaan
- Jos olet jo aikaisemmin saanut pneumokokkrokotuksen, rokotusta ei tarvitse uusia

Käy katsomassa Sotaveteraaniliiton internet-sivut ja verkkokauppa.

www.sotaveteraanit.fi

<https://www.facebook.com/sotaveteraaniliitto>

Sotiemme Veteraanit -keräys Suomi 100 -vuonna huipputulokseen

Sotiemme Veteraanit -keräyksen bruttotuotto nousi vuonna 2017 hieman yli 3 miljoonaan euroon. Vuoteen 2016 verrattuna kasvua oli 14 %. Juhlavuoden keräystuoton nousu tuli yritys- ja yhteisölahjoitajilta.

Sotiemme Veteraanit -keräyksen bruttotuotto vuodelta 2017 oli noin 3 287 000 euroa, kun se vuonna 2016 oli 2,6 miljoonaa euroa. Keräyksen kuluprosentti vuonna 2017 oli 18,5 % ja nettokeräystuotto lähes 2,7 miljoonaa euroa, iloitsee keräyksen varainhankinnan **päällikö Pia Mikkonen**.

Puolustusvoimat keräyksen tärkein yhteistyökumppani

Puolustusvoimat tukee Sotiemme Veteraanit -keräystä varusmieskeräyksen muodossa. Asevelvolisten molemmat saapumiserät suorittavat koulutusaikanaan lipas- tai listakeräystä sotiemme veteraanien, heidän puolisoitensa ja leskiensä sekä sotaleskien hyväksi.

Puolustusvoimat tukee lisäksi kuljetuksia varuskunnista keräyspaikoille ympäri Suomen.

Varusmieskeräys tuotti vuonna 2017 yhteensä 1,15 milj. €. Varusmieskeräyksen tuotto jää tukemaan keräyspaikkakunnan veteraaneja ja heidän puolisoita sekä leskiään.

Vapaaehtoiset ohjaavat varusmiehiä ja järjestävät lipaskeräytempauksia

Suuri vapaaehtoisten armeija on Sotiemme Veteraanit -keräyksen tukena ympäri Suomen. Vapaaehtoiset auttavat tulevat usein vapaaehtoisista maanpuolustusjärjestöistä kuten Reserviläisliitosta, Suomen Reserviupseeriliitosta, Maanpuolustuskiltojen liitosta, Maanpuolustusnaisten liitosta ja Sotilaskotiliitoista.

Myös Suomen Rauhanturvaajat ja sotaorvot ovat tärkeitä tukijoukkoja maakunnissa. Vapaaehtoisten toimijoiden ja Puolustusvoimien antaman erittäin tärkeän avun myötä Sotiemme Veteraanit -keräyksen kuluprosentti on varmasti alhaisin koko Suomessa.

Itsenäisyyspäivän kolehti veteraanien hyväksi

Kirkkohallitus oli määrännyt itsenäisyyspäivänä kannettavan kolehdin lahjoitettavaksi sotien veteraanien hyväksi. Keräystuotto juhluvodelta sisältää lähes 700 000 euroa suomalaisissa ev. lut. seurakunnissa Suomi 100 -itsenäisyyspäivänä kerättyä kolehtirahaa.

Kolehtikeräys tuotti juhluvuonna 50 % enemmän kuin vuonna 2016. Kolehtituoton kas-

vussa näkyi kansan käden karttuisuus veteraaneillemme ja arvostus heidän tekemäänsä työtä kohtaan. Kolehtituotto käytetään valtakunnallisesti kirkkopäivien järjestämiskuluihin ja yhteismatkoihin sekä veteraanien, heidän puolisoitensa ja leskiensä hengenlisen toiminnan tukemiseen.

Me-säätiö keräyksen tueksi

Me-säätiön tavoitteena on lasten lisäksi auttaa myös sotiemme veteraaneja, heidän puolisoitaan ja leskiään sekä sotaleskiä.

Sotiemme Veteraanit käynnistelee yhdessä Me-säätiön kanssa projektia, jossa nuoret tulevat veteraanin kotiin ulkoilemaan, kauppa- tai apteekki-asioille, kulttuurierintoihin tai ihan vain juttelemaan ja kahvittelemaan. Me-säätiön rahallinen tuki Sotiemme Veteraanit -keräykselle oli menneenä vuonna yhteensä 400 000 euroa.

Yritykset juhluvuonna joukolla mukana

Lahjoitukset ja erilaiset yritysyrityshankkeet nousivat merkittävästi Suomi 100 -vuonna. Heti alkuvuodesta yritykset olivat innokkaasti yhteydessä Sotiemme Veteraanit -keräykseen ilmaisten halunsa auttaa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden sankareita: sotiemme veteraaneja. Ålands Penningautomatförening halusi tukea Suomi 100- juhluvuonna ahvenanmaalaisten veteraanien lisäksi poikkeuksellisesti myös Manner-Suomen veteraaneja. Pitkäaikaisen yhteistyökumppanin, Suomen Monetan, juhluvuoden

lahjoitus oli jälleen omaa luokkaansa.

Monen yrityksen ajatuksena oli toteuttaa jokin oma tuote, jonka myyntituotosta osa lahjoitettiin Sotiemme Veteraanit -keräykselle. Juhlavuonna myytiin mm. Veteraanit Suomi100 -krysanteemeja ja joulutähteä, Suomi 100 -kynntilöitä, juhlaglögä sekä Muistoksi -lyhtyjä.

Metro-Auton kahdessa toimipisteessä Toyota Airportissa ja Toyota Itäkeskuksessa tehtiin veteraanien hyväksi ja lahjoitettiin jokaisesta myydystä kampanja-autosta 100 € keräyksen hyväksi. Suunto taas juhlisti Suomi 100 -juhluvuotta ja omaa 80-vuotista historiaansa ja julkaisi Suunto Spartan Suomi 100 Limited Edition – kellosta 100 kapteen erityiserän, jonka jokaisesta myydystä kellosta 100 euroa lahjoitettiin veteraanien hyväksi.

Myös modernimpaa keräystapaa veteraanien hyväksi nähtiin, sillä Huutokaupat.com tuki isolla lahjoituskampanjalla sotiemme veteraaneja. Huutokaupat.com lahjoitti yhden sentin jokaisesta palveluun tulleesta huudosta vuoden 2017 loppuun asti.

Huutokaupat.com haluaa kiittää toimintamahdollisuuksistaan itsenäisen Suomen veteraaneja. Keräysaikana teimme useita uusia kävijäennätyksiä ja sivustollamme tehtiin lähes kaksi miljoonaa huutoa, joten nyt meillä on mahtava mahdollisuus laittaa hyvä kiertämään, kertoo toimitusjohtaja **Santtu Poutanen**.

Kampaamo- ja jalkahoitopalveluiden kaltaista tukea lahjoitettiin

veteraaneille eri paikkakunnilla. Kotileena Oy esimerkiksi lahjoitti 100 kolmen tunnin kotisiivousta.

Sotiemme veteraanit ovat aikanaan tehneet puolestamme sankarityön. He varmistivat myös, että yhteiskuntamme alkoi kehittyä ripeästi. Tänään meillä kaikilla on vapaus kehittää ja rakentaa Suomea. Halusin kunniottaa sotiemme veteraaneja itsenäisyytemme satavuotisjuhluvuotena ja auttaa omalta osaltani veteraaniemme arjen sujumista, kiittää omistaja **Petri Tikander**.

Myös ulkomaalaistaustaisia yrityksiä kiinnosti suomalaisten veteraanien tukeminen juhluvuoden aikana. Amerikkalaistaustainen Partylite Oy toteutti Suomi 100 -kynntilän, jota myytiin

heidän toimintatapansa mukaan suoramyynninä kodeissa Partyliten kutsuilla. Kynntilä saavutti suuren suosion ja myytiin loppuun jo ennen vuodenvaihdetta.

Osuuskauppa Keskimaan ja sen asiakasomistajien yhteinen joulukampanja toi Keski-Suomen veteraaneille suuren avun. Ilo auttaa -kampanjassa lahjoitettiin euro asiakasomistajaa kohti hyväntekeväisyyteen. Yhteensä tuotto oli 128 157 euroa. Tämä summa jaettiin neljän keski-suomalaisen järjestön, Sotiemme Veteraanit -keräyksen, Hopen, Suomen Punaisen Ristin ja Pelastakaa Lapset ry:n kesken.

Teksti: Pia Mikkonen

Kuva: Ville Kariola/ Ruotuväki

Sotiemme Veteraanit -keräyksen kymmenen suurinta yritysrahjoittajaa vuonna 2017:

Ålands Penningautomatförening	50 000 €
Suomen Moneta	32 131 €
Osuuskauppa Keskimaa	30 000 €
Mezzoforte Oy (Huutokaupat.com)	18 910 €
Helsingin Kukkatoimitus Oy	15 604 €
Kotileena Oy (lahjoituksen arvo)	13 000 €
Partylite Oy	12 356 €
Amer Sports Suomi Oyj	10 000 €
DNA Oyj	10 000 €
Posti	10 000 €
Suomen Kerta Oy (Muistoksi -lyhty)	8 285 €
Nelson Garden (Itsenäisyyspäivän Amaryllis)	6 685 €
Metro-Auto	5 500 €

AJANKOHTAISTA

Marja Riukka eläkkeelle

Sotaveteraaniliitto, Marja Riukka. Tämän vastauksen ovat kuulleet lukemattomat liittoon soittaneet. Marjan ääni ja Marja on tullut tutuksi hänen työskenneltyään liiton toimistossa yli 11 vuotta. Nyt tämä ääni vaikenee Marjan jäädessä viettämään eläkepäiviä kesäkuun lopussa.

Marja tuli liittoon 50-vuotisjuhlavuoden kynnyksellä. Hän hoiti tuolloin Korkeavuorenkadulla sijainneessa toimipisteessä juhlavuoden tapahtumien järjestylihin liittyviä tehtäviä määrällikaisena. Hyvin pian Marjan monipuoliset taidot tulivat esille ja niin työsuhte on jatkunut hänen eläkkeelle jäämiseensä saakka. Rohkenemme Marjan työtovereina todeta, että myös Marja on pitänyt työstään ja sen tuomista haasteista.

Marjan toimenkuva on laajentunut vuosi vuodelta. Sotaveteraani-lehden aineiston kokoaminen on ollut hänen keskeisiä tehtäviään. Tekstien virheettömyys on Marjan ansiokkaan ja hyvän suomen kielen ja tarkan oikoluvun ansiota. Kalenterin toimittajana Marja on toiminut kymmenisen vuotta. Matkojen, kokousten ja neuvottelupäivien järjestelyt ovat pääsääntöisesti olleet Marjan työarkia. Marjalle on kertynyt hyvä tietopankki eri asioista. Hänen paperinsa ja tiedostonsa ovat aina olleet hyvässä järjestyksessä, joten sieltä on löy-

tynyt muilta kadonneita ja unoh-tuneita tietoja.

Marjan ystävällisyys ja positiivinen asenne ovat tuttua järjestön kanssaihmisille, niinpä häntä usein kutsutaan ”meidän Marjaksi”. Ei suinkaan vähättelevästi, vaan siihen sisältyy luottamusta, ystävyyttä ja hänen tekemänsä työn kunnioittamista.

Marjalle tärkeää ovat koti, kesäpaikka Hämeessä ja pieni lapsenlapsi. Toivotamme Marjalle antoisia eläkevuosia tärkeiden ja rakkaiden asioiden parissa. Kiitos työpanoksestasi.

Anni Grundström
Markku Seppä

Lämmin kiitos kaikille tämän hienon matkan kanssani kulkeneille!
Marja

Sotaveteraaniliitto muistaa

Risto Hyvärinen 1926 – 2018
Upseeri ja diplomaatti

kimustyö myös ulkomailla päte-vöittivät Hyvärisen kansainvä-lisen politiikan analyttiseksi ja idearikkaaksi asiantuntijaksi ja luovaksi reaalipoliticoksi. Ajat-telun ykkösprioriteetti oli aina kansallinen etu; taitava pelimies hallitsi ulkopoliittisten siirtojen syy- ja seurausvaikutukset. Yhte-nä oppi-isänä oli itse Henry Kis-singer Harwardissa.

Vuonna 1965 Hyvärinen siir-tyi Ulkoministeriön jaostopääl-liköksi ja pian poliittisen osas-ton osastopäälliköksi. Presidentti Kekkonen oli tottunut jo osas-topäällikköjen Ralf Enckellin, Jaakko Hallaman tai Max Ja-kobsonin kanssa hoitamaan asi-oita kotimaassa suoraan usein ohi ulkoministerin. Hyvärinen nousi pian tärkeäksi neuvonan-tajaksi; hän ei ollut pelkkä myö-täilijä, vaan esitti itsenäisesti mie-lipiteensä. Neuvostoliiton poli-tiikkaan puolueettomuutemme vesittämiksesi Hyvärinen suhtau-tui tiukan torjuvasti. Suomi kuu-lui YYA-sopimuksesta huolimatta länteen puolueettomana poh-joismaisena demokratiana.

Hyvärisen virkakaudella ta-pahtui paljon, kuten vaikkapa itäsuhteiden vaikeuksien lisä-ksi ensimmäisen parlamentaari-sen puolustuskomitean poliitti-nen kädenvääntö, Saksojen dip-lomaattinen tunnustaminen, ETYK:n alkuvalmistelut, EEC-suhteet, liittyminen OECD-hen, jäsenyys YK:n turvallisuusneu-

vostossa tai Jakobsonin, lopul-ta Ilkka Pastisen kandidatuuri YK:n pääsihteerivaalissa. Vaali-tappion jälkeen presidentti otti etäisyyttä Hyväriseen, vaikka yh-teistyösuhde jatkui korrektina. Hyvärinen oli ollut etulinjassa, kun Suomi taisteli puolettomuus-destaan kylmän sodan sotilaspo-liittisesta voimakentästä. Tehtä-vää ei helpottanut suomettumis-kehitys, Moskovan voimistunut sekaantuminen valtiojohtomme päätöksentekoon.

Tärkeät lähettiläsvuodet 1972- 1992 Jugoslaviassa, Intias-sa, Kiinassa ja Unkarissa ja mo-nissa jalkamaissa sekä muutaman vuoden pesti YK:n aseidenriisun-ta-asioiden apulaispääsihteerinä Genevessä muodostivat uran ko-mean finaalin. Hyvärinen koki erityisen haastaviksi työnsä regio-naalisten suurvaltojen pääkau-pungeissa, joissa Suomen suur-lähettiläs vastasi suhteistamme tuolloin itsenäisemmin kuin lä-hialueilla. Hyvärinen edusti dip-lomatiamme ammatillista huip-pua, globaalista kokonaisnäke-mystä Suomen intresseistä jo 1980-luvulla. Helsingissä kuun-neltiinkin tarkalla korvalla tä-män taitavan diplomaatin käsi-tyksiä ja suosituksia.

Pekka J. Korvenheimo
Kirjoittaja Sotaveteraaniliiton neuvottelukunnan jäsen ja Risto Hyvärisen nuorempi kollega
Kuva: Sotaveteraaniliitto

TERVETULOA Suomi Areenalle Poriin
perjantaina 20.7.2018!

Tule kuulemaan kuumaa keskustelua:
Tarvitsevatko sotiemme veteraanit vielä apua?
Aika: pe 20.7.2018 klo 10:00 – 11:00
Paikka: Kaupungintalon piha, Pori

Keskustelun juontaa Mato Valtonen ja keskustelemassa ovat:

Komentopäällikkö Kim Mattsson, Puolustusvoimat
Puheenjohtaja Mikko Halkilahti, Suomen Reserviupseeriliitto
Puheenjohtaja Matti Niemi, Veteraanivastuu
Puheenjohtaja Marja-Liisa Taipale, Sotainvalidien Veljesliitto
Toiminnanjohtaja Markku Seppä, Suomen Sotaveteraaniliitto
Satakuntalaisia sotaveteraaneja ja -invalidia: Markus Aaltonen, Veikko Jokinen ja Gunnar Kotiranta

Keskustelun jälkeen veteraanit siirtyvät MTV:n lavalle, tervetuloa kuulemaan!

IKÄMIEHET LAVALLA – TARVITSEKO VETERAANI MITÄÄN?

Aika: pe 20.7.2018 klo 12:30 – 12:50
Paikka: MTV-lava, Suomi Areena, Pori
Sotaveteraani ja -invalidi Markus Aaltonen
Sotaveteraani Veikko Jokinen
Sotainvalidi Gunnar Kotiranta

Sotaveteraaniliitto onnittelee

Arvo Summanen 100 vuotta

Arvo Summanen asuu edelleen samassa talossa, minkä saunassa hän 100 vuotta sitten syntyi.

Maanviljelys on jo jäänyt mutta siitä hänen hyvä kuntonsa taitaa olla peräisin.

Nuorena asevelvollisena hän joutui heti samana syksynä sotaan, jossa vierähtikin viisi vuotta jalkaväessä mm. Syvärillä. Partioinnissa tulivat tutuiksi niin konepistooli kuin Suomi-pistoolikin.

Arvo joukkueineen lähetettiin usein tiukkoihin paikkoihin koska ”Summanen ei pelkää mitään”. Hän selvisi sodista vahingoittumattomana, eikä joutunut enää Lapin sotaan, jonne lähetet-

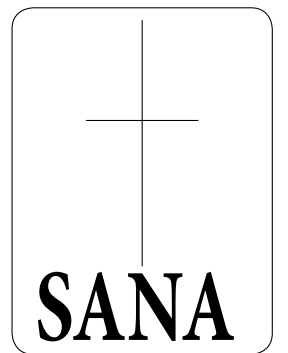
tiin hänen nuoremmat veljensä.

Arvo itse arvelee pitkän iän salaisuudeksi sen, ettei koskaan mennyt naimisiin. Tanssi on Arvon mieleen ja välillä vielä Savi-
taipaleen Ukkokerhossa, jossa hän käy kerran viikossa, tulee vähän pyörähdeltä.

Huumori on myös tärkeää.

– Pitää ottaa leikin kannalta, ettei mene liian vakavaksi, sanoo Arvo.

Raili Leino

Armoton viima, pakkastakin riittävästi. Raitiovaunupysäkillä kylmä kyyristää matkalaisia. Painoa siirrellään jalalta toiselle. Sisällä vaunussa kaikille löytyy istumapaikka. Käytävän toisella puolella edessäni istuu iso mies. Hänellä on...

Rikkinäiset sukat. Niin rikki, ettei sukista ole jäljellä paljon muuta kuin varret. Kengätkin ovat ohutpohjaiset. Ulkona on hyytävän kylmää. Sukellan suuren käsilaukkuni syövereihin etsimään sukkia. Sujautan sinne itseäni varten usein varasukat. Nyt sukkia ei ole.

Mieleeni iskeytyy ideoita auttamisesta: täytyy laittaa sana kiertämään, että käsilaukuissa pitää aina olla ylimääräiset sukat, ehkä hanskatkin. Lähimmäiselle.

Olemme tämän tästä pulassa toistemme kanssa. Näin varsinkin silloin, kun sanoja eikä oikein käytösmallejakaan ole. Monilla on kuitenkin halu auttaa. Olisipa nytkin sukat ja suklaapatukka, niin menisin ja istahaisin paljasjalkaisen viereen. Ojentaisin anti-

Katsoisin silmiin ja ehkä sanoisin jotain siihen tapaan, että nyt jalat lämpimään, ja että älkää nyt vaan loukkaantuko. Hyväähän minä tässä..pidän aina varasukkia laukussani. Suostuisiko kanssakulkija ottamaan ”almun” vastaan? Uskaltaisinko itse sanoa tai kysyä jotain, joka lämmittäisi jalkojen lisäksi myös sydäntä.

Ajattelimme harvoin sitä, kuinka voisimme heittäytyä arjen arkkihdeiksi? Sellaisiksi, että huomaisimme reiät muuallakin kuin sukanlavassa? Yrittäisimme hienovaraisesti sanoa sanan, olla läsnä ja saatavilla, tai ehkäpä jopa auttaa.

Niin se on, että nälkä tulee tilaamatta, paha mieli kutsumatta, särkyminen arvaamatta. Ventovieras muukalainen yllättää. Ohi kiiruhtaminen on helppoa. Pysähtyminen vaikeampaa, mutta kannattaa. Tilanteisiin reagoimisen siunaus on välitön.

Tahto on heiveröinen, mutta sitä on. Avata korvat kuulemaan, silmät näkemään ja käsi auttamaan, tukemaan ja tekemään.

Armollinen ajatus ja harras rukouksemme voisi olla vaikkapa se, että suljetun sydämen tilalle saisimme auki olevan sydämen. Lähimmäisiämme varten. Laulun sanoin: ”Huominen päivä, jos kädestä Herran minulle vieläkin lahjoitetaan. Anna myös rohkeutta ihmisen verran sielulla sielua koskettamaan.” Avoin sydän ja auttava mieli ovat vahva voima ja meidän muistamme, että..

Armo kantaa!

Paula Takala

Oiva Salonen 100 vuotta

Oiva Salonen istuu kodissaan Toholammilla tuvan pöydän ääressä. Hän on saanut uuden ajokortin. Siinä on korttia seuraavaksi viideksi vuodeksi. Varmemmaksi vakuudeksi kortissa myös sanotaan, ettei ajettaessa tarvitse käyttää silmälaseja. No, mitäpä kummaa tuossa. Ei mitään, jos ei ota huomioon, että tämä mies täytti 27.5. sata vuotta.

- Joka aamu keitän kaurapuuron ja kahvit sekä syön näkkileipää. Poikani, Tapio, laittaa peruna- ja lihakeittoja, joita syön päivällä. Ja kala kuuluu ehdottomasti ruokapöytään. Syön sitä päivittäin, hän kertoo.

Oiva Salonen muistaa lapsuudesta hyvin, kuinka metsätyöt kutsuivat heti vuosi kansakoulun jälkeen. Ennen talvisotaa hän ehti olla vuoden töissä Toivo Jokelan pusepänerstaalla. Tätä ennen mies oli ollut väkärinä Jokelan kuorma-autossa. Tästä oli Oivalle se hyöty, että hän pääsi armeijassa alokasajan jälkeen autokomppaniaan.

- Ehdin olla jääkäripataljoonan polkupyöräkomppaniassa kahdeksan kuukatta, kun kysyt-

tiin, että onko kukaan ollut auton kanssa tekemisissä. No, minä olin ollut ja minut komennettiin kahden viikon autokurssille ja samantien autokomppaniaan. Siitä se autolla ajaminen alkoi. Rintamalla meni auton kanssa hyvin. Mitään pahempaa ei sattunut.

Sotilaspassissa on merkintä 4 vuoden 8 kuukauden ja 12 päivän palvelusta.

Sotien jälkeen Oiva Salonen kyyditsi vuoden verran Ruotsiin evakkoon menneitä suomalaisia takaisin kotimaahan pitkin Pohjois-Suomea. Hänestä tulikin automies ja yrittäjä. Heti 1946 hän hankki Fordin, jolla ajettiin sora- ja halkoja ja kaikenlaisia tilausajaja.

Autoyrittäjä on jatkunut suvussa ja Salosen autoja liikkuu tienpäällä edelleen. Ajopelit ovat vain jonkin verran isompia.

- Minulla on ollut 20 autoa, mutta yksikään niistä ei ole ollut henkilöauto, Oiva naurahtaa.

Nytkin hänellä on ajopelinä pakettiauto. Sadan vuoden elämään mahtuu paljon, mutta edelleenkin Oiva Salonen liikkuu autollaan ja tekee havaintojaan.

Muistikin pelaa kuin partaveitsi.

Salosen rakkaita harrastuksia ovat olleet kalastus ja metsästys, mutta merkittäväksi nousee myös ammunta.

- Harrastin ammuntaa noin 30 vuotta. Pienoisikäälläni pääasiassa, mutta jonkin verran myös ilmakiväärillä, Oiva kertoo.

Piirimestaruuskisoista hän on saanut noin 30 mitalia.

Teksti ja kuva: Jorma Rekonen

PHOENIX CONTACT
INSPIRING INNOVATIONS

Koivunen Oy
Autojen varaosat, lisävarusteet, kemikaalit ja työkalut

fixus Kauppiaat
www.fixus.fi

Veteraanipalkinto viidelle veteraanityössä ansioituneelle

Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan yhteydessä jaettiin myös Kaatuneiden Muistosäätiön hallituksen tämän vuoden veteraanipalkinnot.

Nyt yhdeksättä kertaa jaetavalla tunnustuksella osoitetaan kiitollisuutta veteraanien, heidän puolisoitensa sekä leskien eteen tehdystä pitkästä ja ansiokkaasta vapaaehtoistyöstä tai merkittävästä panoksesta veteraaniperinteen säilyttämiseen ja edistämiseen. Tänä vuonna kunnianosoitus myönnettiin viidelle pitkän linjan toimijalle.

- Uskomme esimerkin voimaan. Se idea, että palkittujen esimerkki ruokkisi lisää hyvää ja synnyttäisi uusia auttajia on toiminut joissain tapauksissa todella hyvin, kiitteli hallituksen puheenjohtaja **Ahti Sirkiä**.

Veteraanityötä laidasta laitaan
Palkituista **Anja Santala-Rosalalle** palkinto luovutettiin Jyväskylän kaupungin kansallisen veteraanipäivän juhlassa, loput neljä saivat omansa Finlandia-talolla. Santala-Rosala on yhdistänyt vapaaehtoistyössään taiteen, talkootyön ja hyväntekeväisyyden ja siten tuonut merkittävän panoksen Jyväskylän

rintamaveteraanien toiminnan varainhankintaan.

Pöytyäläiselle laulajalle ja opettajalle **Tuija Sauralle** tunnustus myönnettiin kiitoksena laulu- ja musiikkiperinteen ansiokkaasta yhdistämisestä veteraanityöhön. Saura oli aikoinaan ensimmäinen lottapuvussa sotien jälkeen esiintynyt taitelija, minkä hän kertoo herättäneen yleisössä vahvoja tunteita.

- Ensi vuonna olen esiintynyt lottapuvussa jo 30 vuotta. Puku on yhä sama: vuodelta 1931 peräisin oleva mieheni isotädin lottapuku, hän paljastaa.

Sauran monialaisesta omistautuneisuudesta veteraanityöhön kertoo myös se, että hän oli Sotaveteraaniliiton viime vuoden lopussa lanseeraaman Sotaveteraani ja minä -opetuspaketin ideoija.

Espoolainen **Vesa Saarinen** on veteraaniperinteen vaalimisessa ja tallentamisessa ansioitunut dokumentaristi, joka käsikirjoitti ja ohjasi mm. viime itsenäisyyspäivänä ensi-iltansa TV1:llä saaneen koskettavan ”Pitkä taival kotiin”-dokumentin rajan taakse jääneiden kaatuneiden yhä jatkuvista etsinnöistä ja kotimaan multiin tuomisesta. Samoin jatkuu Saarisen työ veteraaniperinteen parissa.

- Teimme yhdessä Tammenlehvän Perinneliiton kanssa mitätavan projektin, jossa haastat-

Vuoden 2018 veteraanipalkinnon saajat vasemmalta oikealle: Vesa Saarinen, Lasse Autio, Tuija Saura sekä Esa Jaatinen

telimme 200 veteraania. Nyt Tammenlehvä on siirtänyt materiaalin kaikkien katsottavaksi Youtubeen, jossa se on kerännyt jo yli 250 000 katselukertaa, Saarinen iloitsee.

Hämeenlinnaista **Esa Jaatista** on puolestaan kiittäminen Suomi 100 -juhlavuonna ympäri Suomea levinneestä hankkeesta, jonka myötä tuhannet eri-ikäiset vapaaehtoiset kokoontuivat sitomaan havuseppeleitä laskettavaksi sankarihaudoille itsenäisyyspäivänä.

- Innostus hommaan oli kova: mukaan lähdettiin niin ala-asteita kuin yliopistoista. Kaikkiaan seppeleitä valmistui 168 paikkakunnalla yli 40 000, Jaatinen laskee.
- **Lasse Autio** sai palkinnon kiitoksena vuosikymmeniä jatkuneesta veteraniperinteen tallentamisesta, esineistön keräämisestä ja kirjallisessa tuotannosta kotiseudullaan Soinissa.
- Kuntamme pienuudesta huolimatta meillä on paljon toimintaa. Tänä vuonna meille valmis-

tuu uusi kotiseututalo, jossa veteraaniperinne ja sotahistoria tulevat olemaan näkyvästi esillä, Autio vinkkaa ja muistuttaa, kuinka tärkeää on saada nuoria mukaan veteraanityöhön.

- Minä olen meillä nuorimasta päästä ja minäkin olen jo 70!

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuva: Marja Kivilompolo

TJ-Ratkaisut Oy Akaa	Palosuojamaalarit Suomessa Oy Alajärvi	Kone-Vahto Oy Kalkkinen
KJM Kupari Oy Asikkala	Oy Meyer Vastus Ab www.meyervastus.fi Askola	Metsäpalvelu Turunen Oy Eno
Eflow Oy Espoo	Soukan Huolto Oy Espoo	KIITOS SOTAVETERAANEILLE ESPOOSTA!
Hovila Oy Espoo	Mapei Oy Espoo	Rakenne-Tikka Oy Espoo
Esse Elektro Kraft Ab	Ris-Esset Ab Oy Esse	Kuljetusliike Y. Auramaa Oy Eura, Kauttua
Hakalan Metalli Oy Eura	Maansiirtoliike Matti Knaapi Oy Forssa	Agro-Tilit Oy Forssa
Haapajärven Lämpö Oy	Vehkalahden Jäte ja Kuljetus Oy Hamina	Nikopuu Oy Haukivuori

Tietosuoja-asetus ja yhdistykset

Suomalaiset ovat luottavainen ja pieni kansa, joka ajattelee, ettei heidän elämä ja tiedot ole minkään arvoisia. Usein kuulee sanottavan, että ”ei minun tiedot ketään kiinnostaa”. Henkilötiedot ovat kuitenkin arvokkaita ja niitä myydään ja ostetaan jatkuvasti. Tietosuoja-valtuutetun toimisto arvioi, että eurooppalaisten henkilötietojen vuosittainen arvo voi nousta lähes biljoonaan euroon vuoteen 2020 mennessä. Ihmiset tallentavat vapaaehtoisesti omia henkilötietoja ajattelematta mitä niillä voidaan tehdä ja mihin niitä luovutetaan. Sosiaalisen median käyttö on kasvanut viime vuosin etenkin vanhemmissa ikäluokissa. Tilastokeskuksen vuoden 2017 tilastojen mukaan yli 50-vuotiaissa 64 %, 60+ ikäluokassa 44 % ja yli 70 vuotiaissa jo 26 % käyttää sosiaalisen median palveluja. Kasvavat käyttäjämäärät houkuttelevat hyvinkin erilaisia palveluntarjoajia.

Näitä väärinkäytöksiä ja tietojen käsittelyn suojaa vastaan on EU säätänyt tietosuoja-asetuksen – GDPR:n (General Data Protection Regulation) – joka astui voimaan 25.5.2018. GDPR on pakottavaa lainsäädäntöä, jota ei voi välttää sopimalla, ja nämä säännökset koskevat myös glo-

baaleja palveluja tarjoavia yrityksiä kuten Facebookia. Asetuksen tavoitteena on muun muassa se, että henkilötietojen käsittely on suunniteltava siten, että se palvelee ihmistä ja mahdollistaa henkilöiden oikeuden valvoa omia henkilötietojaan. Eurooppalaisesta asetusta täydennetään kansallisella lainsäädännöllä. Suomessa on valmisteilla uusi Tietosuoja-laki, joka korvaa nykyisen Henkilötietolain. Uusi laki ei ole vielä voimassa, koska sen käsittely on eduskunnassa kesken.

Tietosuoja-asetuksen kattavuus

Tietosuoja-asetus koskee kaikkia organisaatioita, jotka käsittelevät henkilötietoja – Suomen valtiota, kuntia, kuntayhtymiä, yrityksiä, säätiöitä ja yhteisöjä – siis myös yhdistyksiä ja liittoja. Tietosuoja-asetuksessa on määritelty tarkkaan mitä tällä asetuksella tarkoitetaan mm. henkilötiedoilla, rekisterillä, henkilötietojen käsittelyllä.

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkea tunnistettua tai tunnistettavissa olevaan yksityishenkilöön liittyvää tietoa. Tällaista tietoa ovat mm. nimi, henkilötunnus, sijaintitieto, verkkotunnus, tunnusomaisuus, esimerkiksi kulttuurillinen tai sosiaal-

inen tekijä. Henkilötunnuksen käytöstä ollaan tekemässä tarkempia ohjeita uudessa Tietosuoja-lain, joka korvaa Henkilötietolain. Uusi laki on vielä eduskunnan käsittelyssä.

Rekisteri on mikä tahansa jäsennelty henkilötietoa sisältävä tietojoukko, josta tiedot ovat saatavilla tietyin perustein. Täten esimerkiksi yhdistyksen sekalaiset muistiot tai muut paperit, jotka eivät ole jäsennelty, eivät muodosta rekisteriä. Pöytäkirjat ja muut järjestyksessä olevat aineistot, joissa on henkilötietoja, muodostavat asetuksen mukaisesti rekisterin.

Rekisterinpitäjä on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, viranomainen, virasto tai muu elin, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot.

Yhteisrekisterinpitäjät ovat kaksi tai useampi osapuoli, jotka määrittävät yhdessä henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Osapuolet määrittelevät keskinäisellä järjestelyllä läpinäkyvällä tavalla kunkin vastuualueen tietosuoja-asetuksessa vahvistettujen velvoitteiden noudattamiseksi. Tärkeää on sopia etenkin rekisteröityjen oikeuksien ja tietojen käytön vastuut liiton ja seurojen välillä.

Henkilötiedon käsittelijä on taho, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän toimeksiantosta ja käsittelyllä tarkoitetaan toimintoja, joilla henkilötietoja käsitellään joko automaattisesti tai käsin. Henkilötiedon käsittelijä on esimerkiksi ulkoistettu jäsenlaskutusta hoitava taho.

Yhdistykset

Monessa yhdistyksessä jäseneksi liitytään paikallisyhdistykseen ja paikallisyhdistys on jäsenenä piirijärjestössä ja valtakunnallisessa liitossa.

Yhdistyksen, piirien ja liiton

tulee tarkastella nykytilannetta ja arvioida ainakin se, millaisia henkilötietoja ne käsittelevät, noudatetaanko nykyisen henkilötietolain säännöksiä.

Yhdistyksen työn ja jäsenlaskutuksen, jäsenpostituksen yms. hoitamisen helpottamiseksi valtakunnalliselle liitolle on usein annettu tehtäväksi hoitaa jäsenrekisteriä. Jos yhdistyksen ja liiton sekä piirin välillä ei ole sopimusta Yhteisrekisterinpitäjästä, on liitto ja piiri Henkilötiedon käsittelijöitä.

Kun asetus antaa mahdollisuuden myös ryhtyä ”Yhteisrekisterinpitäjäksi”, kannattaa harkita, että yhdistykset tekevät päätöksen yhdessä piirijärjestöjen ja liiton kanssa ryhtyvän Yhteisrekisterinpitäjäksi.

Tällöin liitto määrittää ja tekee esim. sopimukset mahdollisten Henkilötietojen käsittelijöiden kanssa, jotka tarjoavat mm. järjestelmän jolla jäsenrekisteriä ja -laskutusta hoidetaan.

Yhdistyksen toimenpiteet

Liiton ja yhdistysten on hyvä tämentää mitkä henkilötiedot ovat toiminnan ja käsittelyn kannalta välttämättömiä ja tarpeellisia tietoja, miten pitkään tietoja säilytetään jäsenyyden päättymisen jälkeen ja että tietoja pääsevät käsit-

telemään vain ne henkilöt, joiden tehtäviin jäsenasioiden hoitaminen kuuluu.

Jäsenellä on oikeus tarkastaa omat tietonsa ja saada virheellinen tieto oikaistua, joten yhdistyksen ja liiton tulee päättää, miten nämä oikeudet toteutetaan.

Yhdistyksen on tehtävä seloste, jossa kerrotaan mitä tietoja kerätään ja mihin tarkoitukseen ja minne niitä luovutetaan. Liiton ja yhdistyksen tulee kouluttaa toimihenkilöt tietosuojaan.

Tietosuoja-asetus poikkeaa yleisestä lainsäädännöstä

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisterinpitäjällä on käännetty todistustakka siitä, että asetusta noudatetaan ja tiedot ovat suojassa. Jos joku henkilö väittää, että henkilötiedot ovat vuotaneet muualle, niin yhdistyksen tai liiton tulee todistaa, että ovat toimineet asetuksen mukaisesti ja huolellisesti.

Viimeistään nyt on aika suunnitella, luoda tarvittavat dokumentit, kertoa minne tietoa jaetaan ja suojata tiedot.

Ossi Määttä

Kirjottaja toimii johtajana BDO Consulting Oy:ssä

BDO Oy on Sotaveteraaniliiton tilintarkastusyhteisö

Sotaveteraaniliiton rekisteri- ja tietosuojaseloste

Sotaveteraaniliiton jäsenrekisteristä on laadittu direktiivin mukainen tietosuojaseloste. Se on katsottavissa kirjaututtaessa jäsenrekisterille ja sen lisäksi se on luettavissa liiton internet-sivulla www.sotaveteraanit.fi

Tietosuojaseloste on lähetetty kesäkuun alussa paperisena kaikille jäsenyhdistyksille. Se kannattaa säilyttää samassa, kun säilytetään yhdistyksen paperista jäsenluetteloa.

Liitossa seurataan tietosuojaan liittyvien asioiden kehitystä ja tarvittaessa annetaan jäsenyhdistyksille ohjeita.

Mikäli jäsenyhdistyksillä on muita omia rekistereitä on niistä kustakin tehtävä tietosuojaseloste.

Finlandia-talo oli lähes täynnä perinneliiton kannattajia ja ystäviä

Vapaussodan päättymisestä sata vuotta

Vapaussodan Perinneliitto järjesti Finlandia-talolla 16. toukokuuta vapaussodan päättymisen 100-vuotisjuhlan.

Tilaisuuden musiikillisesta annista vastasivat Kaartin soitokunta johtajanaan **Pasi-Heikki Mikkola** ja Kaaderikuoro johtajanaan **Matti Orlamo** sekä **Ville Salonen**. Kulosaaren yhteiskoulun tanssijat esiintyivät.

Tilaisuuden juhlapuheen piti puolustusministeri **Jussi Niinistö**.

- Kullakin sukupolvella on ajan hengestä riippuen oma tulkintansa vuoden 1918 sodasta. Tällä

hetkellä tulkintojen keskiössä on terrori. Sodan tapahtumia lähestytään paljolti väkivaltaisuuksien kohteeksi joutuneen yksilön kokemuksien kannalta, hän sanoi.

- Tapahtumat näyttäytyvät nykyihmiselle käsittämättöminä raakuuksina ja sodan valtiollinen merkitys jää toissijaiseksi.

Juhlaan kuului pieni elokuva, jossa kerrottiin sodan kuluista ja päättymisestä. **Ville-Veikko Kirvesmies** ja **Ville Salonen** esitivät elokuvassa nähtyjä sotilaita ja kertoivat sodan tapahtumista ja ja koetuista tunteista.

Kuva: Jorma K.O. Ignatius

AJANKOHTAISTA

Kansallisen veteraanipäivän pääjuhla nosti tunteet pintaan

Kansallisen veteraanipäivän valtakunnallista pääjuhlaa vietettiin tänä vuonna Helsingissä. 32.kertaa järjestetyn päivän juhlallisuuksia oli Finlandia-talolle kokoontunut seuraamaan täysi katsomo.

Tervetuliaissanoissaan Helsingin pormestari **Jan Vapaavuori** pohti, kuinka tärkeän roolin veteraanisukupolvi on maamme historiassa kantanut.

- Heidän ansiostaan saamme tänä vuonna viettää jo itsenäisen Suomen satayksivuotisjuhlia. Sitkeys, tulevaisuuden usko ja luovuus: näiden ominaisuuksien turvin veteraanisukupolvi selvisi ensin sodasta, rakensi sitten maan ja toimentulon uudelleen, ja jätti sen meille eheämpänä ja vauraampana kuin mitä se koskaan aiemmin on ollut. Historia on osoittanut, että me olemme heikkoja aina silloin, kun ihmisten välille syntyy kuiluja ja vahvoja silloin, kun yritämme ymmärtää toisiamme. "Kaveria ei jätetä" on edelleen ajankohtainen periaate.

Ylpeyttä ja kiittolisuutta kotimaastaan henki myös 92-vuotiaan jatkosodan veteraanin **Pentti Heinosen** puhe, jonka aikana yleisössä liikututtiin kyyneliinkin.

- Sata vuotta sitten käydyn sisällissodan ja talvisodan alkamisen välisenä aikana, noin 20 vuodessa, suomalaiset olivat kehittäneet yhteiskunnan, jonka kaikki

kansanryhmät halusivat säilyttää. Meillä oli jo vuonna 1939 hyvä maa, jota kannatti puolustaa, hän muistutti.

- Talvisota, jatkosota ja Lapin sota kaikkine seurauksineen olivat suomalaisille hirveä kokemus. Sodan päätyttyä olemme eläneet 73 rauhan vuotta ja saaneet kehittää maatamme niin, että se kelpaa esimerkiksi jo muullekin maailmalle. Osaamme olla kiitollisia näistä rauhan vuosista.

Veteraanien perinne kantaa yhä

Puolustusvoimain komentaja **Jarmo Lindberg** huomautti puheessaan, että menneisyyttä ei ole varaa unohtaa ja lisäksi, että veteraanien arvot ovat tärkeitä yhä tänäänkin.

- Pitkästä rauhan ajasta huolimatta on mitä tärkeintä, että muistamme isänmaamme itsenäisyyden ankarimmat ajat. Ne kertovat siitä, kuinka kalliisti ja kovin ponnistuksin nykyinen hyvinvointimme on lunastettu. Yhdessä tekeminen ja yhteisvastuu eivät kuitenkaan kuulu vain eilispäivään. Ne ovat yhä menestystekijöitä niin huomispäivän mahdollisuuksia hyödynnettäessä

Nuoriso oli tänä vuonna aikaisempaa näkyvämmässä roolissa.

sä kuin haasteita kohdatessakin.

Valtiovarainministerin tervehdyksen juhlaan toi eduskunnan puhemies **Paula Risikko**, joka lainasi puheenvuorossaan erään jatkosodan alikersantin kotiväelle lähettämää kirjettä esimerkkinä siitä yritteliäisyydestä ja tulevaisuudenuskosta, jolla maata sodan jälkeen rakennettiin.

- Kyllä minä vielä jaksan toivoa, että kerran vielä pääsen omalle pellolle, omalle rakennustyömaalle ja omalle työverstaalle, työskentelemään meidän oman kotimme hyväksi. Kyllä tässä toimeen tullaan jollain tavalla, kun kolmisen yritetään.

Hyvin kävi niin maalle kuin sotilaallekin: hän oli muuan **Mauno Koivisto**.

Nuoriso veteraaniperinteen jatkajina

Tänä vuonna "Yhdessä eteenpäin"-teeman saaneen veteraanipäivän keskiössä oli nuoriso sekä veteraaniperinteen siirtäminen seuraaville sukupolville. Nuoret olivatkin keskeisessä roolissa myös juhlan toteutuksessa.

Musiikillisesta annista vastasivat pääosin Sibelius-lukion kamarikuoro sekä lauluyhtye Wildcats. Maan lukiolaisia juhlassa edusti Etu-Töölön lukion **Katie Hanwell**.

- Meidän sukupolvemme ei voi edes kuvitella, mitä meidän ikäisemme nuoret miehet sekä naiset ovat joutuneet kestämaan ja kokemaan Suomea puolustaessaan, hän tunnusti.

- Te veteraanit, jos ketkään, ymmärrätte, miten tärkeitä ovat vapaus, itsenäisyys ja rauha. Meille ne ovat itsestään selviä asioita, mutta te olette taistelleet niiden puolesta. Meidän velvollisuutemme on säilyttää itsenäinen isänmaa ja viedä Suomea eteenpäin muuttuvassa maailmassa. Kiitos siitä, että te olitte valmiita uhraamaan oman elämäne, jotta meillä olisi hyvä elää.

Päivän itseoikeutettuja kunniamerkkejä olivat veteraanit, joita oli saapunut paikalle pääkaupunkiseudun ulkopuoleltakin. Nuorison mukanaolo sai kiitosta myös heiltä.

- On hienoa, että veteraanipolvea muistetaan omalla juhlapäivällä. Oli kiva, kun mukana oli

Ritva Rinne oli saapunut juhlaan setänsä Arvo Vuoriston kanssa.

Irene Kanerva (vas.) ja Eeva Kortamo ovat juhlien vakiovieraita.

Myös tasavallan presidentti kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan.

Kaija ja Matti Nuorteva iloitsevat siitä, että veteraaneja nykyään arvostetaan.

paljon lapsia ja nuoria, ihasteli sotaveteraanisetänsä **Arvo Vuoris-ton** kanssa juhlaan saapunut **Ritva Rinne**.

- Sodan jälkeen veteraaneja ei paljoa noteerattu. Nyt kun olemme kertoneet siitä ajasta nuorille, niin he eivät ymmärrä, ettei veteraaneja ole aina arvostettu, huomauttivat puolestaan helsinkiläiset **Kaija** ja **Matti Nuorteva** ja muistuttivat, miksi juhla on tärkeä henkilökohtaisellakin tasolla.

- Tällä myös näkee paljon kavereita, joita ei näiden tilaisuuksien ulkopuolella enää juurikaan tapaa.

Irene Kanervalle päivä nosti muistot pintaan.

- Olin mukana Rintamaisyten liitossa. Sota-aikana koko talo auttoi, minkä pystyi ja meille tuli haavoittuneita. Olemme aina osallistuneet näihin juhliin. Yhteiset tapaamiset ovat tärkeitä ja se, että on monenlaisia tapaamisia. Olisi tärkeää, että nuoriso oppisi tuntemaan historiaa.

- Tämä on meille juhlapäivä, tiivistä päivän merkityksen hänen seuranaan ollut **Eeva Kortamo**.

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuvat: Marja Kivilompolo ja Kimmo Brandt

Luontoveljille Sotaveteraaniliiton huomionosoitus

Eri puolille Suomea ja maailmaa hajaantuneet Luontoveljet ovat kokoontuneet toukokuussa auttamaan veteraaneja jo 30 vuoden ajan.

Luontoveljet kokoontuvat säännöllisesti ja yhtenä kokoontumiskertanamme vuodessa olemme tehneet avustuskeikoiksi kutsuttuja tapahtumia historiamme alusta asti. Laskuissa pääsimme kolmeenkymmeneen kertaan. Avustuskeikkojen yhtenä pääperiaatteena on aina ollut olla tekevä isoa numeroa itsestämme. Olemme halunneet kohdentaa avun suoraan veteraaneille ottamatta asiasta kunniaa itsellemme. Tästä syystä toimintamme ei ole laajasti tunnettua. Joukkoon on mahtunut monenlaista avustusta ja kohdattuja henkilöitä.

Toisena periaatteenamme on ollut pyyteettömyys. Emme ole ottaneet vastaan avustustehtävistä minkäänlaista korvausta. Sotaveteraaniliiton saadessa vihiä toiminnastamme ja halutesa muistaa tekemäämme työtä, päätimme ilolla ottaa vastaan saamamme standaarin, joka kulkee mukana keikoillamme muistuttaen meitä siitä, että haluamme apumme kohdistaa veteraaneille jatkossakin. Näiden kolmen vuosikymmenen aikana olemme saaneet ilon kohdata ja auttaa monenlaisissa paikoissa ympäri Suomen. Olemme tavanneet valtavan määrän sodissa maataan puolustaneita veteraaneja, useita lottia sekä Manterheim-ristin ritarin.

Olemme korjanneet kattoja, kaataneet puita, tehneet polttopuita, erilaisia pihatöitä ja purkutöitä vain muutamia tehtäviä mainitakseni. Avustustyöt ovat aina lähteneet veteraanin tarpeesta ja olemme mielellämme tehneet kaikki työt, olivat ne suuria tai pieniä.

Koemme, että tekemämme työ on ollut molemmille osapuolille antoisaa. Sen vuoksi rohkaisemme kaikkia antamaan hie-man aikaa itsestään veteraaneille ja avustamaan heitä. Toimintaperiaattemme on - Luontoveljien nimeä lukuun ottamatta - vapaas-

Luontoveljet purkamassa Hämeenlinnassa varastorakennusta.

ti kenen tahansa käytettävissä. Toukokuun avustuskeikalla olimme hajaantuneet neljään paikkaan Hämeessä. Pääosin tehtävät olivat pihanhoidollisia töitä. Töiden lisäksi meillä oli aikaa myös jutella talojen isäntien kanssa. Kiitos teille, kun saimme tulla vierailemaan luoksenne! Yhdessä kohteessa, hämeenlinnalaisen veteraanin Olavi Johannes Rantalaisen, 91, luona purimme talon pihasta huonoon kuntoon menneen varastorakennuksen. Olavi oli aktiivisena itse mukana ohjeistamassa työtä ja kertomassa pitkästä, värikkästä elämästään, sodanaikaisista kuljetustehtävistään Parolannummen autokomppaniassa ja myöhemmin Hämeenlinnassa Sisu-autolla jatkuneesta työurastaan. Tapaamisen ja keskustelun ilo oli varmasti molemminpuolista.

Myöhemmin illalla, kun avustustyöt kohteissa olivat tehty ja istuimme nuotiolla Veljien kesken jakamassa kokemuksia siitä, miten päivä oli mennyt, oli hyvä hetki kertoa Suomen Sotaveteraaniliiton kunnianosoituksesta.

Meitä oli tällä sadannella juhla-keikalla paikalla 15 henkilöä. Olin pitänyt asian muilta Luontoveljiltä salassa ja huomionosoituksen vastaanotto oli erittäin koskettava tilanne. Siinä nuotiotulilla vuodatettiin pari kiitollisuuden kyyneltäkin asian johdosta.

Suuret kiitokset Suomen Sotaveteraaniliitolle tästä Luontoveljille osoitetusta kunnian-

osoituksesta. Olemme otettuja siitä, että saitte vihiä meistä ja muistitte toimintaamme, vaikka emme ole avustustoimintaamme itse mainostaneetkaan. Luontoveljet tekevät avustuskeikkoja vuosittain ja otamme mielellämme vastaan tietoa veteraaneista, joiden luokse voisimme tulla pieniä tehtäviä tekemään. Avustuskeikan ajankohta sijoittuu vuosittain toukokuun puolenvälin tienoilta. Meihin saa yhteyden sähköpostitse osoitteesta luontoveljet@gmail.com

Teksti ja kuvat:
Tuomo Saapaskalmisto
Kirjoittaja on Luontoveljet ry:n puheenjohtaja

Luontoveljet ovat joukko eri ikäisiä ihmisiä eri puolella Suomea ja ulkomaillakin asuvia miehiä, joita yhdistää opiskelu samassa oppilaitoksessa. Veljestön ikähaarukka on vajaasta kolmekymppisestä eläkeikäisiin, joten koulukavereita emme ole, sillä olemme opiskelleet kyseisessä koulussa neljällä eri vuosikymmenellä. Meitä yhdistää luottamus toisiimme, kirkasotsaisuus, veljeys sekä halu kohdentaa apuamme pyyteettömästi apua tarvitseville. Olemme kokoontuneet yhteen yli 30 vuoden ajan ja joukkoomme liittynyt myös uusia veljiä.

 **Rakennusliike
SORVOJA OY**

Oy Puhois Ab

www.tstopehkonen.fi

SOTAVETERAANILIITON XXVIII LIITTOPÄIVÄT HÄRMÄSSÄ 2.-3.6.2018

Kirkkoilta ravitsi toivolla

”Jumalan kädessä on kansamme huomen.”
Sotaveteraaniliiton lauantain kirkkoilta Ylihärman kirkossa ravitsi uskolla ja toivolla sanoin

sekä sävelin. Professori **Heikki Ylikangas** huomioi kuinka koulujen päätöspäivänä nuoret tekevät tulevaisuuden suunnitelmia. Niin pitääkin olla.

Lauantaina hiljennettiin kirkkoiltaan Ylihärman kirkossa.

- Olemme saaneet elää rauhan vuosikymmeniä, totesi Ylikangas, joka itse sanoi muistavansa hyvin sota-ajan epävarmuuden.

- Sota oli ensimmäisellä sijalla ajatuksissa, muita ajatuksia piti siirtää. Sota-aikana elettiin tässä ja nyt.

Ylikangas pohti puheessaan sitä, oliko Suomi tärkeämpi kuin yksilö. Valtiovalta, joka oli rauhan aikana hiljaa, lähetti sodan aikana vakaalla äänellä nuoret miehet rintamalle.

- Vaikka maailmalla on sodittu, me voimme toivoa ja toimia. Jos sota voi kaikota yhtäältä, miksi ei se voisi kaikota ulottumattomiin. - Väistykööt sodat!

Ylikangas huomioi sotaveteraanien ja kotirintaman uhraukset toivoen, etteivät suomalaiset sotaveteraanit saisi koskaan seuraajia.

Kirkkoiltaa rakensivat väkeillä ajatuksilla ja lauluilla kappalainen **Satu Linko**, rovasti **Väinö Reinilä**, kanttori **Juliaana Kalliokoski** sekä Etelä-Pohjanmaan poliisilaulajien kvartetti. Kvartetin säkeistä jäi holviin soimaan: ”Seisomme ovellasi, oi Herra auttaja. Armahda lapsiasi ja ovi raota.”

Teksti: Paula Takala

Kuva: Kauhavan seurakunta

Juhlapuhuja
Esko Aho huolissaan yhteiskunnan tilasta

Esko Aho oli liittojuhlan juhlapuhuja.

Liittopäivät sunnuntaina päättäneen liittojuhlan juhlapuheen piti entinen pääministeri Esko Aho, jonka kritiikiltä eivät välttyneet poliittiset instituutiot eikä media.

Puheessaan hän loi katsauksen paitsi maamme menneisyyteen, myös nykyisyyteen ja pohti, ettei veteraanisukupolven kokemuksista ja oppitunneista voi puhua keskittymällä pelkästään sotavuosiin.

- Mikä synnytti talvisodan ihmeen? Miten oli mahdollista, että kaksi vuosikymmentä aiemmin veristä veljessotaa käynyt kansa pystyi hädän hetkellä kokoamaan rivinsä? Mieleeni ei tule vastaavaa esimerkkiä muualta maailmasta.

Ahon mielestä pohjan Suomen menestykselle loivat kolme asiaa: jo Ruotsin vallan aikana Suomeen kehittynyt lakiin ja sen yhtäläisyyteen perustuva oikeusvaltio, edustuksellisen demokration kaltaiset vahvat kansalliset instituutiot, joihin kansa pystyi luottamaan sekä suomalaisen yhteiskunnan tarjoama sosiaalisen nousun mahdollisuus.

- Kaikki nämä kolme tekijää yhdessä myös ratkaisivat sen, että suomalainen demokratia kesti 1930-luvulla ääriliikkeiden paineen, hän totesi.

Aho muistutti, ettei mikään näistä kolmesta ole itsestään selvyys ja että niihin kohdistu-

vat tällä hetkellä ennennäkemättömät haasteet. Aho ilmaisi avoimesti huolensa yhteiskunnallisten instituutioiden tilasta.

- Erityisesti edustuksellinen poliittinen järjestelmä on pahassa puristuksessa. Osaksi puolueet ja poliitikot saavat syyttää alennustilasta itseään, hän totesi tiukasti ja jatkoi vastuun järjestelmän toimintakyvystä kuuluvan muillekin.

Erityisesti hän nosti esiin tiedotusvälineiden roolin.

- Kriittinen saa ja pitää olla, mutta sitä en ymmärrä, että vain äärimmillen viety vastakkainasettelu, henkilöön käyvä arvostelu ja vastoinikäymiset tai virheet pääsevät esiin, hän suomi mediaa.

Aho huomautti, että nimenomaan koulu ja koulutus ovat tähän saakka mahdollistaneet sosiaalisen nousun yhteiskunnassamme.

- Nyt tämä väylä toimii selvästi huonommin. Tavallinen vastaus on, että pula on rahasta, mutta itse en usko siihen. Kyse on ennen kaikkea asenteista, hän painotti.

- ”Kaveria ei jätetä”-periaatetta voisi soveltaa tässäkin.

Teksti: Ariela Säkkinen

Kuva: Markku Seppä

Emeritusarkkipiispa Jukka Paarma
Sotaveteraaniliiton valtuuston puheenjohtajaksi

Jukka Paarma keräsi taakseen koko kentän tuen.

Yksimielinen liittokokous valitsi valtuuston uudeksi puheenjohtajaksi emeritusarkkipiispan, teologian tohtorin **Jukka Paarma**n. Kaksivuotiskaudelle valittu Paarma seuraa tehtävässään hallintoneuvosta **Sakari Sippolaa**. Helmikuussa 2018 menehtynyt Sippola oli jatkosodan veteraani ja julkisuudessa veteraaniasioiden väsymätön puolestapuhuja.

Nyt nähty puheenjohtajavaltinta kertoo osaltaan sotaveteraanityössä käynnissä olevasta murroksesta. Sippolan ilmoitettua

syksyllä 2017 ettei olisi käytettävissä uudelle kaudelle, kävi pian selväksi, ettei uutta puheenjohtajaa löytyisi enää sotaveteraanien piiristä.

Uuden puheenjohtajan valintaa pohtimaan asetettu rakenneryhmä ehdotti tehtävään Paarmaa, joka keräsi nopeasti taakseen myös kentän vankan kannatuksen. Sotaveteraanityössä vuosia mukana ollut Paarma on ollut liiton neuvottelukunnan jäsen vuodesta 2011. Neuvottelukunnan puheenjohtajaksi hänet valittiin vuonna 2017.

Kiitospuheessaan Paarma esitti kunnioituksensa Sippolaa kohtaan ja kertoi, että hänen paikkaansa on mahdotonta täyttää. Paarma sanoi kuitenkin jatkavansa työtä veteraanisukupolven tukemiseksi ja muistutti, että

myös veteraanien puolisojen ja leskien asemaan on syytä kiinnittää huomiota.

- Heidän panoksensa sota-aikana oli huomattava, mutta lakien mukaan heillä ei ole lakisääteisiä erityisuuksia, Paarma huomautti.

Jo aikaisemmin hän on nostanut esiin, kuinka veteraaniperinteen jatkamiseen tarvitaan uusia sukupolvia ja samaa tuore puheenjohtaja peräänkuulutti myös nyt.

Lisäksi liittokokous nimitti valtuuston jäsenet seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. Kokouksen aluksi kokousväki piti hetken hiljaisuuden Sippolan muistoksi.

Teksti: Ariela Säkkinen

Kuva: Markku Seppä

Sotaveteraaniliiton valtuusto

Kaksi kertaa vuodessa kokoontuva Sotaveteraaniliiton valtuusto käyttää liittokokousten välisenä aikana liiton ylintä päätösvaltaa.

Kevätkokouksessa esitetään hallituksen toimintakertomus edelliseltä vuodelta ja päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Syyskokouksessa päätetään hallituksen ehdotus toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle toimintavuodelle samoin kuin hallituksen jäsenet.

Puheenjohtajan lisäksi se koostuu yhdestä valtuutetusta kustakin jäsenpiiristä sekä heidän kahdesta varajäsenestään.

Aseveli-ilta ihastutti yleisöä paikan päällä ja kotona

Aseveli-ilta oli musiikillinen matka menneeseen.

Liittopäivien lauantai päätettiin viihdyttävissä merkeissä aseveli-iltamissa. Liki tuhatpäisen yleisön kerännyt ohjelma sai kiitosta niin esiintyjiltään kuin yleisöltään.

Saman verran katsojia tilaisuus keräsi liiton Facebook-sivulla, jonka kautta se lähetettiin suorana kotikatsomoihin.

Illan ohjelma oli järjestävän piirin sosiaalineuvojan **Tarja Tapanaisen** ideoima. Palasista koottu kokonaisuus lokahti suunnittelijan mukaan niin kuin pitikin.

- Ajatus lauantain toivotuista levyistä tuli hyvin nopeasti. Ne ovat minullekin tuttuja, sillä olin itse nuori 60-luvulla. Halusin yhdistää siihen ajatuksen sotavuosista niin, että tarina lähtisi sieltä liikkeelle. Haastattelin muutamia ihmisiä sota-ajasta, laitoin niitä muistiin ja marraskuussa ensimmäinen käsikirjoitus oli valmis.

Tapanainen sai mukaan toteutukseen paikallisen Ne on-teatterin, jonka esittämänä tarina heräsi henkiin mykkänäytelmänä, jota sitä säestävän **Timo Kallion** orkesterin esittämä musiikki kuljetti ajassa eteenpäin nuoren parin elämän uusiksi laittavasta kutsuntakirjeestä heidän vanhuusvuosiinsa saakka.

Orkesteri valitsi esityksen kappalet, joiden joukossa ei tosin montakaan alkuperäisistä aseveli-illoista tuttua sävelmää kuultu. Sen lisäksi yleisöä viihdytti tilaisuutta varten koottu, ajan henkeä pukeutumistaan myöten huokunut Retrotytöt.

- Kun (piirin toiminnanjohtaja) **Pertti Kortnesniemi** kuuli suunnitelmistani, niin hänen sanoin heti, että pitäähän siellä joku Metrotytöt olla, Tapanainen nauraa.

Tapanaisen työskäkaa helpotti se, että monet tekijöistä löytyivät ihan hänen lähipiiristään. Tapanaisen lisäksi Retrotytöissä lauloi myös hänen sisarensa. Illan solisti, tangotaituri **Arto Kantonie-**

mi puolestaan on hänen veljensä.

Anssin Jussin Areenalla nähdyn esityksen jälkeen orkesteri jatkoi liittopäiväkansan viihdyttämistä viereisen Härmän kylpylän Yölintu-ravintolassa tanssitaen heitä aamuyön tunteille saakka.

- Palautetta on tullut paljon, ihan tuntemattomiltakin ja se on ollut niin hyvää, että ihan on tullut mieleen, että onko tämä tottakaan, onnellinen Tapanainen kiittelee.

Liittopäivät järjestäneelle Etelä-Pohjanmaan sotaveteraanipiirille aseveli-ilta oli erityisen tärkeä, sillä se oli päivien ainoa maksullinen tapahtuma. Lipputulot, samoin kuin liittopäivien aikana myytyjen tuotteiden myyntitulo to menee sotaveteraanityöhön, erityisesti puolisoitten ja leskien tukemiseen, Kortnesniemi kertoo.

Kaksipäiväinen tapahtuma oli järjestäjiltä kahden vuoden suunnittelutyön vienyt ponnistus. Pertin kanssa jo mietittiinkin, että mitä sitä liittopäiväviikonlopun jälkeisenä maanantaina oikein tekee, kun ei enää liittopäiviä tarvi ajatella, Tapanainen nauraa.

Niin Tapanainen kuin Kortnesniemi ovat tyytyväisiä liittopäivien kulkuun.

- Kaikki meni hyvin, eikä mitään pahempaa sattunut. Yleisöä olisi toki saanut olla enemmänkin, Kortnesniemi arvioi.

Seuraavat liittopäivät järjestetään kesäkuussa 2020 pääkaupungissa. Onko Helsingin seudun sotaveteraanipiirillä syytä tuntea paineita onnistuakseen yhtä hyvin?

- Kyllä he osaavat järjestää hyvät liittopäivät ihan yhrä lailla, Kortnesniemi toteaa luottavaisesti hymyillen.

- Onhan heillä mahdollisuudet ja resurssitkin monenkertaiset meihin verrattuna. Tiedän että siellä tullaan onnistumaan – siellä on ammattimiehet ja - naiset asialla.

**Teksti: Ariela Säkkinen
Kuvat: Ariela Säkkinen ja Markku Seppä**

Suomen Sotaveteraaniliitto on jäsenmäärältään Suomen suurin veteraanijärjestö. Liiton 22 jäsenpiirissä ja 334 sotaveteraanijäsenistössä oli vuoden alussa yli 9000 sotaveteraanijäsentä, 10 000 puolisojäsentä ja 29 000 kannattajajäsentä. Sotaveteraanien, heidän puolisoitten ja leskensä tukeminen on liiton ykköstehtävä pitkälle 2020-luvulle.

Haemme liiton toimistoon Helsinkiin toiminnanjohtajaa ja sosiaalishteeriä nykyisten toimijoiden eläköityessä vuoden vaihteessa. Tehtävät tulee ottaa vastaan syksyn aikana.

Toiminnanjohtaja

Etsimme idearikasta toiminnanjohtajaa toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen huolehtimaan jäsenistön edunvalvonnasta ja kehittämään ja johtamaan liittoa tuleviin haasteisiin.

Toiminnanjohtaja johtaa liiton toimistoa, pitää yhteyttä järjestön alueorganisaatioihin, sidosryhmiin sekä viranomaisiin. Toiminnanjohtaja huolehtii liiton taloudesta ja raportoinnista. Hän toimii myös Sotaveteraani-Krigsveteranen -lehden päätoimittajana osallistuen toimitustyöhön ja vastaa liiton sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Liiton kielet ovat suomi ja ruotsi.

Tehtävä edellyttää

- aikaisempaa vahvaa näyttöä edunvalvonnasta ja viranomaisyhteistyöstä ja yhteiskuntasuhteiden hoidosta
- vankkaa järjestökokemusta
- hyviä sosiaalisia taitoja, yhteistyökykyä ja esiintymiskokemusta
- osaamista talous- ja tietohallinnon alalta
- mielellään korkeakoulututkintoa
- matkustusvalmiutta

Tarjoamme haasteellisen ja laaja-alaisen tehtävän järjestötoiminnan kehittämisessä ja veteraanien perinteestä kiinnostuneelle toiminnan organisoimisessa. Tehtävä on veteraanityön näköalapaikka.

Hakemukset palkkatoivomuksineen pyydetään toimittamaan sähköpostilla 23.7.2018 mennessä liiton puheenjohtaja Erkki Heikkiselle heikkinen.erkki@outlook.com

Sosiaalishteeri

Etsimme sosiaalishteeriä suunnittelemaan ja hoitamaan liiton hallinnon ja jäsenyhdistysten kanssa veteraani- ja puolisojäsenten edunvalvontaa sekä tuki- ja avustustoimintaa. Valittavalta edellyttämme sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa, kokemusta vanhustenhuollosta, hyviä vuorovaikutustaitoja, hyvää kirjallista ja suullista esitystaitoa ja taitoa käyttää nykyaikaista toimitustekniikkaa. Työtehtävä sisältää matkustamista.

Hakemukset palkkatoivomuksineen pyydämme lähettämään 23.7.2018 mennessä toiminnanjohtaja Markku Sepälle markku.seppa@sotaveteraaniliitto.fi

Lisätietoja antavat 29.6.2018 asti toiminnanjohtajan tehtävästä puheenjohtaja Erkki Heikkinen puh. 0500 615 548 tai toiminnanjohtaja Markku Seppä puh. 09 6126 2012 ja sosiaalishteerin tehtävästä Markku Seppä tai sosiaalishteeri Anni Grundström puh. 09 6126 2013.

Sotaveteraaniliitto tekee läheistä yhteistyötä Rintamaveteraaniliiton kanssa. STEA avustaa liittoa.

Tarja Tapanainen ja Pertti Kortnesniemi ovat tyytyväisiä liittopäiviin.

Kolme sotaveteraania liiton kunniajäseniksi

Liittokokous voi hallituksen esityksestä kutsua liiton päämäärien hyväksi erityisen ansiokkaasti toimineen henkilön liiton kunniajäseneksi. Tänä vuonna kunnianosoitus myönnettiin kolmelle veteraanille. Yhteensä kunniajäseniä on liitolla nyt neljä.

Markus Aaltonen on jo sadan vuoden ikään ehtinyt euralaisveteraani, joka tuli koko kansan tutuksi Linnan juhlissa presidentille esittämänsä lauluesityksen myötä. Hän on Euran Sotaveteraanien perustajajäsen ja toimii edelleen Satakunnan Sotaveteraanipiirissä. Sotaveteraaniliiton valtuuston varsinaisena ja varajäsenenäkin hän on ollut lähes 15 vuoden ajan.

Aaltonen ilahtui kunnianosoituksesta ja kaappasi kunniajäseniä kukittamassa olleen hallituksen 2. varapuheenjohtajan **Pirkko Karjalaisen** välittömästi halaukseensa.

- 51 vuotta olen sotaveteraanityössä ollut mukana. Kyllä se on tällaiselle suuri kunnia!

Opetusneuvos **Antti Henttonen** jälki on näkynyt Sotaveteraani-lehden sivuilla yli kolmen vuosikymmenen ajan. Hänen kirjoituksiaan on kiiteltu selkeinä ja ajatuksia herättävinä. Hän on lisäksi julkaissut useita kirjoja ja toimi Sotaveteraaniliiton 40-vuotishistoriikin toimittajana. Suurelle yleisölle Henttonen on tutumpi kuin arvaisikaan: hän on nimittäin Hymypoika-palkinnon isä. Saavutuksistaan huolimatta on Henttonen pysynyt vaatimattomana.

- Olisihan noita ansiotuneemiakin ihmisiä ollut, hän totesi nöyrästi kunniakirjaa vastaanottaessaan.

Mikkeliläinen **Kalevi Raatikainen** on varsinainen vete-

raanityön moniottelija. Pitkään Mikkelin Sotaveteraanien ja Suur-Savon Sotaveteraanipiirin toiminnassa mukana ollut mies on sen lisäksi toiminut Sotaveteraaniliiton hallituksen ja työvaliokunnan jäsenenä, liiton varapuheenjohtajana ja liikunta-toimikunnan puheenjohtajana. Vain 16-vuotiaana jatkosotaan lähtenyt Raatikainen julkaisi so-

takokemuksistaan vuonna 2017 muistelmakirjan. 90-vuotiaalle Raatikaiselle kutsu kunniajäseneksi tuli yllätyksenä.

- Minä ajattelin olevani tällaiseen ihan liian nuori!

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuvat: Markku Seppä

Liiton puheenjohtaja Erkki Heikkinen kättelee uudet kunniajäsenet. Vasemmalla Kalevi Raatikainen, oikealla Markus Aaltonen.

Antti Henttonen vastaanotti huomionosoituksen kotonaan Helsingissä.

Eteläpohjalaiset ovat ihan omaa luokkaansa

Askon Peltolan puhe sai yleisön nauramaan.

Liittopäivien isäntänä toiminut Etelä-Pohjanmaa on tunnettu omintakeisuudestaan. Hilpeyttä liittojuhlayleisössä herättäneessä puheessaan maakuntajohtaja **Askon Peltola** tiivisti eteläpohjalaisuuden erikoislaatuisuuden kolmeen i:hin:

1) Itsekehu, joskin se tapahtuu pilke silmäkulmassa. Kaikki vain eivät tuota pilkettä trossaamisen takaa havaitse. Kauhajokinen sananparsi kuvaa sitä osuvasti: "Vaikka kuinka olis tavallisesti, niin silti vaan pakkaa olemahan erustava."

2) Ilkikurinen uho, johon siihenkin sisältyy itseironiaa ja kes-

kustelukumppanin huumorintausta. Täältä Härmästä on sanonta: "Jos tappaa meinaat, niin rupia jaloosta, jotta saan loppuhun asti toimittaa."

3) Itteliisyys, jonka ymmärrän itsenäisyyden ja itsepäisyyden yhdistelmänä. Kotipaikkakunnaltani Lapualta löytyy tätä ominaisuutta elävästi kuvaava tokaisu: "Ei tartte auttaa, sano lapuaalaa-nen ku tervakuorman alla makas."

Kuinka totta tämä pakkaa olemaan, tänäkin päivänä!

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuva: Markku Seppä

Erkki Heikkinen jatkaa Sotaveteraaniliiton puheenjohtajana

Lehdistöneuvos Erkki Heikkinen, 69, jatkaa Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtajana. Heikkinen valittiin liittokokouksessa tehtävään yksimielisesti, mikä kertoo hänen kentällä nauttimastaan arvostuksesta.

- Tullessaan valituksi 2016 Heikkinen lupasi olla kentän käytettävissä ja sana on pitänyt. Hän on kuuntelevainen ja asiansa osaava mies, luonnehtivat häntä piirien edustajien kokouksessa kuullut puheenvuorot.

Heikkinen kiitti luottamuksesta ja sanoi tehtävän olevan kunnia. Hän myös muistutti, että liiton edunvalvontatyö on vielä kaukana valmiista.

- Olemme selkeästi edunvalvontaorganisaatio ja tulemme selaisena pysymään vastaisuudessaakin. Kunniakansalaistemme, heidän puolisoitensa ja leskien hoitaminen loppuun saakka on ainoa tavoitteemme, hän painotti.

- Tärkein tavoitteemme on nyt, että eduskunta päättää pikaisesti lain, jolla kaikille sotien 1939-45 tunnuksen omaaville veteraaneille toteutetaan 2019 alkaen samat kotipalvelut kuin sotainvalideille sotavammalain nojalla jo nyt korvataan.

Sotaveteraanin jälkeläisenä

Erkki Heikkinen valittiin uudelle kaksivuotiselle puheenjohtajakaudelle

ovat veteraaniaasiat erityisen lähellä Heikkisen sydäntä ja hän toivookin työlle löytyvän tekijöitä.

- Me sotaveteraanien pojat ja työtökin alamme olla jo seitsemänkymppisiä, joten veteraanityöhön tarvitaan uutta sukupolvea.

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuva: Markku Seppä

YRJÖ PIRILÄ OY

BERNER

PÖLKKY 50

Liittopäivien kaukaisimmat osanottajat tulivat Kanadasta saakka. Kuvassa Kanadan Sotaveteraanipiirin varapuheenjohtaja Pauli Juoksu (vas) ja toiminnanjohtaja Esko Kajander.

Hallituksen varajäsen, helsinkiläissotaveteraaneja edustanut Olli Kivioja naurattaa lappeenrantalaista Antti Vanhasta.

Liittopäivillä nähtiin kolme jo 100 vuoden ikään ennätänyttä veteraania. Salosta saapunut Ilmari Koppinen oli heistä yksi.

"Liittopäivissä näkyi pohjanmaalaisuus parhaimmillaan", kommentoivat Helsingin seudun sotaveteraanipiirin edellinen puheenjohtaja Erkki Merikallio (oik.) ja Helsingin Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja Rauno Loukkola. Kauhavalta kotoisin olevana Merikallio on Pohjanmaan poikia itsekkin.

Etelä-Karjalan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Erkki Pulli (oik.) ehti tiiviin ohjelman tauolla istahtaa juttutuokioon Raimo Nuutisen kanssa.

Valtuuston uusi puheenjohtaja Jukka Paarma (vas.) ja hallituksen jäsen Jaakko Valtanen keskustelemassa tulevasta yhteistyöstä.

Keski-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin edellinen toiminnanjohtaja Seppo Yli-Norppa puolisonsa Liisan kanssa olivat tuttuja tapaamassa.

Pasi ja Kristiina Alho Pirkanmaalta vaihtavat kuulumisia kenttäpiispa Hannu Niskasen kanssa.

"Monilla liittopäivillä olen ollut, mutta nämä olivat kyllä parhaat", kiitteli Eurasta saapunut 100-vuotias sotaveteraani Markus Aaltonen.

Ylihärmän veteraanikuoro esiintyi sunnuntaiaamun jumalanpalveluksessa.

SOTAVETERAANILIITON XXVIII LIITTOPÄIVÄT HÄRMÄSSÄ 2.-3.6.2018

Suomen Sotaveteraaniliiton XXVIII liittokokouksen julkilausuma

Sotaveteraaniliiton liittokokous vaatii kaikille veteraaneille samoja kotipalveluja

Suomen Sotaveteraaniliiton liittopäiville Kauhavalle kokoonnutunut järjestöväki esittää vahvan vetoomuksen, että hallitus valmistelee mahdollisimman pian lain, jonka nojalla kaikille sotien 1939-1945 veteraaneille varmistetaan samanlaiset kotipalvelut kuin sotainvalideille korvataan sotilasvammalain nojalla.

Kunnat saavat valtion talousarviossa noin 2000 euroa vete-

raania kohti varoja kotipalvelujen järjestämiseen. Päivittäinen ateria maksaa keskimäärin 3500 euroa vuodessa. Sotainvalidia koh- ti kunnille korvattiin palveluja 12 000 eurolla.

Veteraanit ovat erityisryhmä vanhusväestöämme. Korkeimmissa ikäluokissa miehistä yli 90 prosentilla on rintamasotilastunnus ja lähes 20 prosentilla samanikäisistä naisista rintamapalvelutunnus. Tulevina vuosina veteraanit on säilytettävä erityisryhmänä.

Liiton pienoislippu neljälle kiitoksena veteraanityöstä

Kauhavan kaupunginjohtaja Markku Lumio vastaanotti kunnianosoituksen perjantain vastaanotolla.

Liittopäivien yhteydessä myönnettiin Sotaveteraaniliiton korkein tunnustus, liiton pienoislippu Vapaudenristin tunnuksin, niin liittopäiviä isännöivälle Kauhavan kaupungille kuin kolmelle liiton työssä ansiotuneelle henkilölle.

Anni Grundström on toiminut yli kahden vuosikymmenen ajan hyvin keskeisissä asiantuntijatehtävissä edesauttamassa veteraanien kuntoutuksen ja palveluiden saattamista kunnolliselle tasolle. Hän on ollut merkittävässä asemassa paitsi järjestöjen tukena, myös järjestöjen, kuntien ja ministeriöiden välisissä neuvotte-

luissa. Tämän vuoden lopussa liiton sosiaalishteerin työstä eläkkeelle jäävä Grundström jättää jälkeensä saappaat, joiden täyttäminen on todella haastava tehtävä.

Eero Lehtonen on toiminut Lahden Sotaveteraanipiirissä eri tehtävissä jo vuodesta 1992, ensin piirisihteerinä ja myöhemmin puheenjohtajana. Tätä nykyä hän on piirin kunniapuheenjohtaja. Sotaveteraaniliiton valtuuston jäsen ja varajäsen hän on ollut vuodesta 2002. Pitkäjänteisellä työllään hän on rakentanut laajan ja toimivan suhdeverkoston, josta erityisesti Lahden Sotaveteraani-

piiri ja päijätähmäläiset sotaveteraanit ovat saaneet hyötyä.

Sotakamreeri Toivo Hartikainen on Sotaveteraaniliiton pitkäaikaisin toiminnanjohtaja. Kymenlaakson Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtajan tehtävää jo 23 vuoden ajan hoitaneen Hartikaisen asiantuntemusta on piirin ja sen alueen yhdistyksen lisäksi tarvittu runsaasti myös liitossa. Hartikaisen aktiivinen ja tarmokas työ on kerännyt kiitosta niin sotaveteraaneilta kuin yhteistyökumppaneilta.

**Teksti: Ariela Säkkinen
Kuvat: Markku Seppä**

Hallituksen 2. varapuheenjohtaja Pirkko Hämäläinen kukittamassa palkittuja. Vasemmalla Anni Grundström, keskellä Toivo Hartikainen ja oikealla Eero Lehtonen.

Suomen Sotaveteraaniliiton toimintalinjaukset vuoteen 2025

1. Sotaveteraaniliitto ja sen jäsenyhdistykset varmistavat veteraaneille, puolisoille ja leskille yhteiskunnan palvelut ja tuet jatkuvala yhteydenpidolla tuen saajiin sekä palvelujen järjestäjiin ja tuotajiin. Työtä tehdään yhdessä muiden veteraanijärjestöjen kanssa.
2. Sotaveteraanityhteisöt vahvistavat tuki- ja perinnetyön edellyttämää yhteydenpitoaan kuntiin ja kuntayhtymiin sekä tuleviin maakuntahallintoihin.
3. Sotaveteraaniliitto ja sen jäsenyhdistykset tekevät alueellista ja paikallista perinnetyötä Tammenlehvän Perinneliiton, sen jäsenyhteisöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.
4. Sotaveteraaniliiton ja sen jäsenyhteisöjen tuki- ja perinnetyöllä vahvistetaan sodat kokeneen veteraanisukupolven arvostusta, kansalaisten maanpuolustustahtoa ja tietoisuutta sotiemme merkityksestä.

Helsingissä nähdään!

Seuraavat liittopäivät järjestetään kesäkuussa 2020 pääkaupungissa

Liittojuhlan päätteeksi Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri luovutti perinnesauvan eteenpäin seuraavia liittopäiviä kesällä 2020 isännöivälle Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirille.

Piirin puheenjohtaja Pertti Laatikainen kiitti Etelä-Pohjanmaata hyvin menneistä liittopäivistä, toivotti kaikki tervetulleeksi Helsinkiin eikä ainakaan myöntänyt, että suorituspaineita olisi.

Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri ottaa mielellään vastaan seuraavien liittopäivien ja kokouksen järjestämisen. Niiden isännöinti on kunniatehtävä, vahvistaa myös piirin toiminnanjohtaja Rauno Loukkola.

Liittopäivät on järjestetty Helsingissä aiemmin jo kolmeen otteeseen (1964, 1984 ja 1998), joten kokemusta piiriltä löytyy. Helsingissä on lisäksi järjestetty myös kaksi Sotaveteraanien suur-

Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri kertoo olevansa valmis haasteeseen.

kokousta, joissa oli parhaimmillaan mukana noin 22 000 sotaveteraania.

Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri on jäsenmäärältään Suomen suurin piiri. Alueellamme asuu yli 15% maan tunnuksen omaavista veteraaneista, muistuttaa Loukkola.

Alustavasti on muutamaa paikkaa jo tiedusteltu, mutta kyseessä on kuitenkin Sotaveteraaniliiton tapahtuma, joten odotamme vielä liiton hallituksen linjauksia. Emme halua lähteä sooloilemaan, Loukkola hymyilee.

Itse päivien sisältöä on Loukkolan mukaan tässä vaihees-

sa vielä liian aikaista linjata. Aikaisemman kokemuksen lisäksi suur tapahtumien järjestämistä Loukkola mainitsee Helsingin vahvuudeksi motivoituneen, nuorekkaan ja innovatiivisen henkilöstön.

Pääkaupunkiseudun tarjonta on kokonaisuudessaan maan parasta, joskin tämä näkyy myös hintatasossa. Kaupunki, Puolustusvoimat ja muut viranomaiset ovat lisäksi tottuneet tukemaan veteraanityötä, hän huomauttaa.

Eteläpohjalaisuus näkyi vahvasti Kauhavan liittopäivillä. Miten helsinkiläisyyttä aiotaan tuoda esiin?

Olemme Helsingissä ylpeitä siitä, että saamme palvella kaikkien suomalaisten yhteisenä pääkaupunkina. Helsinkiin synnyttään ja tänne tullaan muualta. Tänne muutetaan, ja tänne jää- dään työn, opiskelun, rakkauden, perheen tai unelmien vuoksi. Hyvää kaupunkia rakennetaan yhdessä, lainaa Loukkola Helsingin pormestarin Jan Vapaavuoren kansallisen veteraanipäivän pääjuhlassa pitämää puhetta.

Tämä pätee myös piiriin ja sen jäsenkuntaan. Tänne on syn- nytty ja tänne on tultu muualta. Yhdessä, erilaisista taustoista vä- littämättä toimimme yhdessä. Loukkola muistuttaa, että kesäl- lä 2020 Sotaveteraaniliittokin on erilainen kuin se on vuonna 2018.

Valtio on silloin lunastanut lupauksensa ja kantaa vastuun veteraanien hoivasta, hän uskoo. Puolisoiden ja leskien tukityö on keskeisesti esillä, mutta haas- teemme on perinneaikaan siirty- misessä. Veteraanien työn merki- tys ja arvostus on pystyttävä siir- tämään tuleville sukupolville.

**Teksti: Ariela Säkkinen
kuva: Markku Seppä**

"Yhtäkään veljeä ei jätetä"

Paneelissa pohdittiin niin nykyhetkeä kuin tulevaa

Perinnefoorumin paneelikeskusteluissa käytiin läpi niin veteranityön nykytilannetta kuin tulevaisuuteen ja perinneaikaan siirtymiseen liittyviä haasteita

Paneelin avauspuheenvuorossaan Sotaveteraaniliiton toiminnanjohtaja Markku Seppä muistutti liiton edunvalvontatyölle olevan yhä tarvetta.

- On harmi, ettei vielääkään ole saatu läpi lakia, joka takaisi kaikille sotaveteraaneille yhtäläiset palvelut - olivat he sodassa vammautuneita tai ei.

Sotaveteraaniliiton sosiaalisihteerin Anni Grundström alusti kuulijoita tukityön tämänhetkisestä toimintaympäristöstä.

- Rintamaveteraaneja on yhä joukossamme 12 309. Tukitoiminnan erityisessä keskiössä ovat veteraanit sekä heidän pienituloiset puoliset ja lesket.

Grundström korosti yhteistyön merkitystä niin kuntapäättäjien kuin liiton paikallisyhdistysten välillä ja muistutti yhdistysten ja säännöllisen kontaktin veteraaneihinsa olevan tässä avainasemassa.

Keskustelun puheenjohtajana toiminut Pirkko Karjalainen toi esiin tärkeän huomion veteraanien tarpeista: pärjäämään ja sinnittelemään oppinut sukupolvi ei ole tottunut apua pyytämään.

- Usein kohdataan tilanteita, joissa veteraanien kaikki todelliset tarpeet eivät tule esille. Veteraanit kertovat olevansa tyytyväisiä, vaikka asiat eivät ihan kohdillaan olekaan. Liiton sosiaali- ja terveystalvetoimikunnan puheenjohtaja Pekka Paatero esitti huolensa veteraanien eriarvoisesta asemasta asuinpaikasta riippuen.

- Kuntien väliset erot veteraanien asumista tukevissa ja toimintakykyä ylläpitävissä palveluissa ovat aivan liian suuret. Parhaiten asiaansa hoitanut kunta käyttää veteraanien kotipalveluihin valtion rahaa yli 10 000 euroa ja heikoin pari tuhatta. Näin ei saa olla.

Myös Sotaveteraaniliiton hallituksen varajäsen, sotakamreeri Jorma Mikkonen peräänkuulutti omassa puheenvuorossaan kuntien vastuuta ja muistutti asian kiireellisyydestä.

- Veteraaniemme keski-ikä jo 93. Palvelut on tuotava heidän luoksensa ei toisinpäin. Ei yksin-

kertaisesti ole perusteltua odottaa heidän itsensä seuraavan tilannetta. Pallo nyt kunnilla. Onko heillä halua pitää huolta veteraaneistaan?

Rintamaveteraanien toiminnanjohtaja Heikki Karhu huomautti, että rintamalla omaksuttua periaatetta ei tulisi unohtaa veteraanien hoito- ja tukityössä.

- Moni veteraaneistamme on yksinäisiä ja jo laitoshoidossa - meidän tehtävämme on varmistaa, ettei niitä viimeisiä keskusteluja hänen kanssaan käy joku Attendon henkilöstö. Yhtäkään veljeä ei jätetä yksin.

Perinneasioihin keskustelun johdatti liiton 1. varapuheenjohtaja ja perinnetyön toimikunnan puheenjohtaja Pertti Suominen.

- Perinneajan organisaatiota ja toimintaa on valmisteltu meillä liitossa Tammenlehvän Perinneliiton kanssa sovitulla tavalla jo vuodesta 2010. Tammenlehvän Perinneliiton ja Sotaveteraaniliiton keskinäinen suhde tulee vielä määrittää. Samoin muiden veteraanijärjestöjen sitoutuminen toimintamalliin on tärkeää - kaikkien panosta tarvitaan.

Tässä yhteydessä Keski-Pohjanmaan Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja Risto Pouttu nosti esiin eri veteraanijärjestöjen yhteistyön tärkeyden myös paikallistasolla.

- Sotien suuret linjaukset on kirjoitettu jo moneen kertaan, mutta se kiinnostavuus nousee niistä paikallisesti kerätyistä tarinoista: siitä, miten sota on missäkin koettu. Kotirintamaa ei saa myöskään unohtaa eikä jälleenrakentamistyötä - veteraanisukupolvi senkin laittoi alulle.

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuva: Markku Seppä

Valtuusto 2018-2020

Puheenjohtaja	Jukka Paarma	
Sotaveteraanipiiri	Varsinainen jäsen	Varajäsenet
Etelä-Karjala	Erkki Pulli	Antero Osma Heikki Vanhanen Veikko Hallila Mauno Vähämäki Irma Lähdesmäki Hans Gabrielsson Veli Jääskeläinen Sakari Hankkila Seppo Peuhkurinen Petteri Mökkönen Veikko Mäkelä Veikko Pelkonen Kalevi Lindfors Heikki Lahti Isto Korhonen Tapio Mattila Kai Holmberg Eila Kohopää Pentti Korpimies Jukka Torstila Osmo Korkala Matti Muranen Raimo Nuutinen Esko Lehtomaa Teuvo Strandman Seppo Pulkkinen Paavo Kurttila Paavo Pikkuaho Risto Vatanen Tauno Jääskeläinen Väinö Pulkkinen Sulo Väisänen Kosti Rasinperä Juhani Norri Matti Jaatinen Juha Korhonen Håkan Karlsson Erik Werner Jukka Sariola Jouko Kaivonurmi Bertel Vidjeskog Hans Ingvesgård Pentti Wanamo Väinö Koskinen
Etelä-Pohjanmaa	Eino Korri	
Helsingin seutu	Matti Passi	
Kainuu	Timo Toivonen	
Kanada	Reijo Viitala	
Kanta-Häme	Esko Aaltonen	
Keski-Pohjanmaa	Matti Uusi-Rauva	
Keski-Suomi	Kalevi Jääskeläinen	
Kymenlaakso	Arto Mikkonen	
Lahti	Eero Lehtonen	
Lappi	Arvi Räsänen	
Pirkanmaa	Pasi Alho	
Pohjois-Karjala	Matti Majoinen	
Pohjois-Pohjanmaa	Reijo Sallinen	
Pohjois-Savo	Jari Hynninen	
Ruotsi	Håkan Palin	
Satakunta	Seppo Juhola	
Suuri-Savo	Eero Kaitainen	
Södra Finland	Carl-Johan Numelin	
Uusimaa	Olavi Kurko	
Vaasa	Anders Knip	
Varsinais-Suomi	Esko Laine	

SAVOTTA

SINCE 1955
SUOMI ★ FINLAND

www.savotta.fi

AJANKOHTAISTA

Seutukunnalliset kirkkopäivät

**Koillis-Savo
Tuusniemi 15.7.2018**

Klo 10.00 Messu Tuusniemen kirkossa
Liturgia ortodoksisessa kirkossa
Kunniakäynti sankarihaudalla
Klo 12.00 Ruokailu ja päivätillaisuus Turulan
koulukeskuksessa

**Pirkanmaa
Kangasala 7.8.2018**

Klo 11.00 Jumalanpalvelus Kangasalan kirkossa,
saarnaa kirkkoherra Seppo Jarva
Klo 12.00 Ruokailu lähiympäristössä
Klo 13.00 Päiväjuhla kirkossa

**Etelä-Karjala
Lemi 26.8.2018**

Klo 10.00 Messu kirkossa
Kunniakäynti sankarihaudalla
Ruokailu ja päiväjuhla koulukeskuksessa,
juhlapuhe kenttäpiispa em. Hannu Niskanen

**Pohjois-Karjala
Liperi 26.8.2018**

Klo 10.00 Ekumeeninen yhteispalvelus Liperin
evangelisluterilaisessa kirkossa, Tutjuntie 1
Klo 11.30 Ruokailu Liperin koululla, Peltolantie 1
Klo 13.00 Päiväjuhla Liperin koulun juhlasalissa,
Peltolantie 1

**Ylä-Savo
Iisalmi 26.8.2018**

Klo 10.00 Messu, Pyhän Ristin kirkko
Kahvit ja päivätillaisuus seurakuntatalossa,
Ilvolankatu 14

**Pohjois-Pohjanmaa
Kempele 2.9.2018**

Klo 10.00 Messu, Pyhän kolminaisuuden kirkko
Klo 11.30 Lounas, Kokkokankaan seurakuntakeskus
Klo 13.00 Päiväjuhla, Kokkokankaan seurakuntakeskus
Kuljetukset; Oulu - Kokkokangas - kirkko -
Kokkokangas - Oulu

**Varsinais-Suomi
Nousiainen 2.9.2018**

Klo 10.00 Messu Nousiaisten kirkossa
Klo 12.00 Lounas Nummen koululla
Klo 13.00 Päiväjuhla ja päätöskahvit Nummen
koululla
Ilmoittautumiset yhdistyksittäin/osastoittain 15.8.
mennessä Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin
toimisto, puh. 02 233 3602.
Tiedustelut: Osmo Suominen, 0400 908 314 tai
Jaakko Rantasalo, 041 548 8507.

**Suur-Savo
Mikkelin Tuomiokirkko 4.9.2018**

Klo 11.00 Messu Mikkelin Tuomiokirkossa
Klo 12.30 Lounas seurakuntakeskuksessa
Klo 13.30 - 15.00 Juhla Mikkelin Tuomiokirkossa
Ilmoittautuminen yhdistyksittäin ja paikkakun-
nittain Juvalta, Mäntyharjulta, Kangasniemeltä,
Pertunmaalta, Hirvensalmelta, Puumalasta,
Suomenniemeltä, Ristiinasta ja Mikkelistä 21.8.
mennessä: Mikkelin Rintamaveteraanit ry/Kaija Ko-
lehmainen, puh. tsto 015 211 990 tai mrvtuimisto@
gmail.com

**Savonlinnan Kristillinen Opisto 5.9.2018
Opistonkatu 1, 57600 Savonlinna**

Klo 10.00 Messu, seppelpartio
Klo 11.30 Lounas
Klo 13.00 - 14.30 Juhla, juhlapuheen pitää Kaatuneit-
ten Omaisten Liiton pj Hannu Niskanen
Ilmoittautuminen yhdistyksittäin Savonlinnasta,
Enonkoskelta, Kerimäeltä, Punkaharjulta, Rantasal-
melta ja Sulkavalta 22.8. mennessä: Savonlinnan So-
taveteraanit ry/Jaakko Lindell, puh. tsto 015 272 031
ti klo 9-12 tai 050 526 7799.

Varkauden pääkirkko 13.9.2018

Klo 10.00 Messu Varkauden Pääkirkossa
Klo 11.00 Lounas seurakuntasalissa
Klo 12.15 - 13.30 Ilmavoimien soittokunnan
kirkkokonsertti
Ilmoittautuminen yhdistyksittäin Varkaudesta,
Leppävirralta, Joroisista ja Pieksämäeltä 24.8.
mennessä: Varkauden Sotainvalidit ry/Riitta-Leena
Heinonen, puh. 044 372 6941 tai
riittaleena.heinonen@gmail.com
Veteraaneilla kunniamerkit

**Etelä-Pohjanmaa
11.9.2018 klo 11.00 Härmänmaan,
Järviseudun ja Suomenselän kirkkopäivä**

Alajärven kirkossa ja seurakuntakeskuksessa

**4.10.2018 klo 11.00 Seinänaapureiden
kirkkopäivä**

Ilmajoen kirkossa ja seurakuntakeskuksessa

**Uusimaa
Vantaa 16.9.2018**

Klo 10.00 Messu Vantaan Hämeenkylässä kirkko
saarnaamassa kenttäpiispa Pekka Särkiö
Päiväjuhla kirkossa messun jälkeen, juhlapuheen pitää
Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja
Pertti Laatikainen
Keittolounas ja kahvit tarjoillaan päiväjuhlan jälkeen
seurakuntasalissa
Tilaisuudessa toivotaan käytettävän kunniamerkkejä
Ilmoittautumiset yhdistyksittäin / osastoittain 1.9.2018
mennessä
Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri
Mannerheimintie 93 A 00270 Helsinki
toiminnanjohtaja.hssvp@kolumbus.fi
050 4414 704
Lisätietoa antaa Rauno Loukkola 050 4414 703

**Kuopio
Kallaveden kirkko 16.9.2018**

Klo 10.00 Messu
Seppelpartioiden lähettäminen
Klo 11.30 Ruokailu ja kahvit seurakuntasalissa
Klo 12.30 Päiväjuhla kirkkosalissa

**Vasa Krigsveterandistrikt rf
Vörå 27.9.2018**

Kl 12.00 Högmässa i Vörå kyrka
Kranspatrull till Hjältegravarna
Lunch på Norrvalla

**Vaasan Sotaveteraanipiiri ry
Vöyri 27.9.2018**

Klo 12.00 Messu Vöyrin kirkossa
Seppelpartio Sankarihaudoille
Lounas Norrvallassa

Martius Oy

Heinola

Senioritalkkarit

Helsinki
www.senioritalkkarit.fi

Karhupuiston Isännöinti Oy

Helsinki

Arkkitehdit Q 4 Oy

Helsinki

Kiviveistämö Levander Oy

Helsinki

Cont-Service Oy Ab

Helsinki

Rail Partners Oy

Helsinki

Ramiar Oy

Helsinki

**Sähköinsinööritoimisto
Delta-KN Oy**

Helsinki

Arkkitehtitoimisto HKP Oy

Helsinki

Lakiasiaintoimisto Kari Uoti Oy

Helsinki

Lasihemmo Oy

Helsinki

Paakkisen Automaalaamo Oy

Hollola

Tilipym Oy

Huittinen

KIITOS SOTAVETERAANELLE
HYVINKÄÄLTÄ!

"Tämä Suomi on ihanin maa"

Tämän lehden ilmestymispäivänä Helsingissä vietetään melkoista merkkipäivää: Salomon Altschuler, yksi liiton vanhimmista veteraaneista, täyttää peräti 105.

Viiipurissa syntynyt Altschuler on kaikkien kolmen sodan veteraani. Talvisodassa hän taisteli Kannaksella, jatkosodassa Syvärillä. Sen jälkeen hänen sotapolkunsa vei miehen vielä Lapin sotaankin. Altschuler menetti sodassa kotinsa, mutta kuten puheessa yhä pilkahteleva "mie" kertoo, voi mies lähteä Karjalasta, mutta Karjala ei miehestä.

Koska monella etenkin nuoremmissa lukijoistamme ei ole ollut koskaan lähipiirissään veteraanisukupolven edustajia, halusimme antaa heillekin mahdollisuuden päästä jututtamaan sotaveteraania. Kysyimme seuraajiltamme, mitä he haluaisivat kysyä sotaveteraanilta ja näin he vastasivat.

Millaista sodassa oli?

Me olimme hyvin vaikeissa tilanteissa. Talvisodassa oli 45-50 astetta pakkasta. Alussa ei ollut korsujakaan, joten nukuimme teltoissa, mutta päiväsaikaan niitä ei saanut lämmittää, ettei savu näkyisi vihollisen puolelle.

Millaisia ajatuksia päässä pyöri ennen ensimmäiseen taisteluun lähtöä?

Että Jumala antaisi minun ja kansani säilyä hengissä.

Mikä sodassa pelotti eniten?

Kyllä sodassa pelättiin, mutta

mikä pelotti eniten? Mitä siihen voi sanoa? Se, ettei pysyisi terveenä. Että kaatuisi.

Jäikö rintamalla vapaa-aikaa? Mitä silloin tehtiin?

Ei siellä mitään vapaa-aikaa ollut. Talvisodassa meillä oli sellainen tilanne, että kaksi tuntia vartiota, neljä tuntia lepoa ja sitten taas vartiota. Sellaista se oli ympäri vuorokauden. Kyllä siinä meni hermot välillä vähän sekaisin. Jatkosodan asematavaiheessa tilanne oli eri.

Onko totta, että sotilaat saivat palkinnoksi ylimääräisiä lomiam?

Ei ainakaan talvisodan aikana. Ei kukaan saanut lomiam.

Millaisia tunteita herätti Suomen aseveljeys Saksan kanssa? Miten he suhtautuivat teihin juutalaisiin?

Kyllä minua alkuun pelotti. Minulle sattui niin ikävästi, että minut määrättiin tulkiksi saksalaisotilaille vaikka pyysin kompaniapäälliköltä että älä helvetissä lähete minua sinne. Mutta se saksalainen oli kompaniapäällikkö ja hyvin inhimillinen.

Hän sanoi suoraan, ettei hänellä ole mitään juutalaisvihaa, että hän ei ole SS eikä SA (natsipuolue) vaan hän on Wehrmacht (armeija). Niitä mustapukuisia hän ei voinut sietää – he eivät hänen mukaansa olleet oikeita sotilaita. Oli saksalaisissakin kunnan ihmisiä.

Olin tekemässä vain yhden väpelin kanssa, joka oli natsi. Hän oli mahdollon. Hän oli yllätynyt että Suomen armeijassa oli juutalaisia, mutta minä sanoin,

että tämä Suomi on ihanin maa, ei täällä ole mitään uskontokuntia. Kaikki me olemme syntyneet Suomessa, olemme kansalaisia ja samanarvoisia.

Kuinka hyvin suomenjuutalaisten parissa oltiin perillä esimerkiksi Itä-Euroopassa käynnissä olleen joukkotuhon laajuudesta?

Minun ikäluokkani varmasti tiesi, jo sodan aikana, mutta emme mekään tiedneet, että se oli niin kauheata. Kun niitä alettiin viedä keskitysleireihin, olin mennyt jo naimisiin. Vaimo kirjoitti, että häntä pelotti kävellä kadulla - Helsingissä oli saksalaisotilaita ja näkyi hakaristilippuja.

Jäikö katkeruutta siitä, että rintamalla vierähti niin monta vuotta elämästä?

Sotien lisäksi oli armeija. Yhteensä olen kantanut kenttäharmaita yli viisi vuotta. Parhaat nuoruusvuodet meni rintamalla. Kyllä siitä tietenkin vähän katkera mieli oli, mutta Jumalan kiitos säilyin hengissä. Meitä suomenjuutalaisia oli rintamalla 350. Nyt heistä on elossa ainoastaan minä.

Millaista oli palata sodasta normaaliin arkeen?

Vaikeaa. Rintamalla oli mennyt niin pitkä aika, ei minulla ollut minkäänlaista ammattia. En tiennyt, mitä alkaisin tekemään enkä sitä, missä perheeni on. Kiihtin kyllä Jumalaa, että pääsimme pois sieltä.

Jäikö sota kummittelemaan mieleen esimerkiksi painajaisien muodossa?

Kyllä. Aina silloin tällöin se uniin tulee.

Salomon Altschuler ei olisi ikinä uskonut elävänsä 105-vuotiaaksi.

Jäikö rintamalta/ sodasta hyviä muistoja?

Oli siellä hyviäkin hetkiä. Jatkosodassa oli muutama vuosi asemasotaa eikä kummaltakaan puolelta ammuttu eikä hyökätty. Silloin me pelasimme korttia ja nautittiin. Lomilla käytiin puolen vuoden välein. Hyviä ystäviäkin sieltä jäi.

Kyllästyttääkö sodasta puhuminen koskaan?

Kyllä sodasta paljon kysytään, mutta ei siitä puhuminen kyllästytä, ei. Olen kertonut niin lapsileni kuin lapsenlapsilleni. Mutta tiedän, että on toisenlaisiakin tapauksia. Esimerkiksi lankomieheni ei halunnut puhua sodasta koskaan kenellekään – hän oli niin vaikeissa paikoissa Suursaaressa.

Miten Suomi on elinaikanaasi muuttunut?

Suomi on kehittynyt muiden maiden lailla. Elämä jatkuu. Meillä on hyvä maa. Onneksi olen pysynyt terveenä.

Miten suhtautuminen veteraaneihin on sodan jälkeen muuttunut?

Alussa ihan sodan jälkeen ei suhtauduttu mitenkään. Meni parikymmentä vuotta niin, ettemme saaneet mitään järjestää. Sitten taas alkoi tulla toimintaa.

Mitä haluaisitte tulevien sukupolvien muistavan?

Että Suomi on isänmaamme. Toivoisin, että saisimme olla täällä rauhassa, pitää itsenäisyytemme. Ilman veteraanien uhrauksia ei Suomea olisi. Pitää elää rauhassa, toinen toistaan kunnioittaen.

Teksti ja kuvat: Ariela Säkkinen

Juuret eivät ole unohtuneet - Karjalan vaakuna työhuoneen seinällä

Linnan juhlien vanhimpana vieraana 2015

SOTAVETERAANI ARJESSA

Mistä ja mihin veteraani saa tukea - tietoa veteraanin omaisille ja läheisille

Kesällä vietetään usein aikaa läheisten ja omaisten kanssa. Seuraavaan artikkeliiin on koottu niitä veteraaneja koskevia asioita, joita liitosta, piireistä ja jäsenyhdistyksistämme usein kysytään juuri omaisten taholta. Asioiden kertaaminen ei liene pahaksi yleisestikään.

Kaikissa veteraania, hänen puolisoaan ja leskeään koskevissa asioissa saa ”ensiaputietoa” Sotaveteraanipiiristä, yhdistyksestä tai oman alueen sosiaalineuvojalta. Piirien ja sosiaalineuvojen yhteystiedot löytyvät osoitteesta www.sotaveteraanit.fi Sieltä on luettavissa myös kaikki veteraanietuudet 2018.

Rintamaveteraaneille myönnettyjä tunnuksia ovat

- rintamasotilastunnus (miehille)
- rintamapalvelustunnus (naisille)
- rintamatunnus (rintamalinnoittajille)
- ulkomaalaisen rintamasotilastunnus (ulkomaalaisille vapaaehtoisille).

Myönnetystä tunnuksesta on merkintä sotilaspassissa ja esim. kuvallisessa Kela-kortissa, jossa on iso R-kirjain kortin kääntöpuolella. Kaikille tunnuksen omaaville veteraaneille on postitettu Kelan kautta Rintamalisäkortti vuoden alussa. Jos näitä asiapapereita ei ole, rintamasotilastunnuksen olemassaolon voi varmistaa oman asuinalueen Puolustusvoimien aluetoimistoista ja rintamapalvelustunnuksen kirjaamo@arkisto.fi. Tietojen tarkistusta varten tarvitaan nimi, syntymäaika ja sosiaaliturvatunnus.

Kaikkien tunnusten hakuaika on päättynyt 31.12.1994.

Rintamalisän määrä on 49,56 €/kk ja Kela maksaa sen kaikille tunnuksen omaaville veteraaneille, niin miehille kuin naisillekin. Rintamalisään eivät vaikuta saajan tulot eikä omaisuus.

Ylimääräinen rintamalisä

Ylimääräistä rintamalisää maksetaan henkilölle, joka saa sekä rintamalisää että kansaneläkettä. Ylimääräinen rintamalisä on 25 – 45 prosenttia hänen kansaneläkkeensä 102,47 euroa yltävästä osasta. Etuus on verotonta tuloa. Kun hakijalla ei ole lainkaan muita eläkkeitä, jotka vähentäisivät ylimääräistä rintamalisää, hänelle maksetaan suurin mahdollinen rintamalisä.

Veteraanilisä

Veteraanilisä maksetaan tunnuksen omaavalle veteraanille silloin, kun hän saa ylimääräistä rintamalisää ja korotettua tai ylintä eläkettä saavan hoitotukea. Veteraani-

Veteraanin läheinen voi olla joskus joku muukin kuin omainen. Laina (91) matkusti Espoosta liittopäiville yhdessä avustajansa Annen kanssa. He hoitavat yhdessä lähes kaikki käytännön asiat.

nilisää ei tarvitse erikseen hakea, jos edellä mainitut ehdot täyttyvät. Lisä maksetaan Kelan kautta.

Veteraanilisän määrä on **105,13 €/k.** Se on verotonta. Se ei pienennä eläkkeensaajan asumistukea. Lisä maksetaan myös laitoshoidossa olevalle veteraanille, mutta se otetaan huomioon pitkäaikaishoidon maksussa, jonka laitos tai kunta perii veteraanilta.

Tarkista, onko veteraanilla oikeus Kelan hoitotukiin, tarkemmat tiedot ja ohjeet hakemiseen (www.kela.fi/hoitotuki)

Palvelutarpeen arviointi

Valtiokonttori suosittelee ohjeistuksessaan, että kaikille tunnuksen omaaville veteraaneille tehdään palvelutarpeen arviointi ja palvelujen tulee perustua palvelutarpeen kartoitukseen. Palvelutarpeen arviointi on kunnan palvelua, johon kaikilla 75 vuotta täyttäneillä on lakisääteinen oikeus (sosiaalihuoltolaki §). Palvelutarpeen arviointia voi pyytää veteraani itse, hänen omaisensa, viranomaisen tai muu henkilö.

Kuntoutus ja kotiin saatavat palvelut ovat määrärahasidonnaisia. Valtiokonttori maksaa Valtion talousarviossa olevat määrärahat kunnille siellä asuvien veteraanien määrään suhteessa.

Veteraanien kuntoutus

Kuntoutukseen haetaan oman asuinalueen kautta. Kuntoutus on tunnuksen omaavalle veteraanille maksuton ja veteraanin avio- puoliso voi osallistua yhdessä veteraanin kanssa samaan aikaan laitos- ja päivä kuntoutukseen. Nykyisin käytössä olevat kuntoutusmuodot ovat laitostuntoutus, päivä kuntoutus, avokuntoutus ja kotikuntoutus. Veteraanikuntoutuksesta aiheutuneet matkakulut korvataan Kelan kautta, myös avotai päivä kuntoutuksessa käyneille.

Veteraanin leskellä ei ole lakisääteistä kuntoutusoikeutta.

Kotona asumista tukevien palveluiden yleiset periaatteet

Määrärahaa voi käyttää itsenäistä selviytymistä tukeviin palveluihin ja niistä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen määrärahan puitteissa. Tuloja ei tarvitse selvittää, vaan palvelun tarve on ratkaiseva. **Kotipalvelulla** tarkoitetaan mm. asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotona asumista helpottavat kodin muutostyöt

Vanhustyön Keskusliiton alueelliset korjausneuvot ovat käytettävissä kaikissa veteraanien ja leskien asunnon muutos- ja korjaustöitä koskevissa asioissa. He auttavat tarvittaessa muutostöiden kartoittamisessa, suunnittelussa ja korjausavustusten hankkimisessa. Heidän palvelunsa ovat maksuttomia, mutta tehtävä työ ja tarvikkeet maksavat normaalisti. Vuoden 2018 korjausavustus voi olla enintään 70 %, jos kyse on rintamaveteraanista tai veteraanin leskestä. Avustettavia toimenpiteitä ei saa aloittaa ennen ARAn tekemää virallista päätöstä tai ARAn antamaa aloituslupaa. Tarkemmat tiedot Vanhustyönkeskusliitto/korjausneuvot tai korjausneuvonnan päällikkö Jukka Laakso puh. 040 502 3807, jukka.laakso@vtml.fi

Lääkealennus

Henkilö, jolla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus tahi Sota-arkiston antama miinanraivaajatodistus, saa kaikissa apteekeissa 10 prosentin alennuksen lääkkeiden hinnoista.

Alennusta ei anneta lääkkeitä, jotka ovat sairausvakuutuslain mukaan erityiskorvattavia, merkittävistä ja kalliista peruskorvattavista lääkkeitä eikä sairausvakuutuslaissa tarkoitetun vuotuisen omavastuun ylittävältä osalta. Oikeus alennuksen saamiseen selvitetään esittämällä kuvallinen Kela-kortti, jossa on R- tai MR-tunnus tahi sotilaspassi tai muu asiakirja tunnuksen saamisesta. Lääkealennus on henkilökohtainen eikä sitä saa esimerkiksi perheenjäsenten lääkkeitä.

Terveystieteiden palvelut ja asuminen

Useimmissa kunnissa terveyskeskusmaksut on poistettu veteraaneilta ja sairaanhoitopiirit ovat poistaneet poliklinikkamaksut tunnuksen omaavilta sotaveteraaneilta.

Sotaveteraaneille ei ole erityisasetusta palvelu- ja hoivatalojen asumis- ja hoitokustannuksissa. Palvelumaksua määriteltäessä ei rintamalisää oteta huomioon asiakasmaksuissa, mutta ylimääräinen rintamalisä sen sijaan otetaan huomioon samoin kuin muut eläketulot.

Hammashoidon kustannukset

Kela korvaa rintamaveteraanien ja miinanraivaajien hammashoidosta vahvistetun korvaustaksan määrän.

Hoitoa aloitettaessa kannattaa selvittää hammaslääkäriltä kustannusarvio sekä Kelan korvaus tulevista kustannuksista. Näin vältetään joskus yllättävänkin suurilta omavastuuosuuksilta.

Korvausta ei saa implanttien laittamisesta.

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennystä saa mm. kotitalous- ja remonttitöistä, jotka tehdään henkilön tai hänen puolisonsa, **vanhempien tai isovanhempien** kotona tai vapaa-

ajan asunnolla. Omaisten maksaessa kustannukset, hän saa tehdä vähennyksen omaan verotukseen.

Järjestön kautta saatava tuki

Suomen Sotaveteraaniliiton jäsenyhdistykseen kuuluu 9 626 varsinaista jäsentä, 10 162 puoliso- ja leskijäsentä. (vuoden 2017 lopussa).

Veteraanisukupolvi on totunut selviämään ja pärjäämään omillaan, joten heidän oma avunpyyntönsä voi jäädä tulematta. Siksi on hyvä, jos omaiset tai läheiset todetessaan avun ja tuen tarpeen lähtevät sitä selvittämään. Yhteyttä voi ottaa joko kunnan/kaupungin veteraaniasi-oista vastaavaan työntekijään tai siihen veteraanijärjestöön, jossa asianomainen on jäsenenä.

Veteraani, hänen puolisonsa tai leskensä voi saada tukea sen sotaveteraanijärjestönsä kautta, jossa hän on jäsenenä. Kokonaisvaltaista hoito- ja toimeentulovastuuta veteraanijärjestöllä ei ole mahdollisuutta ottaa eikä järjestö tee maksusitoumuksia. Järjestö voi toimia ensiapuna silloin kun hätä on suurin ja auttaa asioiden hoitamisessa eteenpäin.

Avustusten myöntäminen

Suomen Sotaveteraaniliiton kautta taloudellista tukea myönnetään veteraanille, hänen puolisolleen tai leskelle, jos hän on jäsenenä paikallisessa Sotaveteraanijärjestössä.

Tuloraja on 1 200 euroa kuukaudessa brutto. Poikkeuksia tehdään niissä tapauksissa, joissa on kysymys esim. joistakin pitkäaikaissairauksista, jolloin lääke- ja hoitokustannukset ovat jatkuvasti suuret.

Hakemuslomakkeita saa omasta jäsenyhdistyksestä sekä Internet-osoitteesta www.sotaveteraanit.fi

Hakemuksen liitteeksi tarvitaan verotodistus tai Kelan todistus ylimääräisestä rintamalisästä sekä kuitit tai niiden kopiot aiheutuneista kustannuksista.

Henkilökohtaisen avustuksen suuruus vaihtelee 200 – 700 euroon riippuen aiheutuneista kustannuksista.

Avustus on kertaluontoinen, eikä maksusitoumuksia myönnetä.

Avustukset ovat mahdollisia eri säätiöiden tuen ja keräysvarojen turvin.

Sotainvalideille, joiden sotainvaliditeetti on 10 % tai yli, avustusta ei myönnetä järjestömmekautta

Kuoleman kohdatessa

Jos veteraani on kuulunut evankelis-luterilaiseen seurakuntaan, kotiseurakunta myöntää maksut-

toman hautapaikan. Jos veteraani on halunnut tulla siunatuksi muualle, esim. synnyinseutunsa kirkkomaahan, seurakunta perii yleensä silloin normaalit hautausmaksut.

Saako veteraani hautausavustusta?

Hautausavustusta veteraanille, hänen puolisolleen tai leskelleen ei ole. Jos leski jää taloudellisiin vaikeuksiin veteraanin kuoltua

esim. hänen sairaala- ja hoitomaksujensa takia, voi hän anoa niihin taloudellista tukea (katso avustukset). Perikunnalle avustusta ei myönnetä.

Muistaako oma veteraaniyhdistys muistotilaisuudessa?

Omaisten toivomuksesta useimmat yhdistykset kunnioittavat veteraaniveljen tai -siskon muistoa laskemalla havuseppeleen vaina-

jan siunaustilaisuudessa. Omaisten toivotaan olevan tässä tapauksessa yhteydessä yhdistykseen.

Mihin kunniamerkit

Olisi toivottavaa, että vanhempien kunniamerkit kulkisivat suvussa perintönä ja muistona heidän tekemästään arvokkaasta työstä. Jos tähän ei ole mahdollisuutta ja ne halutaan luovuttaa muualle säilytettäväksi, voi asiaa tiedustella sotaveteraaniyhdistyksestä.

Missään tapauksessa kirpputori tai kaatopaikka ei ole kunniamerkkien paikka.

Mistä saa hautakivimerkin?

Hautakivimerkin voi tilata Sotaveteraaniliiton myyntitoimistosta, sotaveteraanipiireistä tai yhdistyksistä.

Merkin kiinnittämisestä huolehtii hautakiven tekijä tai sen voi kiinnittää kiveen myös itse tai kysyä neuvoja yhdistyksestä.

Mikä merkki kuolinilmoitukseen?

Omaisten halutessa tai veteraanin oman toivomuksen mukaan kuolinilmoituksessa voidaan käyttää sen järjestön tunnusta, johon veteraani on kuulunut tai sitten tammenlehvätunnusta, johon on oikeus kaikilla tunnukseen omaavilla veteraaneilla.

Teksti ja kuva: Anni Grundström

Kotimyyntikauppiaisiin ei ole aina luottamista

Onko viisasta tehdä kaupat kotiovelle tulleen kauppa-miehen kanssa?

Vanha omakotitalo, vanhat asukkaat ja kotiovelle ilmestyvä kauppias. Tämä on monelle tuttu tilanne. Myyjät kauppaavat *juuri tähän* kohteeseen tarpeellista asiaa tai tarkastavat rakenteita, laitteita tai järjestelmiä, joissa havaitaan korjausta vaativia vikoja. Toimiin on ryhdyttävä heti, koska muuten ”niistä seuraa vielä ongelmia.”

Tässä yksi esimerkki toteutuneista tapauksista. Siistin näköiset miehet ilmoittivat alueella tehtävän viemäritarkastuksia. Vessan tarkastettuaan he kertoivat että onneksi tarkastettiin nyt selvittäisiin hyvin viemärien pinnoituksella. Hinta ja sopimus saatiin heti aikaiseksi, kun ammattimiehillä on hommat hanskassa. Hinnaksi ilmoitettiin 34 000 euroa, koska kyseessä oli kuitenkin 100 neliön omakotitalo.

Työ saatiin onneksi peruttua. Jälkeenpäin tehdyssä tarkastuk-

sessä viemäreistä ei nimittäin löytynyt juuri mitään vikaa, ja korjaajien ilmoittama hinta oli moninkertainen saatavilla olevaan kilpailutettuun hintaan nähden. Kotimyyntiasiakirjatkaan eivät olleet asianmukaiset.

Sopimuksessa on usein maininta, että asiakkaan peruessa sopimuksen lankeaa hänen maksettavakseen tuntuvava vahingonkorvaus. Kauppaan voi myös liittyä rahoitussopimus, jonka ehdot ovat hyvinkin epäedulliset.

Mitkä ovat hyvät toimintatavat?

Kaikessa kaupankäynnissä on hyvä pitää mielessä selvät toimintaperiaatteet. Ennen ostopäätöstä asiaa tulee rauhassa harkita. Mitä isompi kauppa on kyseessä, sitä varmemmin on syytä kysyä neuvoa ja verrata hintaa muihin vastaaviin.

Sopimukseen ei pidä koskaan pistää nimeään, ennen kuin tietää mitä on ostamassa, tarvitseeko palvelua tai tuotetta ja onko hinta kohdillaan. Yleensä kukaan

kotimyyntitilanteessa ei ole tarpeen laittaa nimeään mihinkään, jos ei ole ostopäätöstä tehnyt.

Moni on luullut vain kuitanneensa saadun tarjouksen ja yllätyksenä on tullut, että kyseinen paperi olikin jo se sopimus.

Ongelmina korkeat hinnat, epäedulliset ehdot ja tarpeettomat korjaukset

Omakotitaloihin on perinteisesti kaupattu kotimyyntinä vesikouruja, kattopinnoitteita, ikkunoita tai ulkoverhoiluun liittyviä asioita. Nykyisin suosittuja ovat olleet viemäreiden pinnoitukset, hormien korjaukset, erilaiset julkisivupinnoitukset ja pesuhuoneremontit.

Kauppiamiehen tarkastusten tulokset tulee aina tarkastuttaa toisella, riippumattomalla taholla ennen korjaustoimenpiteisiin ryhtymistä. Esimerkiksi hormit voi tarkastuttaa nuohoojalla ja mielummin sillä taholla, joka on nuohouksen aiemminkin tehnyt.

Ikääntyneet saavat asiantuntevan avun kaikissa remontteja kos-

Älä koskaan allekirjoita sopimusta, ellet ole täysin varma sen sisällöstä.

kevissä asioissa Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojilta.

Kun vahinko on jo tapahtunut

Sopimuksesta tulee löytyä ohjeet kaupan peruuttamisesta. Lain mukaan asiakas voi perua kotimyyntissä tehdyn sopimuksen 14 vuorokauden sisällä.

Tämän jälkeenkin kauppa voidaan perua, jos kotimyyntiasiakirjat eivät ole asianmukaiset; esimerkiksi jos kaupan peruutusoh-

jeet puuttuvat. Kauppa voidaan myös perua myöhemmin jos voidaan osoittaa, ettei asiakas ole ymmärtänyt kaikkea kauppaan liittyvää esim. muistisairauteen vedoten.

Epäselvissä asioissa ota aina yhteyttä kuluttajaneuvontaan tai Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojiin.

Jukka Laakso,
korjausneuvonnan päällikkö,
Vanhustyön keskusliitto

Hämeenlinnan Osuusmeijeri	Hämeen Traktorihuolto Oy Hämeenlinna	KIITOS SOTAVETERAANEILLE IISALMELTA!
Normet Oy Iisalmi	Sorakuljetus Timo Torssonen Vieremä	Koneurakointi S. Erkkonen Ay Pojanluoma www.koneurakointierkkonen.fi
Maalausliike E. Heiskanen Oy Imatra www.e-heiskanen.fi	KIITOS SOTAVETERAANEILLE IMATRALTA! 	Rakennus ja Maalaus K. Tiippana Imatra
Realmec Oy Joutseno	Imatran YH-Rakennuttaja Oy	Björklund Båtslip Kb Iniö
Hirvijärven Osuusmeijeri Jalasjärvi	Autokorjaamo Heikki Hyppönen Joensuu	Karelian Sähkö Oy Joensuu

SOTAVETERAANI ARJESSA

Veteraanijärjestöt kuntakierroksella Satakunnassa

Sotaveteraaniliiton ja Rintamaveteraaniliiton yhteisponnistus osoitti kuntien olevan valveutuneita veteraaniasioissa

Veteraanien edunvalvonta sekä kuntoutus- ja avopalveluita järjestävien kuntatason organisaatioiden informointi ja aktivointi veteraanien palveluiden järjestämisessä olivat Sotaveteraaniliiton sosiaalineuvojen helmikuisen kokouksen merkittäviä teemoja.

Erittäin tärkeänä tuli esille Sotaveteraaniliiton ja Rintamaveteraaniliiton yhteistyö tällä toiminta-alueella. Keskustelujen perusteella sovittiin toteutettavaksi kenttätöitä siten, että Sotaveteraaniliiton sosiaalineuvojat ottaisivat tehtäväkseen kaikkien niin eri yhdistyksiin kuuluvien kuin yhdistyksiin kuulumattomien veteraanien asioiden ajamisen.

Monen muun veteraaniasioden kanssa tekemisissä olleen tavoin minua on vaivannut kentän jakautuminen eri liittoihin ja yhdistyksiin samanlaisten avun ja hoidon tarvitsijoiden ollessa kyseessä.

Satakunnan Sotaveteraanipiirin hallitus käsitteli asiaa kokouksessaan ja yksimielinen päätös oli, että piirin sosiaalineuvoja ryhtyy Rintamaveteraanipiirin edustajan kanssa valmistelemaan ja toteuttamaan kuntakierrosta Satakunnan alueella.

Valmisteleva yhteistyö alkoi joustavasti. Satakunnan Rintamaveteraanipiirin puheenjohtajan Tapio Kampin kanssa teimme suunnitelma-aikataulun kuntavierailuillemme. Kohdistimme yhteisen käyntimme seitsemään kuntaan tai kuntayhtymään. Perusteena kohteiden valinnalle olivat jäsenistön lukumäärä, yhdistysrakenne sekä palveluiden järjestämisorganisaatio. Muutaman kunnan tiedot kartoitettiin puhelinkeskustelulla ja yksittäiskäynillä.

Tällä menettelyllä tavoitettiin kaikki Satakunnan alueen kuntien veteraaniasioita hoitavat. Kolmen yhdistyksen veteraanien asioiden hoito on hallintorakenteiden muuttuessa siirtynyt Pirkanmaalle. Yhdistykset kuuluvat kuitenkin edelleen Satakunnan Sotaveteraanipiiriin.

Sotaveteraanipiiriimme kuuluu 17 kunnan alueella 20 yhdistystä ja rintamaveteraanipiirillä on jäseniä kahdeksassa yhdistyksessä. Viime vuoden vaihteessa tunnuksellisten veteraanien lukumäärä - pois luettuna sotainvalidit - oli Satakunnan alueella 441 henkilöä, joista sotaveteraaniyhdistysten jäseniä 327 ja rintamaveteraaniyhdistysten jäseniä 91 henkilöä.

Tapaamisia sovittaessa kuntakentän vastaanotto oli tervetuloa toivottava ja ystävällinen. Kaikkiin neuvotteluihin osallistuivat kuntoutus- ja avopalveluista vastaavat henkilöt. Palaverihin oli

Sotaveteraanien kuntoutus- ja kotipalveluasioden käsittelyä Harjavallassa. Kuvassa (vasemmalta lukien) Sanna Nieminen, Mauri Paavilainen, Leila Saarela ja Sonja Paavola

mukaan kutsuttu myös paikallisten veteraaniyhdistysten edustajia.

Keskusteluissa käytiin läpi mm. seuraavia asioita:

- veteraanien lukumäärä ja asu-tilanne
- asumisolosuhteiden kartoitus ja ajan tasalla olo
- kuntoutusmuodot ja niiden toteutus
- kotipalveluvalikoiman lajittelu, toteutus ja palvelutuottajat
- kummankin toimintasektorin määrärahatilanne; tarve, käyttö ja lisäanomukset
- toimintasektoreiden, yhdistys-

ten ja palvelutuottajien yhteistyö

- ”virkailijoiden” ja yhdistysten edustajien esille tuomat asiat
- todetut haasteet ja kehityskoh-teet

Esille tuli myös Sotaveteraanilehti ja sen jakama tärkeä informaatio ja lehti saikin useita uusia tilaajia.

Viestinämme kerroimme valtiovalan positiivisen lupauksen veteraanipalveluiden rahoituksesta ja rohkaisimme palvelujen järjestäjiä toimimaan rohkeasti määrärahojen anomisessa sekä tarkoituksenmukaisessa käytössä.

Koko alueen kattavana yhteistuloksena voidaan todeta, että kaikissa kunnissa ja kuntayhtymissä oltiin aktiivisen valveutuneita veteraaniasioden hoidossa. Palvelutarpeen yksilölliset arvioinnit oli tehty ja pidetty ajan tasalla. Veteraaniväestön henkilökohtaiseen tuntemiseen oli paneuduttu ja hyvin monessa tapauksessa kuvaavaa oli henkilökoh-tainen tuttavuus.

Teksti: Mauri Paavilainen

Kirjoittaja on Satakunnan Sotaveteraanipiirin sosiaalineuvoja

Kuva: Jaakko Suontausta

HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

SPORRONG
Feel the moment

Neuvontapalvelu laajenee kaikkiin sotiemme veteraaneihin

puolesta tehty, ja ottaa sen jälkeen yhteyttä kunnan viranomaisiin. He neuvovat myös sopivan kuntoutusmuodon ja -paikan valinnassa. Palvelu rahoitetaan suoraan Valtiokonttorista eikä se vähennä kuntien Valtiokonttorista saamaa määrärahaa, joka on tarkoitettu sotiemme veteraanien kuntoutukseen ja kotona asumista tukeviin palveluihin.

Tiina Kyttälä

Palvelupäällikkö
Valtiokonttori

Sotainvalidien sairast- ja veljeskodit ovat 1990-luvulta alkaen antaneet sotainvalideille neuvontaa korvausten hakemisesta ja palvelujen järjestämisestä. Valtiokonttori on vuoden alusta uusiin sopimuksensa hoito- ja kuntoutuslaitosten kanssa ja niissä on ensimmäisen kerran mainittu, että neuvontapalvelu koskee sotainvalidien ja heidän puoliso-

den lisäksi myös sotiemme veteraaneja.

Valtiokonttori suosittelee tämän asiantuntevan henkilöstön käyttämistä, jos veteraanille on epäselvää, mitä palveluja ja mistä hän voi niitä saada. Neuvontapalvelutyöntekijä voi tulla myös kotikäynnille tekemään palvelukartoitusta ja -suunnitelmaa, jos sitä ei ole kotikunnan

Neuvontapalvelusta kerromme tarkemmin 19.9. ilmestyvässä lehdessämme.

Silloin meillä on tiedossa myös palveluneuvojen yhteystiedot. Veteraanikuntoutusjakson ollessa kesän aikana Sotainvalidien sairast- ja veljeskodilla, voi veteraani olla yhteydessä siellä työskentelevään neuvontapalvelutyöntekijään.

KIITOS SOTAVETERAANELLE JUUPAJOELTA! 	-suomessa käsintehtyä kotiruokaa- Kruunu Herkku Oy Juva, www.kruunuherkku.fi	MCT-Tech Oy Jyväskylä
Erikoispurku Oy Jyväskylä	JM-Louhinta Oy Jyväskylä	Jussi Louko Oy Jyväskylä
Jyväs-Parkki Oy Jyväskylä	Erka Oy Järvenpää	Harrin Purku- ja Kaivuupalvelu Oy Järvenpää
Kaivinkoneyhtymä Hokkanen&Hokkanen Piispanristi	Euromaski Oy Kaarina	Kaavin Biolämpö Oy
Ourex Oy Kangasala	Kuljetuspalvelu Vatiala Oy Kangasala	Maanrakennus Mikko Sallinen Oy Kangasala
Pesula Marko L. Lahtinen Oy Kankaanpää	Sydbevakning/Eteläkartiointi Oy Karjaa www.etelavartiointi.fi	JP-Konetyö Oy Katajamäki
www.pohjantaimi.fi	Trukkihuolto Marjeta Oy Kerava	Itä-Suomen Asennus Oy Kerimäki
KIITOS SOTAVETERAANEILLE KIRKKONUMMELTA! 	Oy Motivum Ab Ltd Kirkkonummi	Juha Punta Oy Kisko
Kuljetusliike E. Kärkkäinen Ky Kiuruvesi	Kolarin LVI-Travike Ky	Kometko Oy Konnevesi
Varis Forest Oy Istunmäki	A ja T Myyry Oy Kontiolahti	S. KAKKO OY Koski TL
Insinööritoimisto H. Eskelinen Oy Kotka, www.heske.fi	Kotkan Palveluauto Ky	Koneurakointi Hermunen Kouvola
Rakennus Arre Oy Kuopio	Kuopion Woodi Oy	Rakennuspalvelu Heikki Hiltunen Oy Kuopio
Koskelan Saha Oy Kuortane	Manor Oy Kuortane	KL-Agri Oy Kurikka
www.asplundoy.fi	Maansiirto Ari Federley Oy Lahti	Lahden Valvontatarkastajat Oy
Kiinteistöhuolto Kukaon Lahti	Valtapinnoite Oy Lahti	MT Betoniteräs Oy Nastola
Nikko Oy Jakkula	Finn Lamex Safety Glass Oy Laitila	Puutavaraliike Olavi Rantanen Oy Lammi

SOTAHISTORIA

100

Puolustusvoimat
Försvarsmakten
The Finnish Defence Forces

Vilho Koskela, reservinupseeri. Totta vai tarua?

Kun ystäväni tuli esittäneeksi hänelle, tutkijalle tyypillisen epäilyksen Väinö Linnan "Tuntemattoman Sotilaan" keskeisen henkilön, Vilho Koskelan reserviupseeriuden uskotavuudesta, se pani minut miettimään ja paneutumaan asiaan.

Miten nippa nappa teloituksen välttämisen ja kuritushuonerangaistukseen ja kansalaisoikeutensa menettämiseen tuomitun punakaartilaisen pojasta voi tulla reserviupseeri? Onko siinä jotakin "epäuskottavaa"? Vaikka kyseessä on vain fiktiivinen romaanihenkilö, tämän suomalaisen johtajuuden "ikoniksikin" nousseen Vilho Koskelan tapaus on tutkiskelun arvoisin.

Mitä oikein tiedämme Vilho Koskelasta?

Väinö Linnan "Täällä Pohjan-tähden alla" trilogian 2. osan mukaan Vilho Johannekseksi kastettu poika syntyi **Akseli** ja **Elina Koskelan** esikoisena vuonna 1913 Koskelan torppaan. "Normaalikokoinen ja painoi rohkeen kolme ja puoli kiloa", pojasta mainitaan. Tuhti poika, kaikin tavoin hyvät lähtöasetelmat siis. Vilho Johannekseksi hänet kastettiin normaalein menoin, vaikka suhteet pappilaan olivatkin tunnetusti viileät.

Trilogian 3. osasta löytyy toinen selvä aikahaarukka. Linna mainitsee Akselin perheen kasvassa erityisesti vuoden 1927, jolloin perheeseen syntyy neljäs poika, **Juhani**. Samalle vuodelle näyttää asettuvan esikoisen, Vilhon ripille pääsy, silloinkin todennäköisesti 15-vuotiaana. Linnan ei varmaan tietoisestikaan ole näissä tarkka.

Tämä täsmää tarinan muun kerronnan kanssa sikäli, että siinä todetaan varttuneen ja vahvaksi kasvaneen Vilhon joutuneen jo poikasena auttelemaan kotona äitiään 1918 sisällissodan aikana ja sen jälkeen isä Akseli Koskelan ollessa ensin punaisten sotatöissä ja sitten pitkään vankileirillä Hengonalassa. Kovin joutui poikapolo ottamaan vastuuta asioista, jotka eivät sen ikäisille ainakaan nykyajattelun mukaan kuulu! Mutta siinä hän kasvoi, tuleva Vilho Koskela! Ripillepääsyn jälkeen Vilho oli jo Linnan kuvaamana "kovasti miestä" ja miettii tulevaisuuttaankin. Ehkä vapaaehtoisena armeijaan eli asevelvollisuutta suorittamaan, joka oli sen ajan nimi nykyisin varusmiespalveluksen nimellä kulkevalle asevelvollisuuden alkuosalle. Sen jälkeen hän olisi "vapaa"? Ehkä sii-

Uusimmassa Tuntematon sotilas-elokuvasa Koskelaa esittänyt Jussi Vatanen

tä sitten aikaa myöten Koskelan "kantatilan" isännäksi, kun nuoremille veljille varmaan löytyisi omaa reviiä muualta?

Tuossa vaiheessa "vapaus" muiden asettamista velvoitteista näyttää olleen Vilholle tärkeä asia. Ehkä siinä painoivat lapsuuden kokemukset liian isosta vastuusta aikuisille kuuluneista asioista? Armeijaa Linna panee Vilhon kuitenkin miettimään lähinnä käskyttämisen, komentamisen ja simputtamisen maailmana. Kuinkahan Vilho mahdotoi esimerkiksi sen ajan alokasikansa kestää? Sitä Linna ei kerro. Ei se kaikki varmaan kuitenkaan ihan huonosti mennyt, koska tiedämme tarinan jatkoon.

Sotaväkeen ja maailmaa näkemään

Vilhon "joutuminen vuodeksi sotaväkeen" jarrutti Koskelan talon kehittämistä. Kova työmies oli muissa hommissa. Kutsunnoissa oli sen ajan tapaan rehvakas meininki. Vilhon palveluspaikaksi määrättiin Tampereen rykmentti ja Hennala, isällensä tuttu paikka.

"Komennus aliupseerikouluun oli hieman tavallisuudesta poikkeava, kun miehellä oli niin suuri punainen sukurasisuus; isä punakaartilainen ja eno sosiaalidemokraattinen kansanedustaja", kuvailee Linna. Orastavaa sotilasuraa ei häirinnyt kahden viikon arestirangaistus, joka tuli esimiehen kohdistuneesta väkivallasta. Alaisiaan simputtanut alikersantti sai siinä rangaistuksensa oikeudenmukaisuuteen kasvatetun Vilhon kädestä ja simputus kyllä loppui siihen.

Vilhon komennus aliupseerikouluun johtui siitä, että hän rivissä oppi helposti kaiken, mutta ennen kaikkea siitä, että hän sijoitui komppanian hiihtokilpailuissa kärkipäähän ja menestyi muutenkin kaikissa ruumiinharjoituksissa. Lisäksi hän oli erinomainen ampuja, mikä oli sitäkin ihmeellisempää, kun hän ei aikaisemmin ollut ampunut kuin kolme haulikonlaukausta. Näin Linna.

Vilho palasi kotiin tämän "asevelvollisuutensa" eli varusmiespalveluksensa päätyttyä, vaikka vieraantuminen kotiympäristös-

Viime vuonna ensi-iltansa saanut elokuva oli jo kolmas Tuntematon sotilas- filmatisointi

tä oli jo alkanut. Oli tullut nähtyä vähän "muuailmaa". Alikersantin sotilaspassissa oli kyllä merkintä kahden viikon arestista väkivallan käyttämisen vuoksi, mutta myös erikoismerkintä "Erittäin hyvä ampuja".

Talvisotaan alikersanttina

Talvisotaan Vilho lähti reservistä kutsun saatuaan alikersanttina ja konekivääriyhmän johtajana. Lievä paleltuminen vei sotasaairaan, mutta sieltä hän palasi joukkoonsa, jossa hän oli ehtinyt yletä puolijoukkueenjohtajaksi, josta "kaikki olivatkin mielissään, kun se entinen oli aika kusipää".

Vilho oli muutenkin hyvissä kirjoissa. Joulukuun epäonnistuneessa vastahyökkäyksessä Kankasella vihollinen tuli paikoin aseisiin, jolloin Vilho vei konekiväärin puolustusaseman katolle, kun asemista ei enää voitu ampua. "Se oli kyllä kuin viilipytty", kerrottiin.

Talvisodan jatkuessa Vilho kirjoitti kotiin olevansa kersantti ja joukkueenjohtaja. Sitten katuivat Vilhon molemmat nuoremmat veljet, Eero pikakiväärimiehenä vastahyökkäyksessä Vuosalmella, Voitto Säkkiärvellä vihollishävittäjän konekiväärisuihkuun. Vilho ei ehtinyt hautajaisiin. Kun hän myöhästytneenä tuli, hän oli saman tien menossa Kankaanpäähän (Niinisalo) upseerikouluun.

Reserviupseerikoulu oli silloin nimeltään Upseerikoulu. Kun perhe kyseli Vilholta hänen vaihteitaan, hän vastaili haluttomasti: "En minä tiedä. Kai ne suuren upseeripulan takia kouluttaa meikäläisiäkin". Heidän kysyessään eikö poika kirjoittanut olleensa joukkueenjohtajanakin vastasi Vilho: "olin minä välillä komppanianpäällikkönäkin... jos semmosesta voi puhua. Muutama puolikuolun mies eikä yhtään upseeria jäljellä... Sitten tuli kyllä". Näin Linna kuittaa Vilhon talvisodan.

Vänrikki Koskela jäi palvelukseen

Välirauhan aikana miehet palailivat lomautettuina armeijasta. Eivät kotiutettuina, koska sotatila ei purettu talvisodan rauhan jäl-

keen. Vilho kuitenkin viipyi yhä.

Nuoria ikäluokkia kutsuttiin palvelukseen, ja reserviupseereita ja aliupseereita pidäteltiin palveluksessa järjestelyjen ollessa vielä kesken. Sitten tuli Vilholta kirje, jossa hän kertoi, että häntä oli pyydetty jäämään palvelukseen ylimääräisesti palkattuna vänrikkinä, ja hän oli ajatellut jäädä.

Nyt jo alkaa näyttää selvältä, miten Vilhosta tuli reserviupseeri kansakoulupohjalta. Ei hän siinä suhteessa vuoden 1940-41 tilanteessa ole koulutustaltaan mitenkään poikkeus. Se ei ole sinänsä mikään ihme, sillä "välirauhan" ajan tilanteessa kaikki hyvät miehet, jotka vielä olivat osoittaneet kykynsä tositalanteissa talvisodassa, kelpasivat silloiseen Upseerikouluun, nykyiseen RUK:uun ilman keskikouluakin.

Kun Vilhosta siis jollain kerran ensin tuli aliupseeri, tie upseerikoulutukseenkin talvisodan näyttöjen kera oli auki. Ja kun heitä paljon tarvittiin, Vilho mahtui talvisodan ansioineen hyvin joukkoon.

Vilhon poliittinen luotettavuus tuli todennäköisesti tarkistetuksi jo kutsunnoissa, eikä sitä sen jälkeen enää ehkä ollut sen ajan oloissa mahdollistaakaan tarkistaa. Kutsunnot olivat vahvasti paikallinen tapahtuma, joten näyttäisi siltä, että Vilhon isän punakaartilaisuudesta tuli siinä vaiheessa paikallisten kutsuntaan osallistuneiden isäntien puolelta kuitatuksi.

Isä Akseli oli syyllisyytensä lusunut ja hänet oli vakavimmista syytteistä vapautettu - olihan hän vielä Tasavallan Presidentin armahtamakin. Kun Vilho sitten oli selviytynyt hyvin "asevelvollisuutensa" eli varusmiespalveluksensa aikana ja suorittanut aliupseerikoulunkin ja ennen muuta osoittanut kykynsä ja taitonsa sekä motivaationsa tositoimisissa, se olikin sitten siinä. Ei silloin enää huudeltu sen perään, että se hän on punikin poika!

Ainoa, joka tätä punaista taustaa muistelee, on Vilho itse. Marskin viinoja ja niiden päälle kiljua juotaessa 4.6.1942 hän reserviupseerina ja puolijoukkueensa johtajana avautuu miehilleen punaisesta taustastaan.

Väinö Linna tulee esitelleeksi Koskelan Vilhon eräänlaisena vertailukohtana Kivivuoren Jannen pojan **Allanin**. Häntä kun ei koulutettu 1930-luvulla upseeriksi, vaikka hän oli ylioppilas ja "muuten mitat täyttävä nuori mies". Isän aktiivisuus sosiaalidemokraattina, vaikka vain maltillisena demarina, leimasi pojan, vaikka tämä oli täysin epäpoliittinen mielipiteiltään.

Tuntematon sotilas ja Vilho Koskela

Romaaninsa Tuntematon Sotilas alussa Väinö Linna kuvailee Vilho Koskelaa seuraavasti: "Kolmannen joukkueen johtaja oli myöskin reservivänrikki, iältään lähellä kolmekymmentä. Vilho Koskela oli hämäläisen pienviljelijän hämäläinen poika. Tanakka-ruumiinen, vaaleatukkainen, sinisilmäinen, lovilleukainen ja niin vähäpuheinen, että oli saanut liikanimen Ville Vaitelias. Miehet olivat kuulleet huhuja hänen kunnostautumisestaan talvisodassa.

Itse hän ei koskaan siitä puhunut sanaakaan. Tiedettiin vain, että hän talvisodan loppuaikoina oli toiminut komppanianpäällikkönäkin ollessaan vielä kersantti. Sodan loputtua hänet oli komennettu upseerikouluun ja hän oli jäänyt armeijaan ylimääräisesti palkattuna vänrikkinä. Palveluksessaan hän oli vähäääninen, hieman kömpelö, mutta asiallinen niin, että hän kyllä sai opetuksi miehensä yhtä hyvin kuin muutkin.

Kapteeni (komppanianpäällikkö) piti häntä suuressa arvossa, ja niinpä hän nytkin (koko komppanian puhuttelussa) puhui aivan kuin henkilökohtaisesti Koskelle, muiden ollessa jotenkin "sivullisia".

Jatkosota siis alkoi ja Vilho toimi konekiväärijoukkueen johtajana. Hän menestyi tehtävässään ja yleni luutnantiksi. Ensimmäisellä lomallaan hän toi perhekalleuksien joukkoon vapaudenristin aikaisemmin tuomiensa talvisodan muistomitalin ja vapaudenmitalin lisäksi.

Lopun me, Tuntemattoman sotilaan lukeneet sitten tiedämme mekin. Kirja sisältää lukuisia kuvauksia Vilho Koskelan toiminnasta sotilasjohtajana, mutta se on sitten jonkin toisen tarinan väärtti! Luutnantti Vilho Koskela kaatui jossain Laatokan Karjalassa puna-armeijan panssaria tuhotessaan kesällä 1944.

Teksti: Göran Lindgren
Kirjoittaja on sotahistorian harrastajatutkija
Kuvat: Tuntematon sotilas 2017- elokuva

Suojeluskuntajärjestön historiaa: Suojeluskunnat ja sopu vasemmiston kanssa

Kenraaliluutnantti Lauri Malmberg työhuoneessaan kotijoukkojen esikunnassa lokakuussa 1941

Syntyneen sodan tuoma laajentunut tehtäväkenttä aiheutti monenlaisia muutospaineita suojeluskunnissa jo talvisodan aikana. Keskeisimpänä näistä oli ajatus suojeluskuntien laajentumisesta vuoden 1918 sodan voittajien järjestöstä koko kansan maanpuolustusjärjestöksi. Tähän suuntaan vievä kehityskulku oli ollut nähtävissä jo ennen sota. Se oli kuitenkin keskeytynyt sotaan sekä vasemmistossa vielä eläneeseen epärointiin.

Suojeluskuntien ja vasemmiston lähentymiskehitys ei pysähtynyt virallisten neuvottelujen tyrehtyttyä. Suojeluskuntain päällikkö, kenraaliluutnantti Lauri Malmberg saattoi todeta uudenvuodentervehdyksessään, kuinka

”se, mitä ei meidän keskuudessamme uskallettu vielä odottaa ihmeenäkään: kansamme eheytyminen. [– –] Tämä on niin suuri-arvoinen tapaus, ettei sitä voida miljardeilla mitata eivätkä sanat riitä sitä arvioimaan. [– –] Yhdessä nähdään hyväntekeväisyystyössä lotat ja työläisnaiset. Suojeluskuntalaiset, ja heidän aiemmat vastustajansa, jotka vielä äskettäin epäilivät toistensa tarkoituksia, nähdään nyt veljinä rinnakkain yhteistä maataan puolustamassa. [– –] Olkoon työ maanpuolustuksen hyväksi se sarka, jolla voidaan vasta ja aina yhtyä yli luokka-, puolue- ja kielirajojen.”

Malmbergin sanoja taustalla oli usko siihen, että aika oli kypsä vanhojen kaunojen hautaamiselle.

Ensi askeleet sopuun

Alkuvuodesta 1940 suojeluskunnat halusivat ottaa askeleen, johon niillä ei ollut ollut rohkeutta syksyllä 1939, kun Tanner oli ehdottanut työläisten liittymistä suojeluskuntaan. Niinpä suojeluskuntapuolen edustajat lähestyivät tammikuussa 1940 SDP:tä. Puoluetoimikunnan hyväksyttyä neuvottelujen aloittamisen istuttiin neuvottelupöytään. Keskustelussa sosiaalidemokraatit olivat pitäneet kiinni jo keväällä 1939 esittämästään vaatimuksesta, että suojeluskuntien hengen ja luonteen oli muututtava, ennen kuin työväestön ja suojeluskuntien välinen yhteistyö olisi mahdollista. Kun asioista oli neuvotteluissa päästy sopuun, julkaisi kumpikin osapuoli kannattajilleen suunnatun julkilausuman. Malmbergin suojeluskunnille osoittamassa julkilausumassa edellytettiin suojeluskuntalaisilta asiallista suhtautumista uusiin tulokkaisiin:

”Meidän pienellä kansallamme ei kuitenkaan ole varaa kahtiajakoon maanpuolustuksen elintärkeän kysymyksen alalla. Viime kuukaudet ovat kansaamme paljon kasvattaneet. Itensä voittamista on esiintynyt kaikilla tahoilla ja tuloksena on yksimielisempi kansa kuin mitä koskaan on saatu itsenäisyytemme aikana todeta. Näihin kokemuksiin kuuluu myös juuri maamme työväestön

nykyisen taistelun aikana osoittama isänmaallisuus ja voimakas puolustustahoto. Näin ollen ei meillä ole syytä eikä varaa säilyttää vapaaehtoiselle maanpuolustusjärjestöllemme sitä leimaa, että se ensi sijassa on vain määrättyjen ajatussuuntain edustajain miehittäminen. Sikäli kun tähän saakka on esiintynyt nurjamielisyyttä työväkeä tai sen laitoksia kohtaan, on huolehdittava, että siitä vapaututaan. Kehotan siis, kun nyt suojeluskuntaan otetaan uusia jäseniä, täysin asiallisesti ja ennakkoluulottomasti suhtautumaan niihin sosiaalidemokraatteihin, jotka jäseniksi pyrkivät.”

Sosiaalidemokraattisen puolueen puoluetoimikunnan julistuksesta puuttui Malmbergin mahtipontisuus:

”Suomen Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta, jonka vuoden 1939 puoluekokous velvoitti neuvottelemaan suojeluskuntain johdon kanssa takeiden saamiseksi siitä, että suojeluskunnissa eräissä tapauksissa ilmennyt sosiaalidemokraatteja vieroksuva mieliala ja henki saataisiin ennen sosiaalidemokraattisten työläisten niihin liittymistä poistetuksi, selittää

[– –], että suojeluskuntain päällikön ylläesitetyn kehoituksen jälkeen puoluetoimikunta ei katso enää olevan olemassa esteitä sosiaalidemokraattisesti ajattelevalle työväen suojeluskuntaan liittymiselle.”

Kari Selén on todennut Suojeluskuntajärjestön johdon odotaneen sopimukselta suuria. Sosiaalidemokraattinen puolue oli liikkeellä huomattavasti varovaisemmin. Sosiaalidemokraattien keskuudessa arveltiin, ettei päätös suinkaan herättäisi jakamatonta hyväksyntää suomalaisen työväestön keskuudessa. Puoluetoimikunta valmistautui jopa selittelemään tekemiään päätöksiä kiertokirjeellä, johon ei lopulta kuitenkaan jouduttu turvautumaan. Puoluekentällä asiat kyettiin näkemään pragmaattisesti. Esimerkiksi Hämeen Kansan päätoimittaja Aatos Palkonen oli vielä 1930-luvun alussa lehdessään nimitellyt suojeluskuntia ”vallassa olevien luokkakaartiksi” ja ”kapitalistien asekaartiksi”. Nyt hän kuitenkin oli sillä kannalla, että puoluetoimikunnan ja suojeluskuntien tekemälle sopimukselle löytyi ”riittävästi hyväksyttäviä perusteita”.

Syntyikö sopu?

Miten paljon jäsenpohjan laajentamiseen tähtäävät toimenpiteet lopulta muuttivat suojeluskuntien jäsenistön poliittista koostu-

musta? Varmoja lukuja tai tilastoja jäsenistön poliittisesta kirjosta on mahdotonta esittää. Liittyjiltä ei saanut kysellä heidän puoluekantaansa,

Jotain kuitenkin tiedetään, sillä kotijoukkojen esikunta selvitti keväällä 1940, minkä verran suojeluskuntaan oli liittynyt sosiaalidemokraatteja. Tällöin esimerkiksi Hämeessä sijaitsevasta Rengon suojeluskunnasta vastattiin, että noin 70 prosenttia viime kuukausina liittyneistä oli työläistäustaisia. Toisaalta taas Forsassa, jossa sosiaalidemokraateilla oli voimakkaat omat järjestöt, ei käytännöllisesti katsottuna yksikään suojeluskuntien entinen vastustaja ollut liittynyt niiden jäseneksi. Suojeluskuntien päätöksellinen maanpuolustusintoilu ei siis houkuttanut työväkeä oletetuissa määrin. Myös valta suojeluskunnissa säilyi loppuun saakka tiukasti porvarillisissa käsissä, vaikka jäsenpohjaa muuten pyrittiinkin laajentamaan. Suojeluskuntajärjestön johto antoi hiljaisen siunauksensa sille, etteivät paikallistason esikunnat välttämättä olleet vuosikymmenien torailun jälkeen valmiita tekemään työväestölle tilaa johtavissa asemissa. Tavoitteestaan huolimatta suojeluskunnat eivät siis kuitenkaan tosiasiaa kenneet nousemaan koko kansan maanpuolustusjärjestöksi.

Olli Kleemola

Kirjoittaja on sotahistorioitsija ja valtiotieteen tohtori

Nummen suojeluskunta 1930-luvulla

Ratio Pro Oy Lammi	RealMachinerv Lempäälä	Kikaju Oy Lieto
Meriturva www.meriturva.fi	Vilakone Oy Loimaa	Luumäen Kaivu ja Kuljetus Ky

Uutta tietoa suomalaisista sotavangeista Neuvostoliitossa

Arviot Neuvostoliiton sotavankileireillä olleiden ja vankeudessa menehtyneiden suomalaisten sotavankien määristä ovat vaihdelleet suuresti. Neuvostoviranomaiset ilmoittivat aikanaan 403 jatkosodan vankeudessa menehtyneen tiedot. Suomalaistutkimuksissa on päädytty jopa nelinkertaiseen lukuun. Tietojen saamista ajan tasalle on pidetty erittäin tärkeänä.

Kansallisessa sotavankiprojektissa koottujen tietojen mukaan menehtyneitä arvioidaan olleen yhteensä yli 1 400. Sotavankueudesta palautettiin runsaat 2 800 suomalaista. Keväällä 2017 elossa oli vielä 58 entistä sotavankia.

Sotavankiprojekti tietojen kokoamiseksi

Kansallisarkisto on 2000-luvun kuluessa hankkinut Venäjän arkistoista huomattavan määrän uutta sotavankia koskevaa aineistoa. Tämän materiaalin saattamiseksi tutkijoiden ja suuren yleisön käyttöön toteutettiin 2016-2017 kansallinen sotavankiprojekti Kansallisarkiston, Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen ja Aalto-yliopiston yhteistyönä. Projektin toteuttamisesta vastasi yhdistys.

Projekti on digitoinut Kansallisarkiston digitaaliarkistoon Venäjän puolustusministeriön keskusarkistosta RGVA:sta saadut 15 mikrofiliirullaa. Aineisto sisältää sotavankikortteja, kuulustelulomakkeita ja kuolintietoja.

Lisäksi on digitoitu Kansallisarkiston hallussa oleva talvisodan sotavankien paluukuvien albumi ja Maanpuolustuskorkeakoulun kirjaston hallussa olleet kolme niddettä Neuvostoliitossa 1941-1944 julkaistusta Sorilaan Ääni-propagandalehdestä. Tämän lisäksi projekti digitoi myöhempiä käyttöä varten videotallenteina olleita sotavankihaastatteluja ja dokumentteja.

Tietokannan julkistamisesta päättää Kansallisarkisto. Tämä tapahtuu syksyllä 2018. Tietokanta on tarkoitettu yhdistää Sotasampo.fi-sivustoon Aalto-yliopiston tekemän käyttöliittymän avulla.

Sotavankitietokannan sisältö

Projektin kokoamaan tietokantaan on koottu saatavilla ollut tieto kaikista Neuvostoliitossa olleista suomalaisista sotavangeista. Tietokantaan on sisällytetty myös välirauhan aikana vangeiksi otettuja.

Selvitysten mukaan talvisodan sotavankia palautettiin noin 930. Jatkosodan sotavankia puolestaan palautettiin useassa erässä yhteensä 1 915. Talvisodan sotavangeista leireillä kuoli 17. Jatkosodan vankeina leireillä kuolleista 700 suomalaisesta löytyy merkintöjä venäläisissä arkistoissa. Projektityössä menehtyneiksi on

laskettu lisäksi toiset 700, joiden kuolemasta löytyy vain suomalaiset todisteet.

Tietokannan keskeisenä lähdetäineistona ovat muun muassa aiemmat sotavankitutkimukset, Venäjältä saatu uusi arkistoaineisto, Päämajan valvontaosaston sotavankia koskeva aineisto, kuten katoamisilmoitukset ja palanneiden kuulustelupöytäkirjat, sekä sotavankien kankakortit ja Sotavangit ry:n arkisto.

Kunkin sotavangin osalta on koottu keskeiset henkilö- ja sotilastiedot, sotavangiksi jäämistä ja vankeusaikaa koskevat tiedot sekä vankeudessa menehtyneiden kuolinajat ja kuolinsyiden tiedot. Jokaiselle henkilölle on pyritty kokoamaan tämän kulkema leirin ja sairaaloiden polku.

Sotavankueudesta palanneiden osalta on vastaavasti koottu sotavankueudesta palauttamisen tai joissakin tapauksissa muun palautamisen ajankohta sekä Väestötietojärjestelmästä saadut kuolintaik tiedot, joilla on merkitystä henkilön tietojen julkisuusastetta arvioitaessa.

Yli 200 suomalaista leireillä ja sairaaloissa

Suomalaisia sotavankia säilytettiin talvi- ja jatkosodan aikana ainakin 141 erityyppisessä leirissä ja vankilassa. Luvussa ei ole mukana suurten sotavanki- ja siviili-leirien alaleirejä, joita ei aina ole dokumentoitu. Aiemmissa matrikkeleissa näitä vankipaikkoja on ollut 50-60.

Suomalaisia sotavankia hoidettiin ainakin 84 erilaisessa sotavanki-, evakuointi- tai muussa sairaalassa sekä lisäksi kymmenillä leirien sairastuvilla.

Mielenkiintoista on, että Petroskoissa oli talvi- ja jatkosodan aikana vankina 333 suomalaista, joista viisi kuoli sairaalassa talvisodan aikana. Jatkosodan aikana leiri toimi ennen kaupungin valtaamista 1941 ja uudelleen kesäkuun lopulta 1944 lähtien.

Leningradin pahamaineisissa vankiloissa kuulusteltiin kymmeniä suomalaisia sotavankia. Heitä pidettiin mm. Pietari-Paavalin linnoituksessa, Spalernajassa ja Krestyssä. Tarkka luku on tiedossa vain Pietari-Paavalin linnoituksesta, missä oli kaikkiaan 20 suomalaisvankia - upseereita, kaukopartiomiehiä ja rajajäkäreitä.

Moskovan kuuluisissa Lubjankan ja Butyrkan tutkintavankiloissa kuulusteltiin tiukasti myös suomalaisia, Butyrkassa oli vankina 19, Lubjankassa 5 suomalaista sotilasta.

Mitä uutta?

Sotavankiprojektin edetessä on käsitelty aineistosta sotavankien sijoituspaikkoja ja heidän kulkemiaan reittejä koskevien tietojen ohella saatu jonkin verran

Sotavankueudessa oli myös seitsemän naista. Talvisodan naissotavangit kanttiinilotta Sirkka-Liisa Uurasmaa (edessä) ja hänen vankitoverinsa laivakokki Ester Uutela palautettiin 20.4.1940 Vainikkalassa. Uurasmaa jäi vangiksi joulukuun alussa 1939 Petsamon Kalastajasaarennossa. Uutela internoitiin 30.11.1939 Tallinnan edustalla olleesta suomalaisesta kauppalaivasta.

myös merkittävää vankikohtaista uutta tietoa. Esimerkiksi tästä sopii talvisodan viimeisenä päivänä Säkijärven Niskapohjassa vangiksi jäänyt JR 11:n lääkintäluutnantti Osmo Arvid Alonen.

Pian tapahtuman jälkeen tiedettiin, että Alonen oli lähtenyt etsimään etulinjaan mahdollisesti jääneitä haavoittuneita ja tuomaan heitä pois. Seuraavaksi saatiin neuvostopuolelta tieto, että Alonen oli vangittu ja kuljetettu johonkin ylempään esikuntaa ja että hän oli hoitamassa haavoittuneita yhdessä venäläisten sanitäärien kanssa. Siihen jäljet päättyivätkin.

Suomen viranomaiset pyrkivät omaisten vaatimuksesta vielä 1950-luvulla selvittämään Alosen kohtaloa, mutta tuloksetta.

Lopulta vastaus löytyi projektin digitoimasta RGVA:n fondista 25888. 19.3.1940 päivätyssä asiakirjassa Luoteisrintaman poliittisen hallinnon päällikkö, prikaatinkomissaari Zelenkov ilmoittaa Luoteisrintama esikuntapäällikölle, 2.luokan armeijakomentajalle, тов. Smorodinoville, miten ”suomalainen sotäläkärin ALONEN, joka oli keräämässä kaatuneiden valkosuomalaisten ruumiita” vangittiin, riisutettiin aseista ja vietiin divisioonan esikuntaan. Saatuaan tästä ilmoituksen armeijakunnan johto antoi käskyn Alosen luovuttamisesta suomalaisviranomaisiin käsiin.

Alonen vietiin hänet vangineeseen rykmenttiin palauttamista varten. Alosen vaatiessa asetetaan ja suksiaan takaisin syntyi suukopua ja Alonen määrättiin palautettavaksi divisioonaan. Raportti jatkuu:

”Yöllä 13. maaliskuuta Alonen tuotiin divisioonan esikuntaan. Divisioonan komissaari Galstjan

määräsi divisioonan adjutantin viemään Alosen ulos rakennuksesta ja ampumaan hänet, mutta adjutantti kieltäytyi täyttämästä komissaarin käskyä. Silloin toveri Galstjan itse henkilökohtaisesti alaisensa, puna-armeijalaisen тов. Smirnovin kanssa vei Alosen lahden rannalle ja suoritti teloituksen. Puna-armeijalainen Smirnov kaivoi ruumiin lumeen.”

Raportissa kerrotaan, että seu-

raavana päivänä toveri Galstjan henkilökohtaisesti ampui toisenkin suomalaisen, vaikeasti haavoittuneena vangiksi otetun suojeluskuntalaisen.

Sotavankitietokannassa Osmo Alonen ei enää ole kadonneena, hänet on merkitty teloitetuksi.

Teksti: Pertti Suominen ja Reijo Nikkilä
Kuva: SA-Kuva

Oheiseen luetteloon on koottu yhteenvetona eräillä leireillä olleiden suomalaisten sotavankien määriä. Sulkeissa on mainittu ao. leirillä menehtyneiden määrät:

- Leiri 158, Tsherepovets, Vologdan alue yhteensä 2100, luvussa mukana muutamia kymmeniä, jotka olivat leirillä kahteen kertaan (151)
- Leiri 99, Spassk, Karaganda, Kazakstan 267 (170)
- Leiri 84, Monetno-Losinovski, Sverdlovskin alue 109 (68)
- Leiri 74, Oranki, Gorkin alue 135 (25+8 Orankiin/Orankista matkalla kuollutta)
- Leiri 58, Temnikov, Zubova-Poljanan piiri, Mordva 157 (20)
- Leiri 135/300 (numero vaihtui 12/1944) Volosovo, Leningradin alue 685 leirillä nro 135 ja 59 leirillä nro 300, viime mainituista osa saattoi tulla leirille silloin kun sen numero oli 135 ja lähteä pois silloin numero oli vaihtunut 300:ksi (0)
- Leiri 157, Boksitogorsk, Leningradin alue 485 (2)
- Leiri 95 Jelabuga, Tatarstan 38 (9+3) matkalla Jelabugaan/Jelabugasta)
- Grjazovets, TS, ei leirinumeroa 738 (0). Tähän asti on mainittu siellä olleen 600/599
- Leiri 150, sama kuin edellinen, jatkosodan upseerileiri, jossa oli myös muutamia rivimiehiä 35 (0)
- Leiri 270, ja sen sairaala 3810 jatkosodan aikana, Borovitshi, Novgorodin alue 366 (17)
- Leiri 27, upseeri- ja ideologisen kasvatuksen leiri, Krasnogorsk, Moskovan alue 74 (5+ 1 kuljetuksessa pois Krasnogorskista)
- Sairaala 2019, Borovitshi, Novgorodin alue, TS, 94 (3)
- Sairaala 2222 evakuointisairaala Leningrad, 223 (5)
- Sairaala 1011 evakuointisairaala, Hatsina, Leningradin alue, 122 (5)
- Sairaala 1035 evakuointisairaala, Martukin asema, Aktjubinskin piiri, Kazakstan 12 (9)

Eeli Petäjämäen korsukokemuksia

Eeli Petäjämäki muistaa sodan yhä elävästi.

Etelä-Pohjanmaalla Ilmajoen leppoisia eläkepäiviään viettävä 94-vuotias sotaveteraani Eeli Petäjämäki muistaa vielä hyvin oman sota-aikansa, jolloin asuttiin korsuissa.

Petäjämäki taisteli tulenjohtajajoukoissa etulinjassa Maaselän kannaksella Karhumäessä. Tähän hän oli saapunut vuoden 1923 ikäluokan mukana Lahian tykistökoulutuskeskus 3:sta. Elettiin asemasodan vaihetta.

- Kun saavuimme Karhumäkeen keväällä 1942, asuimme ensin teltoissa. Niistä meidät siirrettiin pian kuitenkin korsuun, joka sijaitsi Karhumäestä liki 40 kilometriä pohjoiseen Maaselän kylän edustalla. Meidän linjamme menivät siitä ja vihollinen oli linjan toisella puolella. Liki huutoetäisyydellä olimme, siinä sitten kytättiin toinen toisiamme, Petäjämäki muistaa.

Aina aamuisin sotilaiden tehtävänä oli kauhoa korsun lattialle vuotanut vesi pois. Vettä oli melkein puoli metriä. Veden tulo korsuun johtui siitä, että korsu oli rakennettu liian lähelle suota. Se oli muutenkin kelvoton.

- Se suorastaan vilisi täitä, luteita ja hiiriä. Niitä oli aivan valtavat määrät. Luteet imivät meistä öisin verta, minulla oli niiden jäljiltä punaisia plänttejä pitkin kehoa. Toisinaan hiiret juoksivat kasvojemme yli meidän nukkessamme. Me olimme nuoria, minäkin 18-kesäinen, ja äkkiä totuimme niihin oloihin. Tämä on nyt rämmöistä kuin on, ei siinä sen kummempaa, ajattelimme.

Iltaisin korsun ilma oli sakeana savua ja sotilaat löivät korttia, sököä, majjaa, marjapussia ja mitä kaikkea keksivätkään. Tili-

päivänä panokset olivat kovemmat. Petäjämäkeä ei kuitenkaan kortinpeluu innostanut. Sitä hän seurasi lähinnä sivusta.

- Korsukaverini pelasivat pienistä tienesteistään pitkälle yöhön ja samalla poltettiin tupakointia, joita jokaiselle jaettiin kuivamuona-annosten mukana, aina kolme sotilasta kohden päivittäin. Tätä kutsuttiin muonatu-pakaksi. Tupakkaa minunkin tuli poltettua. Vain yksi vanhempi korsumme mies taisi olla ainut, jolle tupakkaa ei maistunut, Petäjämäki kertoo.

- Tämän lisäksi patterimme kirjurilta sai ostaa kerran pari kuukaudessa kaksi askia tupakkaa, Työmiestä ja pilli-Klubia, jossa savukkeen toinen pää oli tupakkaa ja toisessa päässä oli ontto valkoinen paperinen imukeosa. Työmiestä polttelimme puuholkeilla. Tupakat kirjuri toi meille korsuun.

Innokas alikersantti pelasti

Petäjämäki vietti koko kesän 1942 huonokuntoisessa korsussa. Öisin hänellä oli huopa peitteenä, osalla oli heittää vain mantteli päälleen.

- Aivan loppuvaiheissa meille tuli korsuun yli-innokas tulenjohtaja vänrikki komentelemaan. Kutsuimme häntä ”Juunssoniksi”. Suku oli englantilaisperäinen, ja hänen isänsä oli Tampereen puuvillatehtaan isokenkäisiä. Hän käski vielä kantaa kiviä korsun katolle suojaksi. Paareilla niitä sitten kuskasimme sinne.

Korsun väki piti touhua turhanaikaisena, mutta käsky oli käsky. Raskaita kiviä oli vietävä, vaikka vähän nurjin mielin. Miehi vaihtui kuitenkin pian, kun vihollisen ammus osui suoraan korsun katolle.

- Se murskaantui niihin ki-

viin, mutta jos olisi ollut se entinen katto, niin ammus olisi tullut katon läpi suoraan niskaamme. Nyt ei kukaan kuollut, saati haavoittunut, Petäjämäki toteaa.

Kaasukomppania apuun

Lopulta Petäjämäki muine tulenjohtoporukoineen sai siirron toiseen paikkaan, jonka korsu oli parempi kuin aiempi. Se sijaitsi entisestä noin puolen kilometrin päässä.

- Korsujen väliä halkoi Muurmannin rata Pietarista kohti Jäämeren rantaan. Veden lapiointi sai loppua, korsu oli isompi ja siinä hyvät ritsit, nukkumalaverit.

Petäjämäen mukaan yksi ongelma oli ja pysyi, sillä luteet ja täit siirtyivät varusteiden ja vaatteiden mukana uuteen asuntoon ja levisivät nopeasti. Hiiristäkään ei päästy eroon, ja rottia oli myös suuret määrät. Tuholaisten eteen ei kukaan laittanut tikkua ristiin, kunnes korsuun saapui kaksi miestä.

- Me kutsuimme heitä kaasukomppaniaksi, sillä he olivat tulleet hävittämään tuholaiset. Heillä oli sanko mukanaan, jossa oli rikkihappoa. Sangon he asettivat keskelle korsua ja tiputtivat siihen jotakin ainetta, aivan kananmunan kuoren näköistä.

Kaikki miehet komennettiin korsuista pois, ja sen jälkeen alkoi tapahtua. Sangosta alkoi kohota ”kaasua”, joka tunkeutui korsun joka kolkkaan tappaen ja myrkyttäen kaiken elollisen. Luteet, täit ja torakat kohtasivat loppunsa.

- Surkeinta tässä kuitenkin

oli se, että kaasu tunkeutui myös rottien kaivamiin käytäviin. Rottat kuolivat sinne, ja eihän niiden raatoja saatu millään niistä käytävistä pois ja niistä levisi paha haju korsuumme.

Petäjämäki muistaa, miten he keittelivät toisinaan kaminan päällä korviketta. Se oli tehty hänen mukaansa paahdetuista viljan jyivistä. Ruokaa korsussa ei tarvinnut laittaa. Se tuotiin läheisestä ”töpinästä”. Töpinä oli pieni hirsimökki, jossa oli radio ja sen lähellä sijaitsi suomalaisille sotilaille tuiki tärkeä sauna, jossa sai käydä peseytymässä.

Kirjeitä Katille

Töpinä oli myös tärkeä lepopaikka, jonne Petäjämäki korsun väen kanssa siirtyi vuorokuukausin lepäämään samalla, kun toinen patterissa ollut tulenjohtoryhmä siirtyi puolestaan töpinästä takaisin korsuun kuukaudeksi etulinjaan.

- Töpinä sijaitsi hieman etulinjasta taaempana. Siellä laitettiin meidän ruoka, joka tuotiin korsuun kaksi kertaa päivässä. Siellä oli myös räntimikko, jolle saimme jättää likaiset vaatteet ja puhtaita tilalle, Petäjämäki selittää.

- Sinne pystytettiin myös kanttiini, jota hoiti kaksi lottaa. Sieltä saimme ostaa kirjepaperia ja kirjekuuoria. Kanttiinissa oli toisinaan erikoisen näköistä mehua ja tummia pullia, jollaisia en ole nähnyt sen jälkeen. Sodan aikana kaikki maistui kuitenkin hyvältä.

Varsinkin kirjepaperit ja kuoret olivat tärkeitä. Petäjämäeläkin oli useita kirjeenvaihtoka-

vereita. Niitä hän hankki laittamalla Viikkouutisiin muiden korsulaisten kanssa kirjeenvaihtoilmoituksen. Miehet saivatkin paljon vastauksia.

- Erityisesti muistan Katin, jonka kanssa kirjoittelimme taaajaan. Emme me mitään lemmenlurituksia kirjeisiin laittaneet, emmehän olleet edes nähneet. Kati osasi kirjoittaa eläviä ja mielenkiintoisia kirjeitä, joita oli mieluista lukea. Aina, kun kenttäposti tuli ja jos siellä oli kirje, voi miten se ilahdutti mieltä. Kuitenkin se kirjeenvaihto oli ikään kuin sota-aikaan kuuluva, kuten tupakanpolttokin, molemmat jäivät melko pian päästyäni siviiliin, Petäjämäki huomauttaa.

Vaikka korsussa elettiin tiiviissä tunnelmissa, Petäjämäen mukaan sopu säilyi yleensä hyvänä. Kuitenkin hän muistaa erään nuoren helsinkiläisen, joka yritti olla muita parempi ja käyttäytyi ylimielisesti ja haastoi riitaa. Hänen kohtalonaan oli kuitenkin kaatua Karhumäen taisteluisa, kuten monen muunkin Petäjämäen asetoverin.

- Muut helsinkiläiset olivat todella mukavaa sakkia. He puhuivat sitä omaa slangiaan, minullekin tarttui muutama näistä slangisanoista, kuten pulit bläägät, isot kengät, Eeli Pitäjämäki naurahtaa.

Teksti: Tarja Lappalainen
Kirjoittaja on hämeenlinnalainen toimittaja

Kuvat: Tarja Lappalainen ja SA-kuva

Sotilaat rakentamassa korsua

Suomen Kaivosaneeraus Oy

Masku

Sollan Pakkaamo Oy

Mellilä

Fingeo Oy

Mikkeli

PERINNE

Kaatuneitten muistopäivää vietettiin myös Gotlannissa

Gotlannin Suomiseura Orion muisti 20. toukokuuta vietettynä kaatuneiden muistopäivänä Suomen sodissa taistelleita gotlantilaisvapaaehtoisia.

Suderbyn kartanon upseerimessissä on kaksi muistotaulua luutnantti **Hejke Heijkenskjöldin** ja vänrikki **Harry Åbergin** kunniaksi. Heijkenskjöld kaatui Messukylässä Tampereen lähis-

tölla 1918 ja Åbergin elämä päättyi Paatenella Itä-Karjalassa 1941.

Seppeleen muistotilaisuudessa laskivat **Bengt Hyytiäinen** ja **Pekka Vuori**. Majuri **Jan-Christer Anrke** luki paikalla olleille **Viljo Kajavan** runon En död Hjalte.

Pappi **Bimbi Ollberg** puhui tilaisuudessa luoden katsauksen historiaan.

- Viime vuonna oli kulunut

100 vuotta siitä, kun Suomi itsenäistyi. Tänä vuonna on kulunut 100 vuotta siitä, kun luutnantti Heijkenskjöld antoi elämänsä toisten vapauden ja rauhan puolesta, Ollberg muistutti.

- He eivät uhranneet elämäänsä turhaan. He eivät ainoastaan puhuneet rauhasta, vaan tekivät jotain sen puolesta.

Teksti ja kuva: Jouni Nenonen

Gotlannissa vaalitaan aktiivisesti suomalaisperinteitä.

Rauhanturvaajat sotaveteraanien asialla Salpalinjalla

Suomalaiset rauhanturvaajat tekivät äitienpäiväviikonloppuna jälleen miehen työn kunnostamalla Salpalinjan matkailukohteita Miehikkälässä ja Virolahdella.

Talkootyönä uusittiin kenttälinoitteita Salpalinja-museolla ja Bunkkerimuseolla. Töissä oli rauhanturvaajia ympäri maata.

Juvalaisen Rainer Fabriciuksen kokoama rauhanturvaajajoukko oli asialla nyt jo kuudetta kertaa. Ensimmäiset talkoot pidettiin toukokuussa 2013.

- Meillä on ollut erinomainen sauma, kun toimeksiantajat, nyt Miehikkälän ja Virolahden kunnat ja parina vuonna Harjun oppimiskeskus, ovat maksaneet kohtuullisen korvauksen työstämme. Kun majoitus on meille tarjottu ja muonituksen olemme hoitaneet itse, niin saatu korvaus on lyhentämättömänä voitu luovuttaa Miehikkälän ja Virolahden sotiemme veteraanien hyväksi, Fabricius iloitsee.

Linnoitusperinteen siirtäminen nykypolville ja nähtävyyshankkeiden esittelyarvon lisääminen ovat tietenkin osa "pa-

Rauhanturvaajat rakentavat taisteluhautaan puuverhousta Virolahden Bunkkerimuseolla.

kertamisen" palkintoa, hän muistuttaa.

Tämän vuoden talkoiden ansiosta linnoitustöillä saatiin hankittua rahaa veteraanityöhön noin 8000 euroa. Paikallisesti lahjoituksella on suuri merkitys.

Talkoojoukon suuruus on vaihdellut vuosittain reilusta kymmenestä nyt nähtyyn 20 mieheen.

- Porukka on ollut valtaosaltaan samaa ja käytännön linnoittamiseen työn kautta oppinutta. Siinä motivoituneelta joukolta

työn tulosta kyllä sitten syntyykin, Fabricius toteaa tyytyväisenä.

Linnoitustalkoot pidetään perinteisesti äitienpäivän tienoilla ja Fabricius muistuttaa uusien tekijöiden olleen aina tervetulleita.

- Muita pääsyyvaatimuksia ei ole kuin korkea työmoraali ja kyky lisätä porukan yhteishenkeä!

Teksti ja kuva: Terho Ahonen

Paimiolaisten sotapolun jäljillä

Paimion Sotaveteraanien Tuki ry julkaisi yhdessä paikallisen reserviupseeriyhdistyksen kanssa viime syksynä kirjan paimiolaisten sota-ajan kokemuksista. Teoksen nimi on Siellä jossain – täällä kotona, paimiolaiset sodassa 1939-1945.

Rintamataistelujen osalta kirja keskittyy paimiolaisen konekiväärikomppanian vaiheisiin sekä talvi- että jatkosodassa. Komppania kuului talvisodassa JR 14:ään ja jatkosodassa JR 35:een.

Huhtikuun alussa tukiyhdistys järjesti teoksen merkeissä kolmipäiväisen matkan Viipurin ympäristöön. Lähes neljäkymmentä osallistujaa koostui paikallisesta sotahistoriasta kiinnostuneista, omaisista ja henkilöistä, joiden juuret ovat Karjalassa. Lisäksi mukana oli kolme sotaveteraania: **Eero Heimo, Onni Pelto** sekä **Pauli Reponen**.

Matkalla perehdyttiin maastossa konekiväärikomppanian talvisodan taistelupaikkoihin Muolaanjärven, Summan ja Näykkijärven suunnalla. Jatkosodan ratkaisutaisteluissa konekiväärikomppania taisteli Ihan-

talan Pyöräkankaalla, johon tutustuttiin keväisen kosteassa maastossa kävellessä. Retkellä tutustuttiin myös Tienhaaraan ja Portinhoikkaan.

Ihantalan taistelujen muistomerkillä sotaveteraanit laskivat havuseppeleen yhdessä matkan asiantuntijaoppaan prikaatikenraali **Pentti Airion kanssa**. Opetusneuvos **Kyösti Vuontela** piti puheen veteraaneille ja jälkipolville ja tilaisuuden päätteeksi laulettiin Suomen laulu.

Matkan aikana osallistujilla oli tilaisuus kuunnella reippaiden sotaveteraanien muisteluja omista kokemuksistaan. Retki oli onnistunut päätös talkoovoimin tehdyille 450-sivuisen kirjan projektille. Onnistuneesti projekti päättyi muutakin: suurta mielenkiintoa herättäneen teoksen 600 kappaleen painos myytiin loppuun viikossa.

Kirjasta on kuitenkin vielä saatavana ns. nettitikkaversio, jonka voi tilata **Erkki Nurmelta** joko puhelimitse numerosta 050 516 0555 tai sähköpostitse osoitteesta enurmi@elisanet.fi

Teksti: Heikki Carlstedt
Kuva: Jukka Salmela

Paimiolaisveteraanit Ihantalan muistomerkillä (vas. lukien) Onni Pelto, Eero Heimo sekä Pauli Reponen

Pro Patria-taulu löysi uuden kodin moottoripyörämuseosta

Paljastetun muistotaulun edessä sotaveteraani Aimo Arraste sekä Suomen Moottoripyörämuseon johtaja Riku Routu. Vasemmalla moottoripyörälähtien varusteissa oleva nukke.

Viime vuosina valitettavan moni Pro Patria-taulu on jäänyt mm. koulujen lakkauttamisen ja yhdistämisen seurauksena kodittomaksi ja varastoihin unohdettuina pölyttymään. Siksikin on hienoa, että väliin käy näinkin!

Suomen Moottoripyörämuseosta myös muistutetaan, että he laajentaisivat mielellään moottoripyörälähtien osastoa kokoamalla mp-lähtien kokemuksia ja elämäntarinoita – etenkin Pro Patria-tilaus mainittujen henkilöiden osalta.

Museon yhteystiedot löytyvät heidän kotisivuiltaan www.moottoripyoramuseo.fi

Teksti ja kuva: Juhani Reentilä

Onko sinulla tietoa heistä?

Sulo Jokela	Göran Moliis
Veikko I. Kekki	Erkki Pirinen
Reino Rangell	Eino Norri
Ossi I. Salo	Oiva A. Kiviranta
Veikko Salola	Leo O. Kopola
Adils Wahlström	Jarl Koskinen
Runar Byman	Aatos G. Listo
Ralf Chydenius	Kalevi Maukola
Eino Kareinen	Kauko Porkkala
Jouko Rämö	Bruno Sinkko
Bengt Mellin	Raino Vaittinen
Jaakko Vuorela	

Moottoripyörämuseossa Lahdessa paljastettiin 22.5. Pro Patria-muistotaulu, jossa on Talvisodassa (1939-40) kaatuneen 23 moottoripyörälähtien nimet. Nämä lähtien olivat Suomen Moottoriliiton jäseniä ja lisenssin omaavia kilpajajia

Kerrotaan, että muistotaulu olisi alunperin ollut Helsingissä Olympiastadionilla, josta se olympiavuonna 1952 olisi pitänyt

poistaa ulkopoliittisista syistä. Taulu vietiin Suomen Moottoriliiton varastoon, josta se löydettiin viime helmikuussa ja siirrettiin Lahteen Suomen Moottoripyörämuseoon.

Taulu on nyt kiinnitetty kunnapaikalle museon seinälle ja sen viereen on koottu hieno näyttely muutamista Talvisodan aikana lähtien käyttämästä moottoripyörästä ja suurennetuista valokuvista.

Muistojen metsä julkistettiin Kontiolahdella

Suomen satavuotisohjelman kuulunut Tulevaisuuden kuusi -hanke saatettiin juhlalliseen päätökseen Kontiolahden ampumahiihtostadionin maastossa sunnuntaina 28.5.2018

Tällöin pantiin alulle kuusentaimien istutus jokaiselle pohjoiskarjalaiselle sotiimme veteraanille. Kaikkiaan taimia tulee Metsähallituksen käyttöön antamalle istutusalueelle lähes 600.

Toiminnanjohtaja **Mika Vanhanen** ENO-verkkokoulun tukiryöstä totesi avaussanoissaan tavoitteena olleen, että mahdollisimman moni suomalainen, ulkomaalainen ja Suomen ystävä istuttaa kuusen tai juhlapuun itsenäiselle satavuotiaalle Suomelle.

Kuusia onkin istutettu aina Hangosta Inariin. Lähetystöt ja Suomen ystävät istuttivat puita yli 60 maassa. Juhlavuoden ensimmäiset kuuset istutettiin Nokialla Kansallisena Veteraanipäivänä 27.4.2017.

Vanhanen totesi, että tasan vuoden ja yhden kuukauden kulluttua ympyrä sulkeutuu kuin kuusen vuosirengas. Muistojen metsään istutetaan jokaisen maakunnan veteraanin kunniaksi kasvava kuusi. Veteraanit jälkipolvineen saavat lisäksi Tulevai-

Sotaveteraani Sakari Sarola Enosta istuttamassa omaa kuustaan. Avustamassa toiminnanjohtaja Mika Vanhanen (oik.) ja Joensuun Sotaveteraaniihdistyksen puheenjohtaja Pentti Martikainen.

suuden kuusi -laatan nimikaiveruksineen sekä kirjan.

Muistojen metsää ei olisi ollut mahdollista toteuttaa ilman poh-

joiskarjalaisia yrityksiä ja yhteisöjä. Mukaan lähti kaikkiaan 146 maakunnan yritystä ja yhteisöä. Vanhanen osoitti tukijoille läm-

pimän kiitoksen. Kiitokset kohdistuivat myös Metsähallitukselle ja sen paikalla olleelle pääjohtajalle **Pentti Hyttiselle**.

Pääjohtaja Hyttinen korosti tervetulopuheessaan valtion maiden merkitystä Suomelle. Suomen ongelmia on ratkaistu valtion metsillä. Jatkosodan jälkeen rintamamiehille annettiin tontteja valtion mailta. Sotakorvauksia maksettiin puilla ja sahatavaroilla.

Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja **Erkki Heikkinen** totesi juhlapuheessaan veteraanien tärkeimmän tavoitteen olevan nyt, että eduskunta päättää lain, jolla kaikkien sotien 1939-45 tunnukseen omaaville veteraaneille toteutetaan samat kotipalvelut kuin sotainvalideille sotavammalain nojalla jo nyt korvataan.

- Kaikille sodan käyneille on siis tarjottava samat yhteiskunnan edut. Valtio lähetti miehet sotaan. Valtion pitää hoitaa tämäkin elämänvaihe, hän muistutti.

Heikkinen käsitteli puheessaan myös toisten veteraaniliitosten kanssa suunniteltua yhteistyötä tässä erityisesti Rintamaveteraaniliiton mainiten. Jo nyt tehdään tuloksellista yhteistyötä edunvalvonnassa, varainhankinnassa ja perinnetyössä. Hyvänä esimerkkinä hän totesi oman maakuntamme Pohjois-Karjalan, jossa kaikki veteraanit ovat keskusteluissa ja suunnitelmissa mu-

kana. Alueellisessa perinnetoimikunnassa ovat saman pöydän äärellä niin sotaveteraanien, rintamaveteraanien kuin sotainvalidienkin edustajat.

Lopuksi Heikkinen totesi, että rintamalla veljeä ei jätetty. Veteraania ei jätetä nytkään.

- Sotaveteraanien, miesten ja naisten, elämänehtoon asiallinen hoitaminen sekä veteraanien perinteen ja arvojen ylläpito on kunnia-asiamme.

Puheen jälkeen suoritettiin lähinnä paikalla olleiden parikymmenen veteraanin toimesta taimien istutusta. Toiminnanjohtaja Mika Vanhanen ja hankkeen toinen puuhamies metsänhoitaja **Raimo Hulmi** lupasivat lähipäivinä hoitaa istutuksen päätökseen

Lääninrovasti **Petri Raskin** toimittaman metsikön siunauksen jälkeen Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiirin kunniapuheenjohtaja **Olavi Lösönen** esitti koskettavan veteraanin tervehdyksen ja kiitoksen.

Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun Karjalaisten lauluun, johon oman raikkautensa toi juhlassa esiintynyt Lapsikuoro Joensuu.

Teksti ja kuva: Jorma Mikkonen
Kirjoittaja on Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja

PERINNE

Sotapolku.fi vie kiehtovalle löytöretkelle historiaan

On asioita, jotka niille pikkusormen antaessaan vievät koko käden. Näin kävi espoolaiselle Esa Janssonille sotahistorian kanssa.

14-vuotiaana syttynyt kipinä roihahti liekkeihin hänen löydettyään isoäitinsä kuoleman jälkeen kellarista kymmentien nipun rintamalta lähetettyjä kirjeitä. Ne avasivat Janssonille, 49, ihan uuden näkökulman paitsi sotaan, myös eläessään etäiseksi jääneeseen isoisään. Tämä kuoli Janssonin ollessa seitsemänvuotias.

- Äidiltäni olen kuullut, että kotona ei sodasta puhuttu koskaan mitään. Muistikuvissani isoisä oli vähän pelottava, murahteleva mies, mutta kirjeistä löytyikin aivan erilainen ihminen.

Kirjeistä ja niiden mukana olleesta sotilaspasista alkoi löytöretki, jolle ei loppua näy. Tulokset ovat nähtävissä mm. sotapolku.fi-palvelussa.

Jansson luo kaikkien käytössä olevaan palveluun rykmenttien sotapolkuja, jonne kuka tahansa palveluun rekisteröitynyt käyttäjä voi syöttää omien sukulaisten-
sa tiedot.

Sotapolku.fi – matrikkeleista suurin

Sotapolku.fi on kaikille avoin verkkopalvelu, jonka tavoitteena on kerätä mahdollisimman täydellinen luettelo kaikista viime sodissamme palvelleista. Uteliaisuudesta syntynyt hanke tallentaa historiaa tuleville sukupolville muodossa, jossa sitä kipeästi tarvitaankin: digitaalisesti.

Etuna on se, että näin informaatio on käytännössä ikuista. Lisäksi tämän toivotaan houkuttelevan palvelun pariin myös niitä ikäluokkia, jotka kokevat ar-

kistot ja kirjastojen lukusalit vie-
raaksi ympäristöksi.

Palvelussa on mahdollista seurata oman sukunsa sotatien tapahtumia tai vastaavasti osallistua suurhankkeeseen lisäämällä sinne omaistensa tietoja.

Tällä hetkellä sivustolle on lisätty yli 106 350 henkilön tiedot, eli reilu 15 prosenttia kaikista itsenäisyytemme sankareista. Sodissa kaatuneiden tiedot on syötetty palveluun valmiiksi – muiden sodassa palvelleiden henkilöiden tiedot lisäävät käyttäjät itse.

Vaikka ihan komppaniatasolle ei koskaan ehkä päästäkään, alkavat kaikki rykmentit Janssonin mukaan palvelusta jo löytyä.

- Itse olen tehnyt kahden yksikön sotapolut, kolmas on juuri aloitettu. Kaikki niistä liittyvät jotenkin isoisääni, jonka polkuja olen seurailut.

Kirjeistä kirjaan ja kentälle

Jansson on vienyt tutkimuksensa vieläkin pidemmälle: 2015 häneltä ilmestyi isoäidin säilyttämiin kirjeisiin perustuva kirja hänen isoisänsä sotatiestä. Nimensä se sai sanoista, joilla isoisä päätti liki kaikki kirjeensä: ”varmasti pian palaava”.

Sittemmin Jansson on kasvatanut kokoelmaansa myös nettihuutokaupoista hankkimin, ventovieraiden ihmisten rintamakirjein.

- Ei niitä välttämättä osata arvostaa – ajatellaan vain, että mitähän vanhoja postikortteja nämä ovat ja heitetään menemään. Se on sääli, sillä ne tuovat sodan ihan eri lailla lähelle, hän pahoittelee.

Jansson on avartanut tunte-
mustaan isoisänsä sotapolusta myös niiden maisemiin suuntautuneilla sotahistoriaretkillä. Kolmella tällaisella on ollut mukana

myös hänen 17-vuotias tyttärensä **Mimosa**.

- Alun perin lähdin mukaan ihan vain viettääkseni aikaa isäni kanssa, mutta pakostakin niiltä on tietoa tarttunut, Mimosa kertoo.

Nuorelle kokemus voi tosin olla vähän puuduttavakin, hän nauraa.

- Kaikki ovat sen verran paljon vanhempia ja tietävät niin paljon, että asioita voidaan jättää sanomattakin kun ”kaikki kuitenkin tietävät ne jo”. Niinpä vähemmän asiaa tuntevalla menee aika paljon ohi, hän myöntää.

Mistä lisää nuoria tekijöitä?

Espoon reserviläisyhdistyksessä perinneasioita hoitava ja Ässä-rykmentin perinnetoimikunnan sihteerinä toimiva Jansson tietää, että perinnetyöhön tarvitaan mukaan nuorempaa väkeä. Mutta millä aiheesta saisi uusiin sukupolviin vetoavan?

- Uusi Tuntematon sotilas oli askel hyvään suuntaan, Mimosa mainitsee.

- Se, että siinä muun muassa käytettiin nuorille tuttuja näyttelijöitä teki siitä tuoreemman ja helpommin samaistuttavan. Samalla linjalla voisi jatkaa: tuoda näitä asioita esille nuoremmille omempien, elokuvan kaltaisten medioiden kautta, hän ehdottaa.

Hän ei pidä poissuljettuna, että sotapolku.fi:n kaltaiset kanavat auttaisivat herättämään nuorissa kiinnostuksen omiin juuriin. Ei nuoriso tosin helppo yleisö ole, hän myöntää.

- Ylipäättään kiinnostusta ei ole. Sota on sellainen asia, ettei siitä haluta puhua. Se pitäisi tuoda lähelle; tehdä se konkreettisemmaksi. Nyt se on jotain, mistä opiskellaan pari kappaletta historiankirjasta. Ei siitä jää paljoa mieleen. Sitä ei esimerkiksi käsi-

Kansallisarkistosta on tullut Esa Janssonille tuttu paikka. Nyt mukana myös tytär Mimosa.

tellä lainkaan, mitä se tarkoittaa yksilön kohdalla.

- Koulussa puhutaan aina isoista yksiköistä: Mannerheimistä ja kenraaleista, isoista johtajista ja satunnaisista sankareista, mutta usein unohtetaan se, että siellä oli 600 000 miestä; ihan tavallista ihmistä. Unohtuu mikrohistoria, mitä se yksittäinen ihminen on kokenut. Omasta mielestäni ne yksittäiset kokemukset ovat paljon mielenkiintoisempia kuin se, mitä joku divisooni tai rykmentti teki. Kirjeisiin tutustumalla tai sotapolku.fi:stä jonkun yksittäisen ihmisen reittiä seuraamalla se muuttuu paljon mielenkiintoisemmaksi, Jansson huomauttaa.

Löytöretki täynnä yllätyksiä

Sähköisillä kanavilla on yhä rajansa. Mitä syvemmälle tutkimuksessaan menee, sitä suurempaa osaa tiedosta joutuu etsimään vanhanaikaisesti arkistojen uumenissa.

- Kaikkien joukko-osastojen sotapäiväkirjat on nyt digitoitu,

mutta etenkin jos haluaa yksiköistä tietoja, ei niitä ole saatavilla mitenkään muuten kuin papereita selaamalla, Jansson myöntää.

- Ei tässä koskaan lähdetä joltain tietystä asiaa etsimään – ikinä ei siis tiedä, mitä löytää.

Tylyä hetkiä ei hänen mukaansa sotahistoriallisessa tutkimusmatkailussa olekaan, palkitsevia senkin edestä.

Siitä, miten historiasta tulee kouriintuntuvaa, on Janssonilla henkilökohtainen esimerkki omista tutkimuksistaan. Selatesaan Kansallisarkistossa isoisänsä rykmentin papereita, tuli vastaan ensimmäistä kertaa hänen allekirjoituksensa.

- Vuonna 1941 hän oli omakätisesti kuitannut päivärahansa ja nyt, vuosikymmeniä myöhemmin, se sama paperi oli siinä nenäni edessä. Siinä oli konkreettinen linkki historiaan ja isoisään.

Teksti: Ariela Säkkinen
Kuvat: Ariela Säkkinen ja Esa Janssonin arkisto

Esa ja Mimosa Jansson Äyräpään sankarihautausmaalla 2014

Vinkkejä suvun sotahistorian selvittämiseen:

- Päästäksesi alkuun tarvitset joko henkilön sotilaspassin tai kantakortin, jonka voit tilata Kansallisarkistosta. Sukulaisesi kantakortin saat heti, muiden tiedoista tulee julkisia kun kuolemasta on kulunut 50 vuotta.
- Sotilaskantakortti on kaikista puolustusvoimissa palvelleista laadittu henkilötietolomake, johon on kirjattu mm. tiedot varusmiespalveluksesta, sota-ajan tarkat saapumis-, loma- ja kotiutuspäivät, joukko-osastot ja niiden muutokset sekä taistelut, joihin henkilö on osallistunut
- Kantakorttitilauksen hinta riippuu sen sivumäärästä, mutta jää toimituskuluineenkin yleensä alle 20 euron. Tällä hetkellä palvelussa on noin kahden kuukauden jono.
- Ensin sinun on rekisteröidyttävä arkistolaitoksen Astia-verkkopalveluun (<https://astia.narc.fi>). Tunnistautumiseen tarvitset verkkopankkitunnukset.
- Kantakortista ilmi käyvien joukko-osastotietojen perusteella voit hakea lisää tietoa esim. Kansallisarkiston digitaaliarkistoon kerätyistä joukko-osastojen digitoiduista sotapäiväkirjoista (http://digi.narc.fi/digi/hae_ay.ka?atun=65.SARK)
- Lisää vinkkejä saat esimerkiksi sotapolku.fi – palvelun Facebook-ryhmästä.

14. Divisioonan perinneyhdistyksen nuoriso- ja perinnepäivät Kuhmossa 31.8.–2.9. 2018

Kuhmo isännöi syksyllä 14. Divisioonan perinneyhdistyksen nuoriso- ja perinnepäiviä. Tapahtuman eri tilaisuuksiin ovat tervetulleita kaikki kiinnostuneet.

14. Divisioonalla on Kuhmossa pitkät perinteet, jotka ulottuvat välirauhan aikaan. Talvisodan jälkeistä levottomuutta ilmensi se, että Nurmeksessa esikuntaansa pitävän 10. JPr:n komentaja eversti Erkki Raappana ilmoitti välirauhan alkuaikoina valinneensa 2. pataljoonan pysyväksi kasarmialueeksi Kuhmossa noin kuusi kilometriä Jämsästä länteen sijaitsevan laajahkon Paloniemen ja Salmen tilan alueen. Alueelle syntyi korpiaruskunta. Pataljoonaan kutsuttiin miehiä Kajaanin itä- ja kaakkoispuolisilta alueilta. Nuorempi, sotaa käymätön ikäluokka osallistui varuskunnan rakennustöihin. Rakennukset olivat pääosin parakeja. Jatkosodan puhkeaminen tyhjensi varuskunnan, kun 2. pataljoona suuntasi eversti Raappanan johdolla itärajan yli ja hyökkäsi Rukajärven suuntaan. Syksyn nuoriso- ja perinnepäivät järjestämällä 14. Divisioonan perinneyhdistyksen Kuhmon osasto muistaa niitä veteraaneja ja lottia, jotka uhrautuvaisella asenteellaan osaltaan turvasivat Suo-

men itsenäisyyden. Tätä kunnioitusta ja maanpuolustustahtoa ilmentää myös päivien tunnuslause: ”Itsenäinen, turvallinen Suomi – kaikkien yhteisen työn tulos”.

Nuoret tärkein kohdeyleisö
Koska kyseessä on nimenomaan perinteen vaaliminen ja tuleville sukupolville välittäminen, perinneyhdistys korostaa, että sen toiminnan tärkein kohderyhmänä on nuoriso. Siksi joka vuosi syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna järjestetään nuoriso- ja perinnepäivät eri maakunnissa. Nuoria on tavoitettu aiheen tiimoilta jo aikaisemmin tänä vuonna. Kuhmossa nuoret kirjoittivat kevään aikana yläkouluissa ja lukiossa aineita aiheesta ”Sodan muistot ja sukuni”. Näistä parhaat palkitaan perjantaina nuorisotapahtumassa.

Perinneyhdistys kantaa huolta nuorten kunnosta, maanpuolustuskyvystä ja -tahdosta. Siksi Kuhmossa kaikkien koulujen luokat osallistuvat kesän aikana joukkueittain toteutettaviin liikuntakilpailuihin ja parhaat liikuntaluokat palkitaan. Maanpuolustusta tehdään nuorille tutuksi myös syksyn perinnepäivillä. ”Intti tutuksi”-tapahtumassa on nuorilla mahdollisuus päästä tutustumaan Kainuun prikaatin varusmiehiin ja henkilökuntaan. Lisäksi Kuhmon torilla nähdään maavoimien kalustoa ja toimintavalmiutta esittelevä kalustonäyttely.

Teksti ja kuvat: Matti Huusko
Kirjoittaja on nuoriso- ja perinnepäivien järjestelytoimikunnan puheenjohtaja

NUORISO- JA PERINNEPÄIVIEN OHJELMA

Perjantai 31.8.2018

- Klo 9.15** Lipun nosto, Tuupalan koulukeskus
- Klo 10.00** Nuorisotapahtuma, Tuupalan puukoulun juhlasali
- Klo 12.00–16.00** Juhlanäyttely Kuhmon tori
Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos
Sotilaskotiauto, Rajasotilaskotisisaret
Myynnissä hernerokkaa

Lauantai 1.9. 2018

- Klo 12.00–15.00** Vierailu Kuhmon talvisotamuseossa
- Klo 16.00** Osmo Rasilon sotatie hänen päiväkirjojensa ja valokuviansa kertomana: esittäjä Osmon poika Antti Rasilo, Kuhmo-talon Pajakka-sali
- Klo 18.00** Savo-Karjalalan Maanpuolustussoittokunnan konsertti, Kuhmo-talon Lentua-sali

Sunnuntai 2.9.2018

- Klo 10.00** Jumalanpalvelus Kuhmon kirkko
- Klo 11.30** Ruokailu ja kahvit Tuupalan koulun ruokala
- Klo 13.00** Pääjuhla Tuupalan puukoulun juhlasali

14. Divisioonan perinteitä kunnioitetaan Kuhmossa monin eri tavoin.

Mapromec Oy Ab Mustasaari	Kalliokaivo Oy Mynämäki	Realmar Oy Mäntsälä
Mäntän Rengaspiste Oy	Minikonevuokraus J. Vääntinen Oy Nokia	Catconsulting Oy Nousiainen

PERINNE

Pohjois-Uusimaan perinnealue kokoontui Hyvinkäällä

Kytäjä-Golfin klubilla järjestetty lounastapaaminen keräsi osanottajia kaikista veteranijärjestöistä

Tilaisuudessa oli läsnä 80 sotiemme veteraania, puolisoa ja veteraanien leskeä muutamalla saattajalla vahvistettuna.

Mukana oli Nurmijärven, Hyvinkään, Riihimäen, Lopen ja Hausjärven alueelta kaikkien veteranijärjestöjen jäseniä. Em. kunnat kuuluvat suunnitellun Pohjois-Uudenmaan sotien 1939-1945 perinnealueeseen.

Uudenmaan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja, Pohjois-Uusimaan perinneyhteyshenkilö ja Sotiemme Veteraanit -keräyksen Pohjois-Uudenmaan keräyspiirin päällikkö **Olavi Kurko** avasi tilaisuuden ilahduneena runsasta osanotosta.

On ilo meille järjestäjille, että teitä on näin paljon paikalla, hän kiitteli.

Kytäjä-Golfin puolesta joukot toivotti tervetulleeksi **Sari Tani**. Hyvinkään kaupunkia edusti puolestaan sivistystoimenjohtaja **Pentti Halonen**, joka ilmaisi kiittolisuutensa mahdollisuudesta olla mukana.

Olen jo aiemmin usein kehunut sitä, miten loistava työpaikka minulla on. Tänään tuli eteen tilaisuus, joka ei valitettavasti toistu enää kovin monta kertaa. Olen ollut monessa tapahtumassa mu-

Kuvassa vasemmalta (ylärivissä) Olavi Kurko ja Pentti Halonen, (alärivissä) Mauno Tenhovirta, Paavo Handolin ja Onni Vuori

kana ja tiiviisti eri kuvissa monien huipputyöppien kanssa, mutta tänään kohtasin kaikkein kovimmat miehet ja naiset!

Puheiden lisäksi yleisöä viihdytti lauluyhtye A-Men. Paikalla olleiden upeaksi kehuma esitys alkoi 100-vuotiaan siniristilippumme kunniaksi esitetyllä Lipulaululla.

Viiden kunnan veteraanit olivat kokoontuneet Kytäjän Golfklubille kunnioittamaan paitsi juuri 100 vuotta täytännä Suomen lippua, myös omaa 100-vuotisjuhlavuottaan viettäviä Puolustusvoimia ja tietysti vapaata Suomea.

Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä järjestetty tilaisuus oli

onnistunut ja Kytäjä-Golfin klubi tarjosi tapaamiselle upeat puitteet.

Päivästä jäi nöyrä, kiitollinen ja hyvä mieli. Eräskin paikalla olleista veteraaneista lähti vapaaehtoisena talvisotaan vain 16-vuotiaana.

Kiitos kaikille veteraaneille kauniista isänmaasta. Me nuoremmat olemme teille niin paljon velkaa. Pidetään teistä hyvää huolta!

Ensi vuonna tavataan samassa paikassa – 4.6.2019 klo 11:00 kannattaa siis laittaa kalenteriin jo nyt!

Teksti: Olavi Kurko
Kuva: Marjatta Kurko

Tuomo Repo 14. Divisioonan perinneyhdistyksen puheenjohtajaksi

14.Divisioonan perinneyhdistys kokoontui 20. huhtikuuta vuosikokoukseensa Kuhmoon. Yhdistys valitsi uudeksi puheenjohtajakseen Kainuun prikaatin komentajan, prikaatikenraali Tuomo Revon. Varapuheenjohtajaksi valittiin **Tero Kinnari** Kajaanista, sihteeriksi **Timo Karppinen** Kajaanista, jäseniksi **Tuulikki Bjurström** Tampereelta, **Arto Juntunen** Joensuusta, **Martti Huusko** Kuhmosta (uusi), **Heikki Visti** ja **Tomi Juopperi** Kajaanista, **Tapio Ikonen** Ilomantsista (uusi), **Eero**

Pulkkinen Iisalmesta, **Matti Komulainen** Lieksasta ja rahastonhoitajaksi **Juhani Ryyänen** Lieksasta.

Kuhmolainen pitkän linjan maanpuolustusaktiivi **Heikki Pitäjämäki** valittiin samassa kokouksessa yhdistyksen perinnekunniajäseneksi.

Perinneyhdistys on organisoitunut alueelliseksi paikallisosastoiksi Iisalmeen, Kajaaniin, Kuhmoon, Lieksaan, Ilomantsiin ja Sotkamoon.

Teksti ja kuva: Timo Karppinen

Prikaatikenraali Tuomo Repo on 14 D:n perinneyhdistyksen uusi puheenjohtaja.

14.Divisioonan perinneyhdistys vaalii Rukajärven suunnan taistelijoiden perinteitä ja siirtää sitä eri tavoin nuoremmalle sukupolvelle yhdessä alueen koulujen kanssa.

Tärkeimpänä kohderyhmänä on nuoriso. Suurimpana tapahtumana on joka vuosi syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna järjestettävät Nuoriso- ja perinnepäivät. Ne järjestetään vuosittain eri maakunnissa. Ensi syksynä 31.8.-2.9. tapahtumapaikkana on Kuhmo.

Sodanajan rajamiesten kokoontuminen Immolassa 16.8.2018

Kuva rajaveteraanien tapaamisesta vuodelta 2012

Kaikki sodanajan rajajoukoissa palvelleet veteraanit saattajineen toivotaan tervetulleiksi Immolaan torstaina 16.8.2018. Tilaisuuden järjestelyistä vastaa Raja- ja merivartiokoulu.

Ohjelma 16.8.2018

08.00 – 09.00	Aamupalamahdollisuus
08.30 – 09.30	Mahdollisuus tutustua Rajamuseoon
09.45 – 09.55	Järjestymisen valatilaisuuteen
10.00 – 11.00	Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppanian valatilaisuus
11.00 – 12.30	Valalounas
12.30 – 14.00	Mahdollisuus tutustua Rajamuseoon, kahvitarjoilu Rajasotilaskodissa klo 14.00 alkaen Paluukuljetukset rautatieasemalle

Raja- ja merivartiokoulu järjestää kuljetukset Imatran rautatieasemalta juhlapaikalle ja takaisin. Pitkämatkalaisilla on mahdollisuus myös majoitukseen 15.-16.8. ja aamupalaan 16.8.

Raja- ja merivartiokoulu toivoo saavansa ilmoittautumiset 23.7. - 9.8.2018 välisenä aikana.

Ilmoittautumiset pyydetään osoittamaan tiedotussihteeri Sari Ahvoselle puhelimitse 0295 429 036, sähköpostina sari.ahvonen@raja.fi tai kirjeitse osoitteeseen Raja- ja merivartiokoulu, Niskapietiläntie 32 D, 55910 Imatra.

Ilmoittautumisissa pyydetään tuomaan esille seuraavat asiat:

- nimi
- pataljoona /osasto jossa on palvellut
- osallistuminen ruokailuihin (päivällinen, iltapala, aamupala, lounas)
- kuljetus- ja majoitustarve
- saattajien nimet

TERVETULOA!

www.comatec.fi

Valtimon Sähkötyö Oy
Nurmes

Pohjolan MK-Lattiatyö Oy
Orimattila
www.lattiatyö.fi

Mikan Konepalvelu Oy
Oripää

Josira Oy Orivesi www.josira.fi	Oulun Palvelusäätiö	Oulun Betoniporaus Oy
Holstinmäen Autolasi Oy Oulu	Oulunseudun Puhallusvilla Oy Rantsila	Tiemerkintä Ritämäki Oy Paimio
Oy Potoj Trading Ab Parainen	Moottero Oy Parkano	Pernajan Rakennus Oy
KIITOS SOTAVETERAANELLE PERTUNMAALTA!	Herrmans Oy Ab Pietarsaari	Terramek Oy Pirkkala
Oy Johnson Metall Ab Pirkkala	Jussi-Tuote Oy Pori	RKW Finland Oy Pori
Rakennuspalvelu R. J. Hämäläinen Oy Porvoo	Maa- ja Vesirakennus Veppling Ky Pyhtää	Pikapaja Oy Pyhäsalmi
Kuljetusliike Timo Tuominen Pälkäne	Er-Ra Metalli Oy Pöytyä puh. 0400 - 648 141	Raahen Energia Oy
Marketing Magic Oy Raisio	RTK Palvelu Oy Rauma	Sähköpalvelu Niemi Oy Reisjärvi
Muoviura Oy Riihimäki www.muoviura.fi	Riihimäen Öljypoltinhuolto Oy	Kiinteistö Kukkola Oy Rovaniemi www.kukkolayhtiot.fi
Lapin Kumi Oy Rovaniemi	Sähkötyö Matti Tennilä Ky Saarenkylä	Maanrakennusliike Manninen Oy Ruovesi
Poltinhuolto Ahonen Oy Salo	Pensi Rescue Oy Sastamala	Pohjanmaan Tutkimuskeskus Ky Seinäjoki
EP:n Kehärakenne Oy Seinäjoki	SK-Kojeistot Oy Seinäjoki	Saukrast Oy Soini
Metos Kalustetehdas Sorsakoski	Komerco Oy Taivalkoski	Accountor HR Solutions Oy Tampere
Kalevan Isännöinti Oy Tampere	Kiviketo Oy Tampere	KB-Rakennus Oy Tampere
Korjaamopalvelut Sevenius Tampere	Turtolan Kaivin Oy Tampere	TK Tili ja Laskenta Oy Tampere
Arnon Oy Tampere	R-Tilipalvelu Oy Tampere	AV-Palvelut Tykkimies Oy Tampere

KENTÄLTÄ

The Hunting Experience by Tracker.

**Energialla
on juuret.**

Paattisten – Vahdon Sotaveteraanit 45 vuotta

Markku Jokisipilä piti tilaisuuden juhlapuheen

Paattisten – Vahdon Sotaveteraanit ry vietti 45-vuotisjuh-

laansa 15. huhtikuuta sadan juh-lavieraan kanssa.

Laivaston Soittokunnan seit-sikko vastasi musiikkiosuuksista solistinaan yhdistyksen sihteeri **Pertti Keihäs**.

Tervehdyssanat lausui yh-distyksen puheenjohtaja **Heik-ki Yli-Rokki**, joka kertoi, ettei Paattisilla ole enää yhtään sotave-teraania. Vahdollakin veteraaneja on enää neljä. Yhteensä mukana oli kuusi veteraania ja Yli-Rokki totesikin, että yhdistyksen perin-neaika on kohta käsillä.

Juhlapuheen piti eduskunta-tutkimuslaitoksen johtaja, pro-fessori **Markku Jokisipilä**, joka kosketi puheessaan aikaa, jolloin veteraaneja ei enää ole.

Varsinais-Suomen Sotavete-raanipiirin tervehdyksen juh-laan toi piirin toiminnanjohtaja

Osmo Suominen, joka muistut-ti veteraaneille kotiin tuotavien palvelujen huolehtimisesta siten kuin se palvelusuunnitelmassa on todettu. Puolustusvoimain ter-vehdyksen toi majuri Pasi Lehto-nen.

Yhdistys palkitsi myös jäsenis-töään. Sotaveteraaniliiton myön-tämä sotaveteraanien ansioristi annettiin **Antti Alikoivistolle** ja kultaisen ansiomerkin saivat **Hanna Lankinen, Matti Kivi-mäki** (postuumisti) **Kalle Ali-koivisto, Aulikki Auvainen, Ilpo Kohmo, Jarmo Mäkeläi-nen, Markku Vahtera, Seppo Vilppu, Veikko Sipilä** ja **Salli Sipilä**.

Teksti: Pertti Keihäs
Kuva: Timo Hiironen

Muistojen metsä- konsertti Joensuussa

ENO-verkkokoulun tuki ry järjesti yhdessä Joensuun Kansalaisjuhlatuimikun-nan ja Pohjois-Karjalan Sotave-teraanipiirin kanssa Joensuussa 28.4.2018 Muistojen metsäkon-sertin, joka oli samalla Kansalli-sen Veteraanipäivän maakunnal-linen päiväjuhla.

Pohjois-Karjalassa, niin kuin muuallakin maassamme veteraa-niemme joukko harvenee nopeas-ti. Maakunnassa on tällä hetkellä elossa enää noin 500 tunnuksen omaavaa sotiemme veteraania. Vielä on onneksi mahdollisuus antaa heille konkreettista apua ja huolehtia siitä, että heidän mit-taamattoman arvokas muiston-sa elää tulevienkin sukupolvien ajan.

Sotiemme veteraaneille omis-tetun konsertin kuulemiseen tuli yleisöä yli 600. Yliopiston Carelia-sali oli ääriään myöten täyn-nä. Tasokkaan konsertin oh-

jelman esittivät Savo-Karjalan Maanpuolustussoittokunta, pia-nisti **Janne Mertanen**, basso-baritoni **Hannu Forsberg** sekä niin säveltäjänä kuin pianistina esiintynyt ENO-verkkokoulun toiminnanjohtaja **Mika Vanha-nen**. Konsertissa esiintyi myös kolme kuoroa: Joensuun Nais-laulajat, Joensuun Mieslaulajien Seniorit ja hellyttävä lapsikuoro Joen Suut.

Ennen konsertin päätteeksi laulettua Sillanpään marssilau-lua esittivät kuorot yhdessä soit-tokunnan kanssa Veteraanin ilta-huudon.

Konsertin sanallisessa osuu-dessa kuultiin ENO-verkkokou-lun tuen tervehdyssanat, jotka esitti professori **Paavo Pelkonen**. Juhlapuheen piti Kainuun Pri-kaatin komentaja prikaatiken-raali **Tuomo Repo** ja päätössa-nat perinneyhdyshenkilö **Jouni Mattila**.

Konsertti oli osa Muistojen metsä-kampanjaa, joka huipen-tui muistometsän istutukseen Kontiolahdella 27. toukokuuta 2018. Kampanjan myötä jokaisel-le maakunnan sotiemme veteraa-nille istutettiin oma taimi. Muis-tojen metsästä veteraanit jälki-polvineen saavat Tulevaisuuden kuusilaatan ja kirjan.

Metsikön perustavat pohjois-karjalaiset yritykset ja yhteisöt. Istutus päättää samalla Suomen 100-vuotisohjelman Tulevaisuu-den kuusi hankkeen.

Teksti: Jorma Mikkonen
Kirjoittaja on Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja
Kuva: Kalevi Lohiranto

Savo-Karjalan Maanpuolustussoittokunnan ja kolmen kuoron esittämänä Veteraanin iltahuuto kajahti komeasti. Kapellimestarina toimi Mika Hirvonen.

SVeitsikko pysyy tahdissa edelleen

Satakunnassa on puhallettu veteraaneille yli 30 vuoden ajan

Satakunnan Sotaveteraanipiiri perusti keväällä 1984 kuoron, jonka vahvuus oli heti yli 120 laulajaa. Vuonna 1986 pidettiin ensimmäinen "Muistojen ilta". Se sai valtaisan suosion ja niitä päätettiin jatkaa. Samalla kävi selväksi, että kuoro tarvitsee säestäjän, eikä minkä tahansa säestäjän, vaan se pitää olla torvisoittokunta.

Kuoron primus motor **Joel Itäkylä**, joka oli itse torvimiehiä, komensi kaikki soittotaitoiset veljet ilmoittautumaan. Soittajia löytyi heti kymmenkunta. Soittokunnan piti kantaa "Seitsikko"-nimeä. Soittajien lukumäärä ja soitinten monipuolisuus sekä kenttä, missä toimittiin, kaipaivat kuitenkin osuvampaa nimeä ja niin syntyi SVEitsikko (SV=SotaVeteraani) - Satakunnan sotaveteraanipiirin puhallinorkesteri.

Ensimmäinen harjoitus oli 25.10.1986, joka on orkesterin perustamispäivä. Päivä on osuvalkalenterissa nimipäivän kohdalla lukee 'Sointu'.

Pitkäaikaisia soittajia

Yksi veteraani puhalttaa edelleen ja toinen veteraania nuorempi on puhaltanut orkesterissa alusta saakka.

Sotaveteraani **Veikko Jokinen** on 95-vuotias ja tenoritorvi

soi puhtaasti. Varovaiseen kysymykseeni jatkosta tuli vastaus:

Ei ole ajateltu, tuntuu, että mahtaako jatkua ikuisesti.

Veikko toimi "SVääpelinä" eli linkkinä ja toimijana orkesterin sekä kuoron välillä siihen asti, kunnes kuoro lopetti 2006.

Keskustelumme yhteydessä Veikko muisteli torvensa hankintaa.

SVEitsikon varajohtajalla **Matti Lehdolla** oli auto myytävänä, jota Veikko lähti katsomaan. Hän huomasi kamarin seinällä roikkuvan tenorin ja keskustelun jälkeen Veikko omisti sekä auton että torven. Veikko liittyi SVEitsikkoon pian perustamisen jälkeen.

Yksi on ollut vakanssilla alusta asti. Edellä mainitun Joel Itäkylän veljenpoika **Matti Itäkylä** sai erivapaudella istua trumpetin puhaltajan pallille, vaikkei sotaveteraani ollutkaan. Syynä oli se, ettei alussa löytynyt veteraanien joukosta pätevää trumpettistia. Kaikki muut olivat veteraaneja, mikä oli soittajaksi pääsyn edellytys. Matin trumpetti soi edelleen ja mies on koko sydämellään mukana.

Kapellimestarit

Sakari Koskimaa aloitti orkesterin kapellimestarina ja Joel Itäkylä jatkoi.

Kun hänellä oli kuoro johdettavanaan, SVEitsikolle nimettiin varajohtajaksi **Matti Lehto**. Seuraava oli **Eero Kyykkä** ja hänen

jälkeensä **Tauno Leppäpohja**, joka oli heistä pitkäaikaisin. Hän toimi kapellimestarina peräti 13 vuotta eli lähes puolet siihenastisesta SVEitsikon historiasta.

Hänen jälkeensä ohjat otti **Harri Lepistö** ja lyhyen jakson jälkeen **Tauno Wrang**.

Muutos, jota ei juurikaan huomattu

SVEitsikko jäi ilman isäntää 2006, kun kuoro lopetti. Piirissä asiat pantiin nopeasti uuteen järjestykseen ja SVEitsikosta tuli yksi piiriin "osasto".

Järjestely edellytti SVEitsikkoon pientä ja näppärää hallintoryhmää, jonka vetäminen uskottiin allekirjoittaneen vastuulle. Kaikki muu toiminta rullasi ja rullaa entisellään.

Esiintymisiä pari kertaa kuukaudessa

Harjoitukset ovat perjantaisin Porin seurakuntakeskuksen musiikkisalissa. Esiintymisiä on 15-30 kertaa vuodessa kirkkoista ja sankarihaudoilta aina markkinoille asti ja monessa muussa paikassa siltä väliltä. Niinisalon sotilaskodissa on syyskuun alussa hieno traditio jatkosodan päättymisen muistoksi. Alkuna tämä sai nyt jo edesmenneen talvisodan veteraanin **Vihtori Siivon** esityksestä.

Vastoinikäymisten suma

Vuonna 2013 kapellimestari **Lep-
pohjan** terveys alkoi horjua.

Sotaveteraani Veikko Jokinen (95) sonnustautuneena soittokuntoon

2014 seurasi puheenjohtajan terveydentilassa ongelmia.

Kapellimestarin työkuormaa helpotettiin nimittämällä pasunisti **Onerva Sjöstedt** intendentinä hoitamaan järjestelytehtäviä. Samalla helpottui myös puheenjohtajan työkenttä.

Varsin pian oli Leppäpohjan luovuttava johtamisesta. Kapellimestariksi nimettiin klarinetisti **Harri Lepistö**. Puheenjohtajan oli luovuttava 2016 lopussa ja intendenttinä kouliintunut **Onerva Sjöstedt** valittiin puheenjohtajaksi 2017.

Erästä siirtymispäivää edeltävänä yönä **Lepistö** sai vakavan sairaskohtauksen, joka lopulta johti hänen siirtymiseensä rajantaakse, jolloin Noormarkun Torvisoittokunnan johtaja **Tauno Wrang** suostui johtamaan myös SVEitsikkoa.

Hallinto on tukevasti **Onerva Sjöstedtin** käsissä apunaan sihteerinä toimiva **Matti Nurmi**. Kaiken tämän jälkeen tilanne on seesteinen ja orkesteri elinvoimaisessa kunnossa.

Tulevaisuus on tosiasia

Tulevaisuuteen pitää uskaltaa katsoa. Kahdeksan vanhimman soittajan keski-ikä on yli 82 vuotta. Uusien soittajien värväminen on ykkösasia. Harjoitusaikoja on vaikka muutettava niin, että työssä käyvätkin voivat osallistua. Varma keino soiton jatkuvuudelle on kokoonpanon pienentäminen. Seitsikolla aina kvartettiin asti saadaan käypäinen musiikki aikaiseksi.

Kirjoittamaton mottomme on ollut: "Niin kauan puhallamme musiikkia, kuin veteraanit sitä tarvitsevat ja sen jälkeen veteraanien perinnettä vaalien." Nyt ollaan ajassa, missä veteraanien toiminta on muuttumassa perinteen vaalimiseksi. SVEitsikko elää siinä mottonsa mukaisesti.

Ja pysyy tahdissa edelleen.

Teksti: Antti Koskinen

Kirjoittaja on Sveitsikon aikaisempi puheenjohtaja

Kuvat: Matti Nurmi ja Jouko Ranne

SVEitsikko valmiina 30-vuotisjuhlakonserttiinsa 25.10.2016.

Targa®

The 4x4 of the sea

**Tampereen Terä-ja
Kone-edustus Oy**

Kilsa Tools Oy
Toijala

Ykkösvaihde T:mi
Tornio

Sähkö-Jore Oy
Turenki
www.sahko-jore.fi

Rakennuspalvelu Teknorak Oy
Turenki

JP-Metalli Oy
Turku

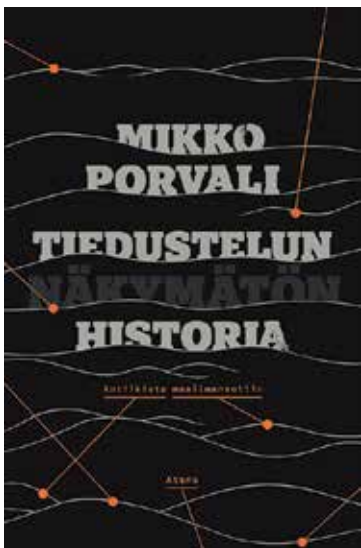
Oy Tainaniemela.fi
Turku

Trans Aarnio Oy
Turku

Suomen Yrityskaupat Oy
Turku
www.yrityskaupat.net

Kirjat

Mitä yhteistä on viinirypäleillä ja tiedustelulla?

Porvali Mikko: Tiedustelun näkymätön historia antiikista maailmansotiin. Atena 2018, 223 s.

Tämä kaikki ja paljon muuta mielenkiintoista tiedustelun vuosihantisesta salaperäisestä historiasta selviää Mikko Porvalin uusimmas- ta kirjasta, jossa tiedustelua ja sen merkitystä tarkastellaan historiallisten tapahtumien kautta. Kirjassa esitellään esimerkinomaisesti sekä onnistuneita että epäonnistuneita tiedusteluoperaatioita.

Tietoa oman toimintansa tueksi ovat kautta aikain tarvinneet valtiot ja hallitsijat, mutta myös talouselämän ja monen muun alan yhteiskunnalliset toimijat. Tiedustelun menetelmät ja välineet ovat luonnollisesti ajan saatossa kehittyneet ja muuttuneet. Teknologia on tuonut jatkuvasti uusia mahdollisuuksia tiedon kokoamiseen ja analysointiin. Yksi on kuitenkin Porvalin mukaa säilynyt: ihmisen merkitys. Suurin osa tiedusteluhistoriasta on henkilötiedustelun historiaa.

Vaikka kirjan näkökulma on historiaa luotaava, ulottaa Porvali johtopäätösten teon tähän päivään ja modernien uhkien, kuten terrorismin ja ääriliikkeiden, tiedustelulle asettamiin vaatimuksiin. "Katsaus tiedustelun historiaan toivoakseni auttaa ymmärtämään valtiollista tiedustelutoimintaa ilmiönä sekä oikean ja ajantasaisen tiedon merkitystä onnistuneen päätöksenteon tärkeimpänä edellytyksenä", kirjoittaja päätelee.

Entä ne viinirypäleet? Raamatun kertomuksessa Egyptistä kansansa kanssa palaava Mooses lähetti edeltä kaksitoista vakoojaa tutkimaan luvattun maan oloja. Palatessaan kaksi heistä kantoi mukanaan maan hedelmällisyydestä kertovaa raskasta viinirypäleterttua. Näistä rypäletertun kantajista muodostui erilaisessa kuvakielessä läpi vuosisatojen esiintyvä tiedustelun symboli.

Porvalin kirja on paitsi sisällöltään, myös kuvitukseltaan ja taitoltaan huolella tehty. Se voisi mielestäni hyvinkin kilpailla vuoden tietokirjan tittelistä.

Pertti Suominen

Oikaisu:

Edellisessä Sotaveteraani-lehdessä (02/2018) julkaistussa "Suomen sotilaspapisto 100 vuotta"-kirja-arviossa mainittiin virheellisesti, että lisäaineistoa lukuihin on tuonut eläkkeelle jäänyt Kirkko ja Kaupunki-lehden päätoimittaja **Seppo Simola**. Kyseessä on kuitenkin eri henkilö: sotahistoriaan, Puolustusvoimiin ja sotilasperinteeseen erikoistunut freelancer-journalisti **Seppo Simola**.

Kun sota jää kirjaimellisesti kummittelemaan

Kauhanen, Riku: Väärin haudattu sotamies- kummitustarinoita Suomen taistelukentiltä. Atena 2018, 226 s.

Yllättävänkin usein julkaistaan kirjoja, jotka tuovat Suomen sotia esiin

ihan uusien, ennen käsittelemättömien kulmien kautta. Toukokuussa ilmestynyt, ihmisten mieliin ja kerrontaan elämään jääneitä kummitustarinoita yhteen kokoava kirja on näistä kiistatta omaperäisimpiä.

Arkeologi ja folkloristi, FM **Riku Kauhanen** onnistuu tekemään sotahistoriasta kiinnostavaa ennennäkemättömällä tavalla. Hänen laaja aineistonsa ulottuu nuijasodasta talvi- ja jatkosotaan. Yhteistä monille tarinoille on se, että niiden toisintoja on kerrottu läpi Suomen.

Kauhasen yhteen kokoamissa tarinoissa keskiössä ovat taistelut ja niissä mukana olleiden näkemät, kuulemat, tuntemat ja jopa haistamat "kummitukset".

Erityisesti kummituksia on kerrottu nähdyn hautapaikkojen ympärillä, mikä epäilemättä osaltaan juontuu pelosta, jota kalmistot ovat herättäneet ihmisissä kautta aikain.

Talvi- ja jatkosodan taistelujen ajalta peräisin olevia kummitustarinoita on kirjoittajan mukaan ole-

massa hämmästyttävän vähän. Yli- luonnollisiksi luokiteltuja, erilaisiin enteisiin perustuvia kokemuksia sen sijaan on tallennettu arkistoihin runsaasti. Vastaavia, rintamalla kaatuneiden omaisten kohtalon aavistavia näkyjä tiedetään koetun myös kotiväen keskuudessa.

Jotkut kuittasivat tapahtuneen "väsymyksestä johtuvina harhoina", toisten kokemusten yksityiskohtaisuutta puolestaan on vaikea selittää rationaalisin keinoin. Joiltain aineistosta löytyvien tarinoiden kertojilta kesti vuosikymmeniä, ennen kuin he uskaltivat kertoa kohtamisistaan kummitusten kanssa.

Vaikka ajatus maan päälle syystä tai toisesta rauhattomana vaeltamaan jääneen sielusta on viihde- teollisuudenkin loppuun saakka kaluama, kirjan tarinat onnistuvat pysäyttämään. Voisiko se sittenkin olla totta...?

Ariela Säkkinen

Kenraali Valtasen puheista kirja

Suominen, Pertti & Airio, Pentti (toim.): Suomalainen maanpuolustajana. Kenraali Jaakko Valtasen kirjoituksia ja puheita. Karisto 2018.

Kenraali **Jaakko Valtanen** teki pitkän ja hienon uran puolustusvoimien aktiivipalveluksessa. Ura huipentui seitsemän vuotta kestäneeseen tehtävään puolustusvoimien komentajana. Siinä tehtävässään hän oli viimeinen sotiimme asevelvollisena osallistunut komentaja.

Tämä kirja on kokoelma kenraali Valtasen kirjoituksista ja hänen pitämistään puheista niin virka-aikana kuin sen jälkeenkin. Hän on ollut jo lähes 30 vuotta kestäneen reservissä olonsa aikana aktiivi-

nen yhteiskunnallinen keskustelijaj ja arvostettu puhuja.

Kirjaan valittujen puheiden ja kirjoitusten keskeisenä teemana on suomalaisten maanpuolustustahto muuttuvassa yhteiskunnassamme. Miten maanpuolustustahto määritellään, miten sitä mitataan tai arvioidaan, miten siihen voidaan vaikuttaa? Mikä on yleisen asevelvollisuuden, vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja sotavuosien veteraanien perinnön merkitys? Mielenkiintoisia kysymyksiä, joihin lukijan kannattaa hakea vastauksia tästä kirjasta.

Kirjan toimittajat, päätoimittaja eversti evp **Pertti Suominen** ja priikaatikenraali evp **Pentti Airio** ovat tehneet merkittävän kulttuurityön

kootessaan tämän kirjan, jota kannattaa suositella kaikille maanpuolustuksestamme kiinnostuneille.

Göran Lindgren

HalpaHalli

JOTTA KAIKILLA OLISI MAHDOLLISUUS ELÄÄ HYVÄÄ ARKEA.

WWW.HALPAHALLI.FI 24/7

Perus

Myyntimenestys

Nyt ympäri Suomea kirjanmyyntipisteissä!

Tarja Lappalainen

Se oli yhtä tulihevettä

Talvi- ja jatkosodan kasvot

Jotta emme unohtaisi: sotahistoriaa kaikille suomalaisille sotaveteraanien kertomana. Kirjassa on harvinaisia haastatteluja ja koskettavia kuvauksia sotatilanteista. Veteraanien lisäksi ääneen pääsevät sekä omaiset että sotahistorian asiantuntijat.

Pökkariuutus!

DOCENDO.FI

Poimintoja Suomen Sotaveteraani 3/1968 -lehdestä

15.6.1968

Mieleenpainuvat liittokokous- ja kesäjuhlapäivät Seinäjoella

Suomen Sotaveteraaniliiton kolmannet liittopäivät ja kesäjuhlat alkoivat Seinäjoella kesäkuun 1. päivänä. Jo aamusta alkaen alkoi sotaveteraaneja saapua suurkatselmukseensa ja liittokokouksen alkaessa oli paikalla 440 äänivaltaista edustajaa. Kokouksen avauspuheessaan Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Otto Valle totesi mm.: ”Sotaveteraaniliiton piirissä on tunnettu masennusta sen johdosta, että vaikka valtiovallan asettamat rintamasotilaiden eläkeasia ja asunto-ongelmaa tutkineet komiteat ovat antaneet mietintönsä ja tehneet ehdotuksensa, hallitus ei ole ryhtynyt ehdotuksia toteuttamaan”.

Sotaveteraaniliiton naisjärjestöjen keskustoimikunta perustettu

Naisjärjestön keskustoimikunta koontui perustavaan kokoukseen liittokokouksessa 1.6.1968. Kokoukseen

oli saapunut yli 40 naispiiritoimikuntien valtuutettua edustajaa. Kokouksessa hyväksyttiin yksimielisesti perustetavan keskustoimikunnan säännöt ja valittiin keskustoimikunnan jäsenet.

Talkootoimintaa ja veljesapua Nivalassa

Runsaslukuisena ovat nivalalaiset ojentaneet auttavan kätensä, luopuneet omaan sotaveteraanien veljesavulla, kun eri kyläkulmilla on ryhdytty avustamaan vaikeuksissa olevia sotaveteraaniperheitä. Talkootyönä on rakenteilla omakotitalo ja toiselle perheelle hankittu navetan rakennustarvikkeet. Työkyvytön sotaveteraani joutui hädättyksi kodistaan, jolloin veljesapu tarttui toimeen ja kunnosti veteraanille uuden kodin.

Turun veteraaneille oma lippu

Turun veteraanien oman lipun naulaus- ja vihkimistilaisuus oli Turun linnan kuningattaren huoneessa toukokuun 16.

päivänä. Lippupuheessaan Sotaveteraaniliiton hallituksen puheenjohtaja Viljo Turunen korosti sodan kokeneiden veteraanien vankkumatonta rauhantahtoa. Lippupuheessa emme viittaa lippuun yleensä kohdistuviin velvollisuuksiin, vaan meille lippu on yhteenkuuluvaisuuden tunnus, joka velvoittaa työhön veteraaniveljien hyväksi, Turunen totesi puheessaan.

Valmiina paikoilla!

On parasta kiirehtiä ensimmäisten joukkoon, kun voittojen jako alkaa 15.10.1968, sillä silloin alkavat Suomen Sotaveteraaniliiton suurarpajaiset. Pika-voittoja on 118 151 kpl – joukossa mm. neljä autoa, olohuoneen kalustoja, televisioita ja sähkökäyttöisiä ompelukoneita. Kerta kaikkiaan nämä ovat suurarpajaiset, joita nykyään harvoin toimeenpannaan ja ovatkin vain siten mahdollisia, että useammat yhdistykset yhteisvoimin ryhtyvät toimeen. Arvan hinta on 1 mk.

Marja Riukka

Sanakilpa

Lehdessä 2.2018 kilpailusanamme oli ”Suvivirsi”. Hyväksyttyjä sanoja löytyi 20 kpl, jotka ovat alla olevassa luettelossa:

Iiri, iiris, isis, (3)

Riisi, risu, rivi, ruis, (4)

Siivu, siru, sisu, sivu, susi, suvi, (6)

Viiri, viiru, viisu, viri, virsi, virsu, virus, (7)

Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin kolme rasiaa Pandan Suomisuklaakonvehteja. Palkinnon saavat **Kauko Kettunen**, Uusikaupunki, **Pauli Lehikoinen**, Joensuu ja **Sirkka Valkama**, Pohja.

Seuraava kilpailusanamme on ”**ME-SIMARJA**”. Lähettäkää vastauksenne perjantaihin 24.8. mennessä kirjeessä tai postikortilla: PL 600, 00521 HELSINKI tai sähköpostilla osoitteeseen toimitus@sotaveteraaniliitto.fi. Vastaukseen kirjoitetaan lähettäjän nimi ja osoite, kirjekuoreen lisäksi ”Sanakilpa”. Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme Sotaveteraanikalenteria 2019.

Kesäkuun krypto

1.6. – 31.8.

24		3		10		8	17	14	3	1	9	24		24	7	5	12	10					
7	23	6	21	4	7	9		9		7		9	19	5	17		17						
20		16		4		19		8	9	9	19	9		7	9	10	3	9					
10	17	2	24	17		22	18	2	14	3	2	17		21	20	9	24						
9		7		1	2	18	5		20		14		10	2	19	1	20	17					
9	9	13	9	3		2	7	9	19	4	9	19	2	19		1		14					
1		2		2	2	7	20		1		7		18	5	12	5	24	17					
1	9	7	9	14	14		19	23	23	7	9	1	1	9		12		1					
9	19	11	7	9	16				23		21		5	15	20	9	14	5					
	1	2	3	4		11		17		2	24	5	9	19	24	9	17						
	5		20		15	17	1	1	9		20		3	2	5	24	5						
15	5	18	14	9	17		20		3	23	12	13	20	14	9		19						
	14		9	19	1	9	21	4	4	7	9		24		1		2	12					
10	20	9	3	24	20	24	17	18	24	9		10	17	7	9	3	24	20					
17	14	24	24	20		1		1		24		2		17		24		19					
3	5	3	9		14	2	21	23	24	23	3	3	24	5	16	9	20	24					
17	5	2	24	17		4		4		3		5		14		11		23					
19		1		18	www.sanaris.fi/Erkki Vuokila														5		9		20
2	21	4	4	24	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12														22	2	22	9	14
19		3		9	13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24														23		20		20

Haetaan yhteyttä

Haetaan moottoripyörälähettiläisten tarinoita

Lahden Moottoripyöräseuran laajentaa moottoripyörälähettiläistensä osastoa heidän kokemuksin ja elämäntarinoin. Niinpä museo toivoo löytävänsä sodissamme moottoripyörälähettiläisten toimineita henkilöitä tai heiltä säilyneitä kokemuksia. Oletko sinä yksi heistä? Tunnetko jonkun, joka oli?

Erityisesti etsinnässä ovat Moottoripyöräseuran sijoitettuun Pro Patria- tauluun ikuistettut, Talvisodassa kaatuneiden 23 moottoripyörälähettiläisten tarinat.

Ota yhteyttä:

Lahden Moottoripyöräseura
lahti@moottoripyoraseura.fi
puh. 040 071 2310

Onko sinulla tietoa heistä?

Sulo Jokela	Göran Moliis
Veikko I. Kekki	Erkki Pirinen
Reino Rangell	Eino Norri
Ossi I. Salo	Oiva A. Kiviranta
Veikko Salola	Leo O. Kopola
Adils Wahlström	Jarl Koskinen
Runar Byman	Aatos G. Listo
Ralf Chydenius	Kalevi Maukola
Eino Kareinen	Kauko Porkkala
Jouko Rämö	Bruno Sinkko
Bengt Mellin	Raino Vaitinen
Jaakko Vuorela	

SA-Kuva

Hertz

Hertz Autovuokraamo. Sotaväen sopimustoimittaja.

Tiedustelut ja varaukset:
Hertz Varauspalvelu ☎ 0200 11 22 33

Tarjoamme sotainvalideille, veteraaneille sekä puolisoille ja leskille monipuolista laitoskuntoutusta, avokuntoutusta, laitoshoidon ja palveluasumista. Keskeisenä tavoitteena on tarjota yksilöllisiä, asiakaslähtöisiä, turvallisia ja vaikuttavia kuntoutus- ja hoitopalveluja.

Tiedustelut:
Jukka Mäkinen
Kenttäkatu 17
33500 TAMPERE
puh. 040 500 2539
www.tammenlehvakeskus.fi

TAMMENLEHVÄKESKUS
Kuntoutumisen paras kumppani

**Asennus
Misso Oy**
Turku

**Kuljetus
Kervinen Oy**
Tuusula

Neteram Oy
Tuusula

Sotaveteraanipiirien myyntituotteet

Kävelykeppi

Jääpiikillä ja rannelenkillä varustettu kävelykeppi. Sotaveteraanien perinneyhdistyksen jäsenen käsityönä valmistama. Tilatessasi ilmoita pituutesi.

Hinta 60 euroa

Tilaukset:

Loimaan Seudun Sotaveteraanien Perinneyhdistys r.y., Risto Jaakkola, Loimaankatu 8 C 5, 32200 Loimaa, puh. 050 566 0456, risto.jaakkola@saunalahti.fi Toimitus postiennakolla.

Veteraanivyö

Laadukas kotimainen kääntövyö, nahkaa väri musta/viinipunainen. Soljessa liiton tunnus, solkea saatavana myös hopeanvärisenä.

Hinta 25 euroa

T-paita tunnuksella

tummansininen, koot L, XL ja XXL
Hinta 15 euroa

Tilaukset: Solveig Hyöty, 09 612 7003, sodrafinlands.kvd@sotaveteraaniliitto.fi Toimisto on avoinna klo 10.00-14.00.

Henkselit

Kotimaiset, veteraanitunnusella. Saatavana on viinipunaista, tummansinistä ja mustaa.

Hinta 23 euroa

Kynttilänjalka

Kultakeskuksen perinteinen malli vuodelta 1918. Korkeus 77 mm. Varustettu liiton tunnuksella. Hopeaa.
Hinta 150 euroa

Tilaukset:

Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiiri ry, Suomenkasarmi rak. 2 A 105, 13130 Hämeenlinna tai puh. 03 675 6839 (ma-to klo 9.00-12.00), kanta-hameen.svp@sotaveteraaniliitto.fi Toimitus postiennakolla.

Kaikki tuotteet on varustettu Sotaveteraaniliiton logolla.

Krypton ratkaisu

Ansaitset vain parasta ruokaa.

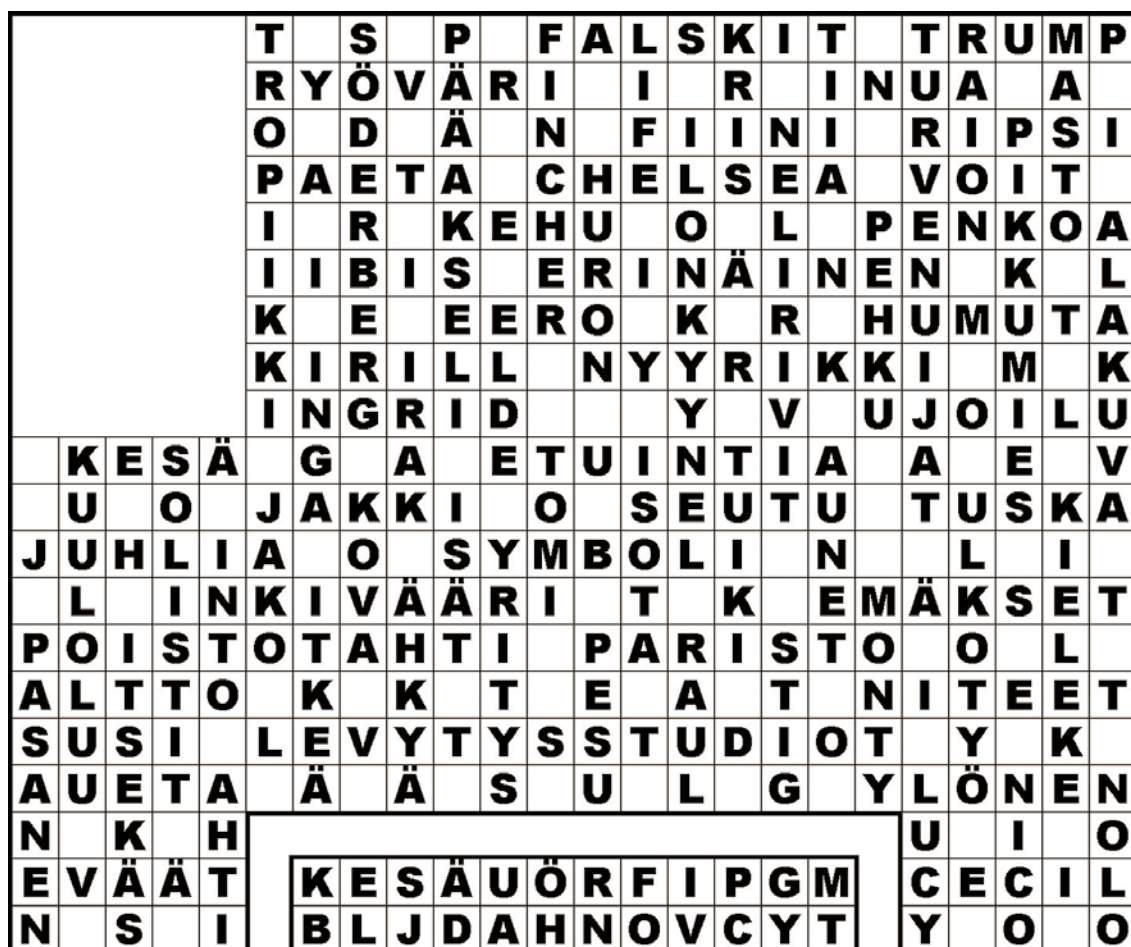
Veteraanit ympäri Suomea nauttivat kodeissaan Menumatin herkullisesta ruoasta. Miten maistuisi possunkyliys, rosvopaisti tai vaikka kalaseljanka?

Asiakkaanamme saat itse valita vapaasti joka päivä,
mitä ruokaa ja mihin kellonaikaan haluat syödä.

Soita meille, kysy lisää, ja tilaa jo tänään.

Menukat Oy, puh. 020 796 1550

asiakaspalvelu@menumat.fi
www.menumat.fi

ELINTARVIKEKULJETUKSIA KOTIRINTAMALLA TURVAA:

Julkaisija

**Suomen Sotaveteraaniliitto ry–Finlands
Krigsveteranförbund rf**

Suomen Aikakauslehtien liiton jäsen

Päätoimittaja Markku Seppä

Toimitus

Kellosilta 4 C
00520 Helsinki
puh. päätoimittaja 09 6126 2012
sähköposti markku.seppa@sotaveteraaniliitto.fi
tai toimitus@sotaveteraaniliitto.fi
faksi 09 6126 2020
internet www.sotaveteraanit.fi

Osoitteenmuutokset ja lehden peruutukset

Sotaveteraaniliiton jäsenet ilmoittavat osoitteenmuutoksista omaan yhdistykseensä tai liittoon Riina Lillforsille,
PL 600
00521 Helsinki
puh. 09 6126 2015
sähköposti riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

Lehden tilaukset ja hinnat

Sotaveteraaniliittoon kuulumattomat voivat tilata Sotaveteraani-lehden liiton toimistosta puh. 09 6126 2015 / Riina Lillfors. Lehden vuosikerran hinta on 15 euroa.
Irtto numero maksaa 4 euroa.

Toimitus ei voi vastata pyytämättä lähetetystä aineistosta.

Ilmestymisen 2018

1/18: 21. helmikuuta • 4/18: 19. syyskuuta
2/18: 25. huhtikuuta • 5/18: 31. lokakuuta
3/18: 20. kesäkuuta • 6/18: 19. joulukuuta

Ilmoitushinnat

1,60 euroa/pmm. Väri- ja määräpaikkailmoituksista sovitaan erikseen.

Lehti CD-levynä

Sotaveteraani-lehden pääsisältö on kuunneltavissa CD-levynä (ns. Daisy-äänite), jonka vuosikerran hinta on liiton jäsenille 8,50 euroa ja muille 17 euroa. Näkövammaisten liitto lainaa kuunteluun tarkoitettuja Daisy-soittimia. CD-levyjä voi tilata Sotaveteraaniliiton myyntitoimistosta: PL 600, 00521 Helsinki, puh. 09 6126 2015, sähköposti riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

Ilmoitusmyynti

Isto Valkeapää
Torikatu 3
59100 Parikkala
puh. 044 722 5926

Taitto

Taittoto PrintOne
Vehkalahdentie 12 A
00950 Helsinki
puh. 050 320 8972
sähköposti minna.komppa@printone.fi

Painopaikka

Lehtisepät Oy
ISSN 0782-8543

Lemmelän Koneet Oy Tuusula	Parketti Juha Oy Tuusula www.parkettijuha.fi	Ropecorp Oy Ulvila
www.maanrakennuslehtonen.fi	Avecon Oy Ab Vaasa	Rakennuspalvelu Tuimala Valkeakoski
Powernet Oy Vantaa	Meconet Oy Vantaa	Sirius Engineers Oy Vantaa
Varkauden Tehokaivu Oy Kuvansi	J-PV Kuljetus Varkaus	JT-Export Oy Ltd Varkaus
Maansiirto J. Salminen Oy Vihti	Kuljetus L&R Komulainen Oy Vihti	E. T. Listat Oy Ylivieska
T:mi Rautakoski Joonas Ylivieska	Yhtymä-Tahlo Oy Ylöjärvi, -kuljetukset ja maanrakennustyöt- www.yhtymatahlo.fi	Tärpäntikkeli Oy Ähtärinranta
Keski-Suomen Lukko Oy Äänekoski		Äänekosken Louhinta ja Timanttiporaus Oy

Kestävää kehitystä elinjakson alusta loppuun.

Millog Oy on kunnossapitoon sekä elinjakson hallinta- ja materiaalipalveluihin erikoistunut yritys. Puolustusvoimien strategisena kumppanina vastaamme maavoimien ja merivoimien kunnossapidosta sekä erikseen sovituista ilmavoimien materiaaleista. Lisäksi tuotamme elinjakson hallinnan palveluita ja osallistumme asiantuntijana materiaalihankkeisiin. Toimintamme perustuu pitkäaikaisiin kumppanuussopimuksiin.

Millog

www.millog.fi

